

«ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ» ΝΤΑΒΟΥΤΟΓΛΟΥ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ
**ΤΟ ΣΤΙΛΕΤΟ
ΤΟΥ ΕΡΝΤΟΓΑΝ**
στην πλάτη της ενέργειας
Πώς χρησιμοποιεί Ερχιουρμάν και Τ/κ στα οθωμανικά του σχέδια ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

Η Λερναία Ύδρα
της ισλαμικής
χρηματοδότησης
ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

ΑΓΓΙΖΕΙ ΤΟ 1 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ Ο ΤΖΙΡΟΣ ΣΤΑ ΚΑΖΙΝΑ ΜΕΚΚΑ ΤΟΥ ΤΖΟΓΟΥ ΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ

«Πνίγεται»
στην κίνηση
η Κύπρος
ΣΕΛΙΔΕΣ 16-17

Σε ισχύ
η ευρωπαϊκή Οδηγία
για επαρκείς
κατώτατους
μισθούς
ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

Δεκάδες καζίνα, διαδι-
κτυακές πλατφόρμες
-ανεξέλεγκτου- στοι-
χηματισμού και πολυτελή
ξενοδοχεία συνθέτουν το
μωσαϊκό μιας βιομηχανίας δι-
σεκατομμυρίων που στήθηκε
στα κατεχόμενα και ακμάζει
εδώ και δύο δεκαετίες. Η
βολή νομοθεσία, η απουσία

Δελτίο 5,5 εκ.
λirών, που συν-
δέεται με το
σκάνδαλο διαι-
τητών, φέρεται
να παίχτηκε στα
κατεχόμενα

διεθνούς αναγνώρισης και η
ανοχή των κατοχικών «αρ-
χών» δημιουργούν τις ιδαι-
νικές συνθήκες για μαύρο
χρήμα, φοροδιαφυγή και
εκμετάλλευση ευάλωτων
τζογαδόρων από Τουρκία,
Ρωσία, Μέση Ανατολή και
φυσικά τις ελεύθερες περι-
οχές. ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

Ένα βήμα μπροστά
από Τατάρ ο Ερχιουρμάν
ΣΕΛΙΔΑ 12

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ “
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
«Κόλαφος», δήθεν, η Έκθεση
της Επιτροπής αλλά για κυρώσεις
στην Τουρκία, ούτε λέξη!
ΣΕΛΙΔΑ 7
ΘΕΣΗ “

Θέλει ολόκληρη
την Κύπρο...
Εσβησαν οι ψευδαι-
σθήσεις για τον
Ερχιουρμάν. Με-
τέβη στην Τουρκία
και δήλωσε την
υποταγή του στον
Ταγίπ Ερντογάν. Από κοι-
νού συμφώνησαν επί της
αρχής: Για τη λύση των δύο
κρατών. Και όχι μόνο. Τι μας
είπε ο Ερχιουρμάν; Η κυρι-
αρχία των Τουρκοκυπρίων
είναι εφ' όλης της Κύπρου.
Εν ολίγοις, πάει ένα βήμα
πιο μπροστά από τον Τατάρ.
Αναφέρεται στην «ομοσπον-
δία» ως μανδύα του τουρκι-
κού στρατηγικού στόχου για
πλήρη κατάληψη!
Συνέχεια στη σελίδα 2

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ Ρεκρόρ ξεπουλήματος από τον Αττίλα

Κλέβουν τη γη μας
έποικοι, Ρώσοι,
Ισραηλινοί και
Ιρανοί ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΘΕΣΗ

Πότε, λοιπόν, η τουρκική πλευρά μιλά για την κυριαρχία εφ' όλης της Κύπρου; Δύο ημέρες πριν από την επέτειο για την ανακήρυξη του ψευδοκράτους. Και γιατί το Σ. Ασφαλείας εξέδωσε το 1983 δύο ψηφίσματα, το 541 και 550; Διότι η λεγόμενη «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου» είναι προϊόν της βίας και της χρήσης των όπλων και ως εκ τούτου δεν μπορεί ν' αναγνωριστεί ως κράτος, επειδή παραβιάζεται το άρθρο 2, παρ. 4 του Χάρτη των Ην. Εθνών, που είναι αναγκαστικού δικαίου. Τι σημαίνει αυτό; Ότι δεν ευσταθεί ο τουρκικός ισχυρισμός περί του δικαιώματος μονομερούς επεμβάσεων. Γιατί; Διότι ακόμη και αν υπάρχει αυτό το δικαίωμα, η χρήση των όπλων δεν μπορεί να παράγει δίκαιο και να δημιουργήσει κράτος, πολιτεία, Αρχή ή οντότητα.

Ποια είναι η ειρωνεία και ο εμπαιγμός; Αθήνα και Λευκωσία καταδικάζουν το ψευδοκράτος, αλλά έχουν ήδη συμβιβαστεί με τη διχοτόμηση, καθώς έχουν δώσει στην τουρκική πλευρά την ομοσπονδία των δύο ισότιμων συνιστώντων κρατών, χωρίς το δικαίωμα των Ελλήνων της Κύπρου να ψηφίζουν στον βορρά! Αφού

λοιπόν η τουρκική πλευρά έχει εξασφαλίσει τη διχοτόμηση και δη στο Κραν Μοντανά, τι μας λέει σήμερα; Μας δουλεύει κανονικά. Ο Ερχιουρμάν, ως νομικός που είναι, γνωρίζει καλά τι διεκδικεί. Αναφέρεται σε ομοσπονδία των δύο λαών, των δύο συνιδρυτικών κρατών με επέκταση της κυριαρχίας των Τουρκοκυπρίων σε όλη την Κύπρο. Παντού!

Τόσο ο Πρόεδρος όσο και ο Έλληνας Πρωθυπουργός είναι συνένοχοι σε αυτόν το κατήφορο. Με αποκορύφωμα τις «εξυπνάδες του Προέδρου». Θα καλέσει, λέει, τον Ερντογάν στην έναρξη της Κυπριακής Προεδρίας στην ΕΕ. Ερώτημα: Έχει την ψευδαίσθηση ότι με τον τρόπο αυτό θα επιτύχει αποδοχή και αναγνώριση ή ότι θα τερματίσει την κατοχή; Αντί ν' αρπάξει την ευκαιρία και να εξηγήσει -δυστυχώς εδώ φτάσαμε- ότι η Τουρκία συνεχίζει να είναι εισβολέας και κράτος τρομοκράτης, εφόσον κατέχει έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΕΕ, παίρνει τη σκυτάλη από τον Ερχιουρμάν για να πράξει τι; Για να γίνουν συνεταιίροι στους τεμενάδες προς τον Σουλτάνο;

Μέκκα του τζόγου τα κατεχόμενα

Καζίνα, παράνομο στοίχημα και ροές εκατομμυρίων δολαρίων: Το αθέατο πρόσωπο μιας βιομηχανίας που ανθεί χωρίς έλεγχο

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Μέσα σε λίγες δεκαετίες, τα κατεχόμενα έχουν μετατραπεί σε άτυπη

«Μέκκα του τζόγου» στην Ανατολική Μεσόγειο, με δεκάδες καζίνα, διαδικτυακές πλατφόρμες στοιχηματισμού και πολυτελή ξενοδοχεία να σπίνουν μια βιομηχανία δισεκατομμυρίων, έξω από κάθε ουσιαστικό έλεγχο. Η απουσία διεθνούς αναγνώρισης, η θολή νομοθεσία και η ανοχή των κατοχικών «αρχών» δημιουργούν ένα ιδανικό περιβάλλον για μαύρο χρήμα, φοροδιαφυγή και εκμετάλλευση ευάλωτων παικτών από την Τουρκία, τη Μέση Ανατολή, τη Ρωσία και πέραν αυτών. Πίσω από τις φωτεινές επιγραφές και τα υποσχόμενα κέρδη ξεδιπλώνεται ένα δίκτυο οικονομικών και πολιτικών διαπλοκών, με επιπτώσεις που δεν σταματούν στη «νεκρή ζώνη»: επηρεάζουν την κοινωνία ολόκληρης της Κύπρου, τροφοδοτούν εξαρτήσεις, εγκληματικότητα και περαιτέρω εδραίωση του κατοχικού καθεστώτος. Το ρεπορτάζ που ακολουθεί, ξετυλίγει την αθέατη πλευρά ενός «παραδείσου» τζόγου, που χτίστηκε πάνω σε νομικά κενά και πολιτική σκοπιμότητα.

Η νέα “βαριά βιομηχανία” του ψευδοκράτους

Τα κατεχόμενα έχουν μετατραπεί σε μια ιδιότυπη οικονομία που κινείται γύρω από το χρήμα του τζόγου. Από πολυτελή καζίνα που προσελκύουν επισκέπτες από την Τουρκία και τη Μέση Ανατολή, μέχρι σκοτεινές αίθουσες στοιχηματισμού και διαδικτυακές πλατφόρμες με αμφίβολη νομιμότητα, η βιομηχανία του “εύκολου χρήματος” έχει γίνει η πιο προσοδοφόρα σύμφωνα με εκτιμήσεις οικονομικών παρατηρητών και τουρκοκυπριακών μέσων, ο επίσημος κύκλος εργασιών των καζίνων στα κατεχόμενα ξεπερνά τα 800 εκατομμύρια δολάρια, με τη

συντριπτική πλειοψηφία των εσόδων -περίπου 85%- να προέρχονται από ξένους επισκέπτες. Σε μία περιοχή που δεν αναγνωρίζεται διεθνώς, όπου δεν υπάρχει εποπτικός μηχανισμός και η τραπεζική διαφάνεια είναι ανύπαρκτη, το χρήμα ρέει άφθονο, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο προέλευσης ή φορολόγησης.

Από την «τουριστική ατραξιόν» στο οικοδόμημα της εξάρτησης

Στα μέσα του 2025 λειτουργούσαν 33 καζίνα, κυρίως εντός πολυτελών ξενοδοχειακών συγκροτημάτων. Με τη νέα νομοθεσία “Σανς Ούνλαρλί”, που εγκρίθηκε το καλοκαίρι, καταργήθηκε το πλαφόν αδειών, μειώθηκε η ελάχιστη απόσταση από σχολεία από 500 μέτρα σε μόλις 100, και επιτράπηκε

μετακομίσει λίγα μίλια νοτιότερα, στην «ασφαλή ζώνη» των κατεχομένων. Εκεί, χωρίς περιορισμούς και με ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς, επενδυτές με τουρκικές και λιβανέζικες ρίζες έχουν δημιουργήσει μια παράλληλη οικονομία με κέρδη που δεν περνούν από επίσημες κρατικές οδούς.

Παράλληλα, η απουσία εποπτικών Αρχών έχει μετατρέψει τα καζίνα σε ιδανικούς μηχανισμούς ξεπλύματος χρήματος. Εταιρείες-βιπρίνες, υπεράκτιες δομές και ανώνυμες μετοχές επιτρέπουν την εισροή κεφαλαίων χωρίς διαφάνεια. Διεθνή δημοσιεύματα έχουν επισημάνει ότι «το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου λειτουργεί ως καταφύγιο για μαύρο χρήμα που προέρχεται από την Τουρκία και την ευρύτερη περιοχή».

Το στοίχημα που φτάνει μέχρι το ποδόσφαιρο

Πέρα από τα καζίνα, η άλλη μεγάλη δεξαμενή χρήματος είναι το στοίχημα - νόμιμο ή παράνομο. Ενώ το νομικό πλαίσιο των κατεχομένων επιτρέπει την ύπαρξη αδειοδοτημένων πρακτορείων, στην πράξη λειτουργούν εκατοντάδες ανεξέλεγκτα σημεία στοιχηματισμού και διαδικτυακές πλατφόρμες χωρίς ρύθμιση.

Η πρόσφατη έκρηξη σκανδάλων στην Τουρκία έφερε στο φως το μέγεθος του φαινομένου: 149 διαιτητές ημωρήθηκαν με αποκλεισμούς, 17 παράγοντες συνελήφθησαν για συμμετοχή σε παράνομα δίκτυα στοιχηματισμού και χιλιάδες παίκτες ανακρίθηκαν. Στο επίκεντρο πολλών ερευνών βρίσκονται δελτία που τοποθετήθηκαν “στην Κύπρο”, δηλαδή στα κατεχόμενα, όπου η πρόσβαση σε στοιχηματικές πλατφόρμες είναι ανεξέλεγκτη και τα ποσά δεν δηλώνονται πουθενά.

Αναφορές τουρκικών εφημερίδων έκαναν λόγο για δελτίο ύψους 5,5 εκατομμυρίων λιρών, που πείστηκε «στην Κύπρο», φέρνοντας ξανά στο φως τη διασύνδεση των δύο αγορών - μια σχέση όπου ο βορράς λειτουργεί ως «παραθύρο» για παράνομες πρακτικές που απαγορεύονται στην Τουρκία.

Το διαδικτυακό σκοτάδι

Στο διαδίκτυο, η εικόνα είναι ακό-

“Όπως σημειώνει Τουρκοκύπριος οικονομολόγος στη «Χαβαντίς», «ο τουρισμός στα κατεχόμενα είναι πια καζίνο-κεντρικός. Χωρίς τζόγο, η οικονομία καταρρέει».

η εγκατάσταση καζίνων ακόμη και εντός αστικών κέντρων. Παράλληλα, οι άδειες λειτουργίας παρατείνονται σε δεκαετή διάρκεια, γεγονός που ανοίγει τον δρόμο για διπλασιασμό του αριθμού των καζίνων μέσα στα επόμενα δύο χρόνια.

Πρόκειται για την πιο επιθετική νομοθετική μεταρρύθμιση στον τομέα από την ίδρυση του ψευδοκράτους. Όπως σημειώνει Τουρκοκύπριος οικονομολόγος στη «Χαβαντίς», «ο τουρισμός στα κατεχόμενα είναι πια καζίνο-κεντρικός. Χωρίς τζόγο, η οικονομία καταρρέει».

Οι πελάτες και οι επενδυτές

Οι βασικοί “παίκτες” αυτής της βιομηχανίας προέρχονται από την Τουρκία, τα κράτη της Μέσης Ανατολής, τη Ρωσία και το Ισραήλ. Η Τουρκία απαγορεύει τα καζίνα από το 1998, οδηγώντας τον τζόγο να

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρυσάνθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κασιδάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

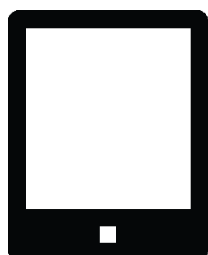
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ
SMARTPHONES
ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο
www.simerini.com.cy

μη πιο θολή. Παρότι η Κυπριακή Δημοκρατία μέσω της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων επιβάλλει αυστηρό πλαίσιο και ποινές έως €50.000 ή φυλάκιση για συμμετοχή σε παράνομο ιζόγο, δεκάδες ιστοσελίδες που φιλοξενούνται "τεχνικά" στα κατεχόμενα λειτουργούν ελεύθερα, στοχεύοντας κυρίως χρήστες από την Τουρκία.

Εκεί, η ανυπαρξία εποπτείας και το χαμηλό ρίσκο ελέγχου δημιουργούν ένα «ψηφιακό καζίνο χωρίς σύνορα», με κέρδη που δεν μπορούν ν' απομνησθούν. Το μόνο σίγουρο είναι ότι μεγάλος όγκος χρημάτων φεύγει από την Τουρκία και επιστρέφει καθαρός μέσα από το σύστημα των καζινών ή των στοιχηματικών πρακτορείων του ψευδοκράτους.

Πολιτική συγκάλυψη και εξάρτηση

Η οικονομική εξάρτηση του ψευδοκράτους από αυτήν τη δραστηριότητα είναι πλέον δομική. Οι τουρκοκυπριακές «αρχές» εισπράτουν σημαντικά έσοδα από φόρους, τέλη και δικαιώματα, καθιστώντας τον ιζόγο αναγκαίο κακό. Κάθε σκέψη για αυστηρότερη ρύθμιση προσκρούει στο γεγονός ότι ολόκληρος ο ξενοδοχειακός τομέας στηρίζεται στα καζίνα και τους επισκέπτες τους.

Η πολιτική ηγεσία στην Άγκυρα ενθαρρύνει αυτήν την πορεία, ανημετωπίζοντας τα κατεχόμε-

να ως "νόμιμη διέξοδο" για μια δραστηριότητα, που δεν μπορεί να λειτουργήσει εντός Τουρκίας. Δεν είναι τυχαίο ότι αρκετοί από τους νέους επενδυτές των καζινών έχουν στενές σχέσεις με τουρκικές πολιτικές και επιχειρηματικές ελίτ, δημιουργώντας ένα πλέγμα συμφερόντων που διαπερνά τα σύνορα.

Στοιχεία χωρίς διαφάνεια

Παρά τον τεράστιο οικονομικό κύκλο, κανένα επίσημο ή ανεξάρτητο όργανο δεν δημοσιεύει ισολογισμούς ή απολογιστικά στοιχεία. Δεν υπάρχουν δημόσια δεδομένα για έσοδα, αριθμό παικτών, ή κέρδη των εταιρειών που διαχειρίζονται τα καζίνα. Οι ελάχιστες εκτιμήσεις που βλέπουν το φως της δημοσιότητας βασίζονται σε πληροφορίες που "διαρρέουν" από το Υπουργείο Οικονομικών του ψευδοκράτους ή από καταγραφές επισκεπτών.

Αυτό το έλλειμμα διαφάνειας καθιστά αδύνατη κάθε σοβαρή εκτίμηση για τον συνολικό ιζήρο του παράνομου στοιχήματος ή για το ύψος των χρημάτων που μετακινούνται από και προς τις κατεχόμενες περιοχές. Οι ειδικοί, ωστόσο, συμφωνούν ότι ο πραγματικός όγκος ξεπερνά

κατά πολύ το επίσημο νούμερο των 800 εκατομμυρίων δολαρίων, αν συνυπολογιστούν τα παράνομα δίκτυα στοιχηματισμού και τα διαδικτυακά καζίνα.

Η Κύπρος «δίπλα» και «ανήμπορη»

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει καμία δικαιοδοσία ή δυνατότητα εποπτείας επί των δραστηριοτήτων αυτών, ενώ οι προσπάθειες για διεθνή ανάδειξη του ζητήματος παραμένουν περιορισμένες. Ο συνδυασμός πολιτικής αβεβαιότητας, νομικού κενού και κερδοφορίας καθιστά τον βορρά "ιδανικό εργαστήριο" για όσους θέλουν να κινηθούν εκτός ρυθμιστικού πλαισίου.

Ελληνοκύπριοι ειδικοί στα οικονομικά εγκλήματα εκφράζουν ανησυχία πως η άνθηση των καζινών και των στοιχηματικών δομών στα κατεχόμενα αποτελεί απειλή για τη νομιμότητα και την οικονομική ασφάλεια σε ολόκληρο το νησί, καθώς δημιουργεί δίκτυα ξεπλύματος και παράνομης διακίνησης, που εύκολα διαπερνούν τη γραμμή αντιπαράταξης.

Ο δρόμος προς τη "Μέκκα"

Όλα δείχνουν πως ο βορράς δεν πρόκειται να εγκαταλείψει αυτήν την πορεία. Η νέα νομοθεσία, οι επεκτάσεις αδειών και οι νέες επενδύσεις υποδεικνύουν ότι τα κατεχόμενα επιδιώκουν να εδραιωθούν ως "Μέκκα του ιζόγου" στην Ανατολική Μεσόγειο.

Για κάποιους, αυτή είναι μια ρεαλιστική στρατηγική οικονομικής επιβίωσης. Για άλλους, είναι ένα επικίνδυνο πείραμα που θολώνει τα σύνορα μεταξύ νόμιμου και παράνομου, επιχειρεί να "κανονικοποιήσει" τη μαύρη οικονομία και ενισχύει ένα καθεστώς που παραμένει εκτός διεθνούς νομιμότητας.

Το μόνο βέβαιο είναι ότι όσο το χρήμα συνεχίζει να ρέει και οι άδειες να εκδίδονται, η "βιομηχανία του ιζόγου" θα βαθαιίνει τις ρίζες της στα κατεχόμενα, μετατρέποντας μια περιοχή χωρίς διεθνή υπόσταση σε παγκόσμιο κόμβο του παράνομου πλούτου.

Η εικόνα που διαμορφώνεται είναι ξεκάθαρη: τα κατεχόμενα δεν είναι πλέον απλώς τουριστικός προορισμός χαμηλού κόστους, αλλά ένα οικονομικό οικοσύστημα δομημένο πάνω στον ιζόγο - μια βιομηχανία που λειτουργεί χωρίς κανόνες, χωρίς λογοδοσία και χωρίς όρια.

Και όσο η διεθνής κοινότητα κλείνει τα μάτια, το "πειραματικό καζίνο" της Μεσογείου συνεχίζει να μεγαλώνει, παίζοντας με τα όρια της νομιμότητας - και της ανοχής.

#Science4EU

Ερευνητές εν δράσει

Είμαι ο Διόφαντος. Μελετώ δορυφορικά δεδομένα για να βοηθήσω τις τοπικές κοινωνίες να ανταποκριθούν στην κλιματική αλλαγή, τις ενεργειακές προκλήσεις, τις φυσικές καταστροφές και να προστατεύσουν την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Η ΕΕ
στηρίζει την
επιστήμη

Εσύ;

«Έκρηξη» ξεπουλήματος στα κατεχόμενα

Εντείνεται η δημογραφική αλλοίωση
και η ενίσχυση του εμπορίου

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotou@sig-
malive.com

Η αγορά ακινήτων στα κατεχόμενα βρίσκεται σε φάση πρωτοφανούς δραστηριότητας, καθώς ο αριθμός των αδειών που χορηγούνται σε αλλοδαπούς για την απόκτηση περιουσίας έχει εκτοξευθεί τα τελευταία χρόνια.

Παρά τις πολιτικές και νομικές ιδιαιτερότητες που συνοδεύουν κάθε συναλλαγή στην περιοχή, τα δεδομένα δείχνουν πως η ζήτηση από ξένους αγοραστές έχει λάβει εκρηκτικές διαστάσεις.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, από το 2019 έως τα τέλη του 2023 δόθηκαν σχεδόν 9.700 άδειες για αγορά ακινήτων από αλλοδαπούς υπηκόους. Ο αριθμός αυτός υπερβαίνει κατά πολύ τα επίπεδα των προηγούμενων ετών, επιβεβαιώνοντας την τάση μαζικής εισροής επενδυτικού ενδιαφέροντος, ιδιαίτερα μετά την πανδημία και εν μέσω γεωπολιτικών αναταράξεων.

‘Ανοδος χωρίς προηγούμενο

Πιο αναλυτικά, το 2019 η λεγόμενη «διοίκηση» του ψευδοκράτους ενέκρινε 1.141 άδειες αγοράς ακινήτων από αλλοδαπούς. Μέχρι το 2021, ο αριθμός είχε αυξηθεί ελαφρώς σε 1.179. Ωστόσο, το 2022 σημειώθηκε πραγματική έκρηξη, καθώς μέσα σε ένα χρόνο δόθηκαν 2.810 άδειες. Το 2023 οι εγκρίσεις ξεπέρασαν τις 4.500. Το 2024 οι άδειες σε ξένους «άγγιξαν» τις 6.951. Οι αριθμοί αυτοί αναμένεται να αυξηθούν ακόμη περισσότερο τη φετινή χρονιά.

Η αύξηση αυτή αποδίδεται τόσο στην αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος από Τούρκους έποικους, όσο και στη χαλάρωση των κανονισμών που εφαρμόστηκαν την άνοιξη του 2025.

Συγκεκριμένα, το «υπουργικό συμβούλιο» εξέδωσε «διάταγμα» που αυξάνει τον αριθμό των ακινήτων που μπορούν ν’ αγοράζουν πολίτες της Τουρκίας, προκαλώντας

ανυδράσεις. Το νέο μέτρο επιτρέπει σε αλλοδαπούς ν’ αγοράζουν έως τρία διαμερίσματα ή δύο επαύλεις, ενώ σε Τούρκους πολίτες έως έξι διαμερίσματα ή τρεις επαύλεις.

Τα κατεχόμενα έχουν μετατραπεί σε μια εναλλακτική αγορά για όσους αναζητούν φθηνότερα παραθαλάσσια ακίνητα στην περιοχή. Οι τιμές, αν και έχουν αυξηθεί,

“

Οι άδειες για αγορά ακινήτων από αλλοδαπούς παραμένουν σε υψηλό επίπεδο

παραμένουν σημαντικά χαμηλότερες από τις αντίστοιχες στις ελεύθερες περιοχές.

Ποιοι αγοράζουν

Η πλειονότητα των αγοραστών είναι Τούρκοι, που παραδοσιακά αποτελούν την κύρια κατηγορία αγοραστών στα κατεχόμενα. Σύμφωνα με στοιχεία του 2022, σχεδόν το 90% των αδειών χορηγήθηκαν σε πολίτες της Τουρκίας, ενώ για το 2023 το ποσοστό αυτό εκτιμάται γύρω στο 80%.

Το υπόλοιπο ποσοστό αφορά πολίτες τρίτων χωρών, με κυριότερες ομάδες Ρώσους, Ιρανοί, Ισραηλινούς και Βρετανούς. Η αύξηση του ενδιαφέροντος από Ρώσους αγοραστές ενδεχομένως να συνδέεται με τις Δυτικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, ενώ για τους Ιρανοί η αγορά ακινήτων στα κατεχόμενα φαίνεται να λειτουργεί ως τρόπος απόκτησης πρόσβασης σε τραπεζικό σύστημα και μετακίνησης κεφαλαίων εκτός χώρας.

Οι Ισραηλινοί επενδυτές έχουν εντοπιστεί κυρίως σε αναπτυσσόμενες τουριστικές περιοχές όπως το Τρίκωμο και το Μπογάζι, ενώ οι Βρετανοί παραμένουν σταθεροί αλλά μικρότερη ομάδα αγοραστών.

Τα τελευταία δύο χρόνια, η παρουσία επενδυτών από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, όπως η Ουκρανία, η Λευκορωσία και η Γεωργία, παρουσιάζει επίσης άνοδο, καθώς η περιοχή των κατεχομένων προβάλλεται από το ψευδοκράτος ως «προσιτός παράδεισος» για αγορά εξοχικών κατοικιών και τουριστικών διαμερισμάτων.

Οι περιοχές με τη μεγαλύτερη ζήτηση

Η γεωγραφική κατανομή των αγορών δείχνει καθαρά ποια τμήματα των κατεχομένων συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Η Κερύνεια, η οποία θεωρείται το «κόσμημα» της βόρειας ακτής. Η περιοχή έχει γνωρίσει εντατική οικοδομική δραστηριότητα, με δεκάδες νέα συγκροτήματα διαμερισμάτων, βίλες και τουριστικές επενδύσεις να ανεγείρονται κατά μήκος της ακτογραμμής.

Δεύτερος σημαντικός πόλος ανάπτυξης είναι η ευρύτερη περιοχή της Αμμοχώστου, που έχει εξελιχθεί σε δημοφιλή προορισμό για ξένους επενδυτές χάρη στις μεγάλες εκτάσεις διαθέσιμης γης και τις χαμηλότερες τιμές ανά τετραγωνικό μέτρο.

Η Λευκωσία, αν και λιγότερο τουριστική, προσελκύει ενδιαφέρον κυρίως για εμπορικά ακίνητα

και κατοικίες με υψηλή απόδοση ενοικίου. Μικρότερη αλλά σταθερή ζήτηση παρατηρείται και στη δυτική ακτή, γύρω από τη Μόρφου και τη Λάπηθο, όπου έχουν αναπτυχθεί νεότερα τουριστικά θέρετρα.

Σύμφωνα με τους ψευδομεσίτες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, οι τιμές έχουν αυξηθεί κατά 30%-50% μέσα σε τρία χρόνια, ιδιαίτερα σε δημοφιλείς ζώνες όπως ο Άγιος Αμβρόσιος και η Καλογραία, όπου έχουν ανεγερθεί πολυτελή συγκροτήματα κυρίως για ξένους αγοραστές.

Νομικό πλαίσιο και περιορισμοί

Η αγορά ακινήτων στα κατεχόμενα υπόκειται σε ένα ιδιόμορφο καθεστώς αδειοδότησης.

Κάθε αλλοδαπός που επιθυμεί ν' αγοράσει ακίνητο πρέπει να λάβει ειδική «άδεια» από το λεγόμενο «Υπουργικό Συμβούλιο».

Η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει αρκετούς μήνες και περιλαμβάνει ελέγχους ασφαλείας. Στην πράξη, ωστόσο, πολλοί αλλοδαποί αγοράζουν ακίνητα μέσω εταιρειών ή τοπικών συνεργατών, παρακάμπτοντας προσωρινά τους περιορισμούς μέχρι την οριστική έγκριση.

Μέχρι πρότινος, η διαδικασία επέτρεπε την κατοχή ενός μόνο τεμαχίου γης ή μιας κατοικίας, μέχρι τον Μάιο του 2025 που τέθηκαν σε ισχύ νέοι κανονισμοί. Πρόφαση των κατοχικών «αρχών» για τις νέες «διατάξεις» ήταν η αύξηση της διαφάνειας και ο περιορισμός της υπερσυγκέντρωσης ακινήτων σε ξένα χέρια. Παράλληλα, όμως, η ίδια περίοδος σηματοδεύτηκε από την ανακοίνωση ότι έχουν ήδη εγκριθεί πάνω από 2.200 νέες άδειες για αλλοδαπούς σε διάστημα δύο μηνών, δείχνοντας ότι η ζήτηση παραμένει αμείωτη.

Οι «γκρίζες ζώνες» της αγοράς

Παρά την έκρηξη στη χορήγηση αδειών, επισημαίνεται ότι ένα μεγάλο μέρος των συναλλαγών δεν καταγράφεται επίσημα. Υπολογίζεται ότι έως και το 50% των αγοραπωλησιών γίνονται χωρίς να έχει εκδοθεί τελική άδεια ή χωρίς να μεταγραφεί ο τίτλος ιδιοκτησίας.

Αυτό οφείλεται κυρίως στην αβεβαιότητα γύρω από το ιδιοκτησιακό καθεστώς, μετά και τις πρώτες καταδίκες οφειλετιστών ελληνοκυπριακών περιουσιών από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Εννοείται πως οι αγοραπωλησίες αυτές δεν αναγνωρίζονται από τη

διεθνή κοινότητα, ενώ η Κυπριακή Δημοκρατία θεωρεί παράνομες όλες τις μεταβιβάσεις ακινήτων που ανήκουν σε εκτοπισμένους Ελληνοκυπρίους. Συνεπώς, ο κίνδυνος νομικών επιπλοκών παραμένει υπαρκτός, ιδίως για ξένους επενδυτές που ενδέχεται να εμπλακούν σε περιουσίες με αμφισβητούμενο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Παρά ταύτα, η αγορά συνεχίζει να αναπτύσσεται χρόνο με τον χρόνο.

Μια «παράλληλη» αγορά ακινήτων

Η άνθηση της αγοράς στα κατεχόμενα έχει δημιουργήσει μια παράλληλη οικονομία ακινήτων, με δεκάδες τουρκικές και διεθνείς εταιρείες να δραστηριοποιούνται

“
Τούρκοι, Ρώσοι και Ιρανοί οι κύριοι «αγοραστές»

σε αναπτύξεις κατοικιών, τουριστικών συγκροτημάτων και υποδομών φιλοξενίας.

Σημαντικό μέρος της ζήτησης προέρχεται από άτομα που αναζητούν μόνιμη διαμονή ή ακίνητα για προσωρινή ενοικίαση. Οι πμές κυμαίνονται από περίπου 1.500 €/τμ. σε παραθαλάσσιες περιοχές έως και 3.000 €/τμ. σε πολυτελή έργα στην Κερύνεια, επίπεδα που εξακολουθούν να θεωρούνται προσιτά συγκριτικά

με άλλες αγορές της περιοχής.

Προοπτικές και πολιτικές διαστάσεις

Οι κατοχικές «αρχές» εκτιμούν ότι, αν συνεχιστεί αυτή η τάση, θα μπορούσαν να προσελκύσουν πάνω από 15.000 ξένους αγοραστές έως το 2030. Η μαζική παραχώρηση αδειών σε αλλοδαπούς, ιδίως Τούρκους πολίτες, ενισχύει περαιτέρω τη δημογραφική μεταβολή και τον εποικισμό των κατεχόμενων περιοχών μας.

Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία συνεχίζει να προειδοποιεί για τους κινδύνους που συνεπάγεται η αγορά περιουσιών στα κατεχόμενα, τονίζοντας ότι οι πράξεις αυτές μπορεί να οδηγή-

σουν σε περαιτέρω ποινικές ή αστικές ευθύνες, καθώς και σε απώλεια επενδυτικού κεφαλαίου.

Η αγορά ακινήτων στα κατεχόμενα και οι χιλιάδες άδειες που έχουν εκδοθεί τα τελευταία χρόνια καταδεικνύουν μια σταθερή ροή ξένων κεφαλαίων προς το ψευδοκράτος, αλλά ταυτόχρονα εγείρουν ερωτήματα για τις πολιτικές συνέπειες αυτής της ανάπτυξης.

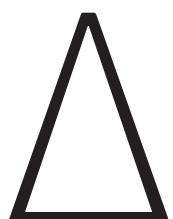
Η «έκρηξη» της αγοράς μπορεί ν' αποδειχθεί παροδική αν επιβληθούν αυστηρότερα μέτρα. Μέχρι τότε, όμως, οι ξένοι αγοραστές συνεχίζουν να συρρέουν στα κατεχόμενα, βλέποντας τις κατεχόμενες περιοχές μας όχι ως ένα πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης, αλλά ως μια ευκαιρία για φθηνή επένδυση.

Αλλ' επικρατούν ακόμη οι ψευδαισθήσεις;

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΕΝΥΠΗΡΕΑΝώς
τώρα κι ούτε ανα-
μένονται στο σύ-
ντομο μέλλον να
συνιρέξουν περι-
στάσεις ικανές να
πειθαναγκάσουν
την Τουρκία να παραιτηθεί από
την επεκτατική της πολιτική, ώστε
να εγκαταλείψει τα «κεκτημένα»
της στην Κύπρο.

Αυτό σημαίνει ότι τρέφουν
μάταιες ελπίδες και συνεχίζουν
να καλλιεργούν τις μακρόχρονες
ήδη ανεδαφικές ψευδαισθήσεις,
όλες εκείνες οι αντιλήψεις, στη
Λευκωσία και στην Αθήνα (αμ-
φοτέρων των κυβερνήσεων και
άλλων κομματικών ηγεσιών), που
προσμένουν πως η Άγκυρα θα
τερματίσει οσονούπω τον 51χρονο
κιόλας Απίλα της για να... κερδίσει
ίσως την ένταξή της στην Ευρω-
παϊκή Ένωση.

- Αντιλήψεις οι οποίες προφανώς
δεν αντιλαμβάνονται (αδυνατούν
ή και αρνιούνται ν' αντιληφθούν)
πόσο διαφορετικό είναι για την
Τουρκία (σταθερά όλων των δι-
αδοχικών της κυβερνήσεων) το
περιεχόμενο του τουρκιστί "kazan-
kazan" από εκείνο της δικής τους
συνώνυμης θεωρίας περί «αμοι-
βαίου οφέλους», γνωστότερης με
τον αγγλισμό "win-win situation".

ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ: Η αποτελεσματι-
κότητα και η επίμονη μεθοδικότητα
με την οποία αιτάνευστα υλοποιή-
θηκε μακροχρόνια «φέτα-φέτα», από
την δεκαετία του 1950, ο τουρκικός
επεκτατισμός στην Κύπρο με:

(α) τον «θρίαμβο» της πολέμι-
κής εισβολής του Απίλα 1974, της
διαπραχθείσας βάρβαρης εθνο-
κάθαρσης επί των κατακτηθέντων
εδαφών, του συντελεσθέντος εκεί
παράνομου τουρκικού εποικισμού,

(β) την ανεμπόδιστη και αιμώ-
ρητη έκτοτε στρατιωτική κατοχή των
βορείων εδαφών της Κυπριακής
Δημοκρατίας,

(γ) την αιμώρητη ανακήρυξη
του τουρκικού κατοχικού ψευ-
δοκράτους Ντενκτάς από τις 15
Νοεμβρίου 1983 στα σκλαβωμένα
εδάφη της Κύπρου, θωπευομένης
διεθνώς της κατοχικής Τουρκίας,

(δ) την υποταγή Λευκωσίας
και Αθηνών σε διαδικασίες «δι-
ακοινοτικών» και «πενταμερών»
διαπραγματεύσεων (1977-2017)
για συνθηκολόγηση, υπό τους τουρ-
κικούς όρους και απαιτήσεις για
«Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπον-
διακή» αντικατάσταση του κράτους
της Κυπριακής Δημοκρατίας από
έναν «Συνεταιρισμό Δύο Ισοτίμων
Συνιστώντων Κρατιδίων»,

προσέφεραν στην Άγκυρα την
αυτοπεποίθηση και την «μόλα»
για την περαιτέρω ανάπτυξη και
επαύξηση του επεκτατισμού της, σε
διακηρυγμένη πλέον Νεο-Οθωμα-
νική Στρατηγική. Όχι μόνο εναντίον
της Ελλάδας στο Αιγαίο, αλλά και σε

Εν Αθήναις: Τρίτη Διακυβερνητική Ελλάδος - Κύπρου, 12 Νοεμβρίου 2025, οι εκατέρωθεν υπουργοί με επικεφαλής τους Μητσοτάκη και Χριστο-
δουλίδη έμπροσθεν του μεγάρου Μαξίμου της οδού Ηρώδου του Αττικού.

βάρος άλλων γειτονικών κρατών.
Ως τα «σύνορα της καρδιάς» του
Ερντογάν. Που περιλαμβάνουν βε-
βαίως το Κουρδιστάν, την Συρία της
ήδη επιτευχθείσας εκεί τουρκικής
προέλασης, στοχεύοντας φωνακτά
«ενόρκως στον Αλλάχ» ακόμη και
την... Ιερουσαλήμ!

ΤΟ ΜΕΧΡΙ τούδε επίτευγμα
της Τουρκίας στο Κυπριακό, δι-
αχρονικά αποτέλεσε για την ίδια
υπόδειγμα αποδοτικής τακτικής
και στρατηγικής. Βάσει του οποίου
προσανατόλισε, σχεδίασε και ανέ-
πτυξε την γενικότερη πολιτική της.

ΑΥΤΗ λοιπόν η διαρκώς κραταιά
στην Τουρκία αντίληψη των πραγ-
μάτων, προφανώς δεν επιτρέπει
καμία πιθανότητα οικειοθελούς
παραίτησης της από τα μονιμο-
ποιηθέντα μέχρι σήμερα κατοχι-
κά «κεκτημένα» της στην Κύπρο.
Ούτε βεβαίως και την εγκατάλειψη
του μακροχρόνιου στόχου της να
καταστήσει ολόκληρη την Κύπρο
δικό της οιονεί προτεκτοράτο.

- Είχε πλησιάσει πολύ για να το
επιτύχει με το Σχέδιο Ανάν 2002-
2004. Απέτυχε τότε εξαιτίας του
ιστορικού πλέον ΟΧΙ, που αντίταξε

κυριαρχίας» Δύο Ίσου Πολιτικού
Καθεστώτος Συνιστώντα Κρατίδια
(«πολιτείες - στέιτς - ιδρυτικά κρά-
τη») που ήδη αποταμίευσε.

ΕΑΝ ΕΤΣΙ έχουν τα πράγμα-
τα στην τουρκική πολιτική, πώς
άραγε αξιοποιούν τις τωρινές
συγκυρίες στην περιοχή και δι-
εθνώς, η Λευκωσία και η Αθήνα,
για τη ματαίωση των στόχων της
Άγκυρας; Και πώς, άραγε, για τη
διάνοιξη προοπτικής για απε-
λευθέρωση των σκλαβωμένων
εδαφών της μη εκλιπούσας και
εισέτι διασωζόμενης Κυπριακής
Δημοκρατίας, προεδρεύουσας
κιόλας από 1η Ιου 2026 στην
Ευρωπαϊκή Ένωση;

Έχουν μήπως σχεδιάσει συ-
γκεκριμένη στρατηγική για την
αξιοποίηση της αναβάθμισης
των σχέσεων με τις ΗΠΑ και την
αποδοτικότερη στο Κυπριακό
εκμετάλλευση της επιτευχθείσας
πανηγυρικής κιόλας εν Αθήναις
επανεργοποίησης του σχήματος
«Τρεις Συν Μία», Ελλάδος - Κύ-
πρου - Ισραήλ - ΗΠΑ;

- Έχει πιθανότητες αυτό το
«σχήμα» να πειθαναγκάσει την
Τουρκία σε υποχωρήσεις στην
Κύπρο, στο Αιγαίο και στην...
«γαλάζια πατρίδα» της;

- Ή, μήπως, με δέλεαρ τη συμμε-
τοχή και της Τουρκίας, ποθούμενης
τω όντι διακαώς από τις ΗΠΑ για να
την αποσπάσει από τον Πούτιν της
Ρωσίας και για να την ξαναφιλέψει
με τον Ισραήλ, προκύψει αίφνης
κάποια «πρωτοβουλία Ντόναλντ
Τραμπ» για τελική διευθέτηση του
Κυπριακού, στις ράγες του «κε-
κτημένου των συνομιλιών» που
κέρδισε από τις ως τώρα ελληνικές

υποχωρήσεις η Άγκυρα;

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ αυτός είναι
επικρεμμένος στην παρούσα
φάση των εξελίξεων. Διαφαίνονται
οι επιδιώξεις των συμμετεχόντων
«σκακιστών» όπως αναδιατάσσονται
οι συσχετισμοί ισχύος στις ρέου-
σες συγκυρίες. Και αν για όλους
τους άλλους στην «σκακιέρα»
είναι αβέβαιες, διφορούμενες
και πιθανολογούμενες, είτε έτσι
είτε αλλιώς, με αμφιβολίες για τις
επόμενες κινήσεις τους, το ίδιο
δεν ισχύει για τις «σκακιστικές»
τακτικές που συστηματικά, εναλ-
λακτικά και διαρκώς επιχειρεί ο
της Τουρκίας Ερντογάν. Τα είκοσι
τρία χρόνια που είναι στην εξουσία
και το σύνολο των πεπραγμένων
του, δεν επιτρέπουν αμφιβολίες.
Και ασφαλώς καταλογίζεται ασύγ-
γνωστη ανεπάρκεια σε όλους όσους
στην Αθήνα και στη Λευκωσία
τρέφουν ακόμη ψευδαισθήσεις.
Αποδεδειγμένα ατελέσφορες
και διαχρονικά καταστροφικές
για την απελευθερωτική υπόθεση
της Κύπρου και τη διασφάλιση
της Ελλάδας στο Αιγαίο και στην
Ανατολική Μεσόγειο.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, μία βδομάδα
μετά από τη σημαντική «Τρεις Συν
Μία» συνάντηση για τα «ενεργεια-
κά», πραγματοποιήθηκε η 3η Δι-
ακυβερνητική Ελλάδος - Κύπρου,
με επικεφαλής πλειάδας υπουρ-
γών τον Πρωθυπουργό Κυριάκο
Μητσοτάκη και τον Πρόεδρο Νίκο
Χριστοδουλίδη. Δεν προέκυψε δη-
μοσίως γνωστό κάτι που να δη-
μιουργεί ελπίδες ότι Αθήνα και
Λευκωσία αποτίναξαν επιτέλους
τις περί Τουρκίας ψευδαισθήσεις.
Και αυτό δεν είναι παρήγορο...

**Καταλογίζεται ασύγγνωστη ανεπάρκεια
σε όλους όσους στην Αθήνα και στη Λευ-
κωσία τρέφουν ακόμη ψευδαισθήσεις.
Αποδεδειγμένα ατελέσφορες και διαχρο-
νικά καταστροφικές για την απελευθε-
ρωτική υπόθεση της Κύπρου και τη δια-
σφάλιση της Ελλάδας στο Αιγαίο και στην
Ανατολική Μεσόγειο**

- Για την αξιοποίηση των εκά-
στοτε διαμορφούμενων διεθνώς
συγκυριών. Την εκμετάλλευση,
με την μέθοδο του «εκκρεμού»,
των εναλλασσόμενων σχέσεων και
συσχετισμών ισχύος μεταξύ των
υπερδυνάμεων. Ούτως ώστε, ως
«διεθνούς εμβέλειας σκακιστής»,
η Τουρκία, να καταστεί ισχυρό-
τερη περιφερειακή υπερδύναμη.
Απαραίτητα υπολογίσιμη για να
της αναγνωρίζεται παγκοσμίως
γεωπολιτικός και γεωστρατηγικός
λόγος και ρόλος, στις μεταλλασ-
σόμενες εξελίξεις στην περιοχή.

με το συντριπτικό 76% ο κυπριακός
Ελληνισμός.

- Εξακολουθεί έκτοτε να το
επιδιώκει σε όλες τις από τότε
διαδικασίες των διαπραγματεύ-
σεων για το Κυπριακό. Έχοντας στο
θησαυροφυλάκιό της τον πλούτο
των συμβιβαστικών υποχωρήσε-
ων και των «συγκλίσεων» και των
«από εκεί που μείναμε στο Κραν
Μοντανά».

- Ωστε να απαιτεί, ως προϋπό-
θεση πλέον για τη συνέχιση των
συνομιλιών, τη διεθνή αναγνώρι-
ση δύο κρατών, για τα «ισότιμης

«Κόλαφος», δήθεν, η Έκθεση της Επιτροπής αλλά για κυρώσεις στην Τουρκία, ούτε λέξη!

“

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Το Κυπριακό είναι ευρωπαϊκό πρόβλημα; Αυτό ισχυρίζονται ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο ΥπΕξ και ο Κυβ.

Εκπρόσωπος, όπως και όλοι οι προκάτοχοί τους. Πέρσι, π.χ., μετά τη δημοσιοποίηση της επίσης έκθεσης για την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, ο Κυβ. Εκπρόσωπος, Κ. Λετυμπιώτης, σε δηλώσεις του (1.11.2024), είχε πανηγυρίσει: «Ως Κυπριακή Δημοκρατία αλλά και ως η θέση των εταίρων μας, η Κύπρος είναι Ευρώπη και η Ευρώπη είναι η Κύπρος. Το Κυπριακό είναι ευρωπαϊκό πρόβλημα και, ως τέτοιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθοριστικό ρόλο να διαδραματίσει».

Για την έκθεση, ο Κυβ. Εκπρόσωπος υπογράμμισε: «Με σαφήνεια καταγράφεται η άρνηση της Τουρκίας για εφαρμογή των κυπρογενών της υποχρεώσεων, τις οποίες οφείλει να εκπληρώσει, όπως επίσης και ότι, παρά τη διεθνή καταδίκη και τη μη αποδοχή του εποικισμού, η Τουρκία δεν ανέστρεψε τις ενέργειές της για άνοιγμα της περικλειστής πόλης των Βαρωσίων, δημιουργώντας νέα τετελεσμένα, ενώ γίνεται αναφορά στους περιορισμούς που επιβλήθηκαν στην ειρηνευτική Δύναμη, παραβιάζοντας το ψήφισμα 789 του ΣΑ του ΟΗΕ και καλείται η Άγκυρα όπως σεβαστεί πλήρως τα ψηφίσματα 550, 789 και 1251».

Τι λέγει η πρόσφατη (4.11.2025) έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Τουρκία; Με την ίδια «σαφήνεια» καλείται: «1.- να αποφευχθεί απειλές και ενέργειες που βλάπτουν τις σχέσεις καλής γειτονίας· 2.- να ομαλοποιεί τις σχέσεις της με την Κυπριακή Δημοκρατία· και, 3.- να σεβεται την κυριαρχία όλων των κρατών μελών της ΕΕ επί των χωρικών τους υδάτων και του εναέριου χώρου τους, καθώς και όλα τα κυριαρχικά τους δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος εξερεύνησης και εκμετάλλευσης φυσικών πόρων».

Η πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και η προηγούμενη, και όλες οι προ-προηγούμενες, τι διαπιστώνουν;

«Η Τουρκία συνέχισε ν' αρνείται να αναγνωρίσει και να συνεργαστεί με την Κυπριακή Δημοκρατία. Παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Επιτροπής, η Τουρκία δεν έχει ακόμη εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, όπως ορίζονται στη Διακήρυξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, της 21ης Σεπτεμβρίου 2005 και στα Συμπεράσματα του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του Δεκεμβρίου 2006 και του Δεκεμβρίου 2015. Η Τουρκία δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή της

να διασφαλίσει την πλήρη και μη διακριτική εφαρμογή του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Συμφωνίας Σύνδεσης». Ας προσεχθούν τα εξής σημαντικά.

Πρώτον, από το 2005 (πριν από 20 χρόνια!), η κατοχική Τουρκία είχε κληθεί να εκπληρώσει τις κυπρογενείς υποχρεώσεις της. Ουδεμία συμμόρφωση! Ουδείς σεβασμός στο Διεθνές και Κοινωνικό Δίκαιο.

ΕΕ αναγνωρίζει μόνο την Κυπριακή Δημοκρατία ως υποκείμενο του Διεθνούς Δικαίου σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Δεύτερον, θα ανέμενε κανείς ότι, η μεν Λευκωσία, με την υποστήριξη της Αθήνας και άλλων εταίρων θα απαιτούσαν κυρώσεις εναντίον της Τουρκίας. Η δε Ευρωπαϊκή Ένωση θα επέβαλλε στην κατοχική χώρα

τομέα της εξωτερικής πολιτικής, γεγονός που αποτελεί σημαντικό στοιχείο στο πλαίσιο της σχέσης ΕΕ-Τουρκίας». Φέτος η έκθεση επαναλαμβάνει την ίδια θέση: «Η Τουρκία είναι ένας σημαντικός εταίρος, που μοιράζεται το ίδιο στρατηγικό συμφέρον στην Ανατολική Μεσόγειο, καθώς και στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας». Σαράντα τέσσερις φορές γίνεται αναφορά στην Κύπρο. Ούτε μία για την τουρκική κατοχή!

Η ΕΕ των αρχών και αξιών εφαρμόζει μια ξεδιάντροπη, ελεεινή πολιτική δύο μέτρων και δύο σταθμών. Μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, οι 27 επιβάλλουν σκληρές κυρώσεις στον Ρώσο εισβολέα. Λευκωσία και Αθήνα, με ασυγκράτητη υποτέλεια, συναινούν στην επιβολή αυτών των κυρώσεων. Ορθή μεν η στάση τους, αλλά ο Ελληνισμός τι εισπράττει ως ανταλλάγματα για τη συνέργειά του στο Ουκρανικό; Προφανώς ελαφρά χτυπήματα κατανόησης στην πλάτη...

Διερωτάται κάθε Έλληνας: Γιατί Αθήνα και Λευκωσία μέχρι σήμερα δεν έχουν απαιτήσει επιβολή ευρωπαϊκών κυρώσεων και στην Τουρκία που κατέχει ευρωπαϊκό έδαφος; Γιατί δεν διεκδικούν όσα υποστηρίζουν στην περίπτωση της Ουκρανίας, που δεν είναι καν κράτος-μέλος της ΕΕ; Γιατί δεν καταγγέλλουν την απή διπροσωπία των εταίρων μας; Γιατί δεν σταματούν οποιαδήποτε κονδύλια προς την Τουρκία; Γιατί δεν ασκούν, έστω μια φορά, βέτο; Πού χάθηκε εκείνος ο... «αποφασιστικός ρόλος της ΕΕ στο Κυπριακό»; Γιατί

Αθήνα και Λευκωσία επιμένουν να θέλουν ένα ισλαμικό ιζιχανιστικό κράτος στην ΕΕ;

Ο Κύπριος ΥπΕξ, Κ. Κόμπος, σχολιάζοντας την τελευταία έκθεση της Επιτροπής για την Τουρκία, προέβη σε μια σημαντική παραδοχή: «Βρισκόμαστε υπό υπαρξιακή απειλή, υπάρχει η κατοχική δύναμη, υπάρχει η καθημερινή αμφισβήτηση της υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Απέναντι έχουμε έναν αντίπαλο, ο οποίος δεν έχει καμία σχέση με την Τουρκία των προηγούμενων ετών» (7.11.2025).

Αυτήν την εφιαλτική υπαρξιακή απειλή, πώς η Κυβέρνηση Χριστοδουλίδη την αντιμετωπίζει; Εκλιπαρώντας και λείχοντας τον Αττίλα να συναινέσει σε λειτουργική και βιώσιμη λύση ενώ αυτός απαιτεί δύο κράτη και μεθοδεύει κατάποση όλης της Κύπρου και τουρκοποίησή της; Ή ανεχόμενη την άθλια πολιτική των δύο μέτρων και δύο σταθμών της ΕΕ;

Αν η τελευταία έκθεση για την Τουρκία είναι... «κόλαφος», γιατί η κατοχική χώρα δεν έχει συμμορφωθεί σε ΚΑΜΙΑ προϋπόθεση που θέτει η ΕΕ; Αθήνα και Λευκωσία πρέπει, επιτέλους, ν' αλλάξουν στρατηγική, ν' αντιμετωπίσουν δι' όλων των μέσων μιαν αδίστακτη, αναθεωρητική Τουρκία, να διεκδικήσουν αποφασιστικά τα συμφέροντα του Ελληνισμού και την απελευθέρωση της Κύπρου από τα τουρκικά δεσμά. Καλοπαιδισμός, κατευνασμός και τουρκολιγυρισμός δεν... εξημερώνουν αλλά αποθηριώνουν τον αιμοσταγή Αττίλα.

Αθήνα και Λευκωσία πρέπει, επιτέλους, ν' αλλάξουν στρατηγική, ν' αντιμετωπίσουν δι' όλων των μέσων μιαν αδίστακτη, αναθεωρητική Τουρκία, να διεκδικήσουν αποφασιστικά τα συμφέροντα του Ελληνισμού και την απελευθέρωση της Κύπρου από τα τουρκικά δεσμά. Καλοπαιδισμός, κατευνασμός και τουρκολιγυρισμός δεν... εξημερώνουν αλλά αποθηριώνουν τον αιμοσταγή Αττίλα

Πλήρης παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών του κυπριακού λαού και αμετάβλητη συνέχιση της κατοχής. Πλήρης ασέβεια στις ευρωπαϊκές υποδείξεις. Όχι μόνο αυτά:

«Η Τουρκία συνέχισε να υποστηρίζει μια λύση δύο κρατών στην Κύπρο, αντίθετα προς τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, δηλώνοντας ότι οποιαδήποτε διαδικασία που στοχεύει σε μια διζωνική, δικαιοδική ομοσπονδία δεν θα είναι επιτυχής. Η

τόσες και τέτοιες κυρώσεις, ώστε να αποδείξει, επιτέλους, ότι δεν ανέχεται τον Τούρκο κατακτητή ευρωπαϊκού εδάφους. Η Λευκωσία, ακολουθώντας την αδιέξοδη πρακτική να μην προκαλεί το τουρκικό θηρίο, εναβρύνεται με ανέξοδα ευκολόγια που της επιδαψιλεύουν οι εταίροι της.

Τρίτον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι κυνικά ωμή. Πέρσι, η έκθεσή της ανέφερε: «Η Τουρκική Δημοκρατία αποτελεί σημαντικό περιφερειακό παράγοντα στον

Η ΚΥΠΡΟΣ ΣΤΟΝ... «ΠΟΛΕΜΟ» ΤΩΝ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

Το σπιλέτο του Ερντογάν στην πλάτη της ενέργειας

Πώς ο Ερχιουρμάν εξελίσσεται σε εργαλείο στα χέρια του Σουλτάνου, το «restart» του καλωδίου, οι εκκρεμείς βυθοσκοπήσεις και οι συμφωνίες ψευδοκράτους - Τουρκίας

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών
Σχέσεων

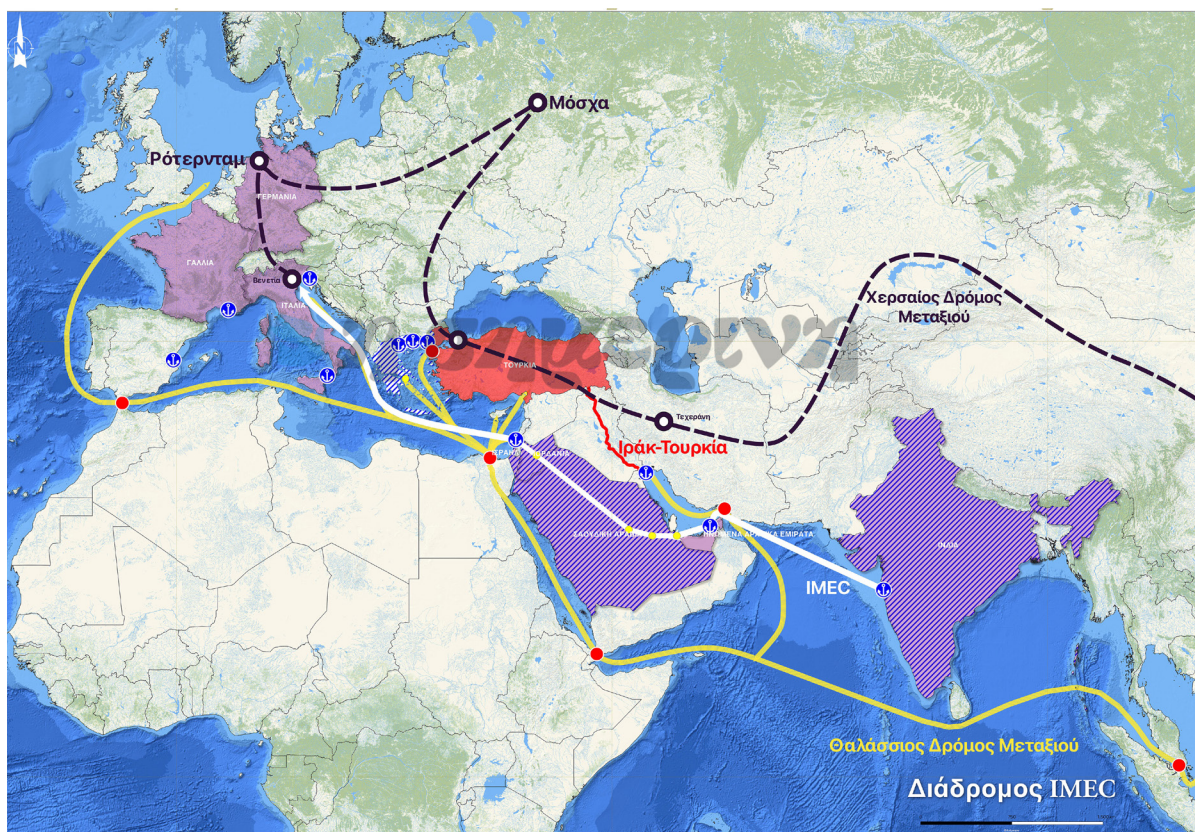
Ο ΗΠΑ και ειδικότερα ο Πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ προσδοκούν να οικοδομήσουν τη νέα αρχιτεκτονική εμπορίου και ενέργειας, που θα ενώνει την Ασία με την Ευρώπη και θα είναι ανταγωνιστική της Κίνας, ακόμη και αυτής της Ρωσίας. Μέσα σε αυτούς τους σχεδιασμούς εμπίπτουν τόσο η Κύπρος όσο και η Τουρκία, εννοείται και η Ελλάδα, καθώς και το Ισραήλ. Εκ των πραγμάτων, δε, οι εξελίξεις αυτές είναι συναφείς με το καλώδιο σύνδεσης Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ, επί του οποίου επιχειρήθηκε ένα «restart», μια επανεκκίνηση στην Αθήνα μεταξύ του Έλληνα Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοιάκη και του Κύπριου Προέδρου Νίκου Χριστοδουλίδη, την περασμένη Τετάρτη, στην Αθήνα. Οι γεωπολιτικές συνθήκες θα μπορούσαν να γίνουν ευνοϊκές εφόσον, βεβαίως, χαλιναγωγηθεί η Τουρκία.

Σε ολόκληρη την Κύπρο...

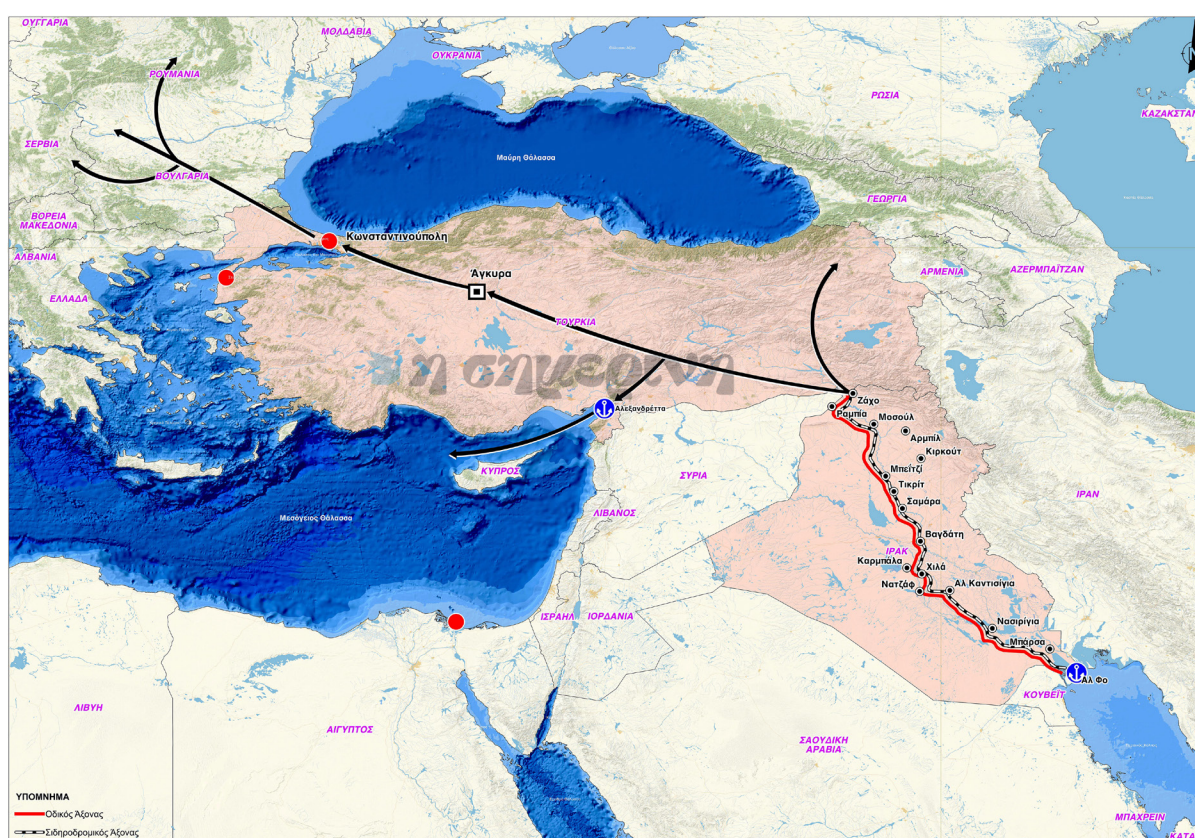
Πώς, όμως, να χαλιναγωγηθεί η Τουρκία; Η αναμενόμενη συνάντηση μεταξύ του Ερντογάν και του νέου κατοχικού ηγέτη, Τουφάν Ερχιουρμάν, διεξήχθη τελικά την περασμένη Πέμπτη. Σε αυτήν επιβεβαιώθηκε η λύση των δύο κρατών διά στόματος του Τούρκου Προέδρου, με τον Ερχιουρμάν να αναφέρεται σε δυο λαούς, σε συνδυαστικές διαδικασίες, καθώς και στη χωριστή κυριαρχία των Τουρκοκυπρίων και δη στα θέματα των υδρογονανθράκων. Για να βάλει μετά το πρώτο και δεύτερο σπιλέτο στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού, διευκρινίζοντας ότι η κυριαρχία των Τουρκοκυπρίων εκτείνεται εφ' όλης της Κύπρου!

Το καλώδιο και η συνεργασία των «Τριών συν Ένας»

Τόσο το καλώδιο όσο και η εκμετάλλευση του φυσικού αερίου της Κύπρου εμπίπτουν στο νέο γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό σκηνικό, που συνδυάζει τις συμφωνίες για την εκμετάλλευση του κυπριακού φυσικού αερίου μέσω Αιγύπτου και δη του Ικκού, με οριζόντια έναρξης το

Ο χάρτης αυτός αποτυπώνει με λευκό χρώμα τον διάδρομο IMEC από την Ινδία στην Ευρώπη μέσω Κύπρου και Ελλάδας. Με μαύρο και κίτρινο χρώμα φαίνεται η κερσαία και η θαλάσσια πορεία του Δρόμου του Μεταξιού. Οι δρόμοι αυτοί είναι ανταγωνιστικοί μεταξύ τους, αφού ο μιν πρώτος ευνοείται από τις ΗΠΑ, ο δε δεύτερος από την Κίνα.

Ο δεύτερος χάρτης ξεκινά από το Κουβέιτ και μετά το Ιράκ, διασχίζει την Τουρκία και καταλήγει στην Ευρώπη. Πρόκειται για παρακλάδι του Δρόμου του Μεταξιού.

2027. Το ζήτημα αυτό είναι συναφές: Α) Με τον IMEC (India-Middle East-Europe Economic Corridor), δηλαδή τον διάδρομο από την Ινδία στην Ευρώπη, ο οποίος περιλαμβάνει την Κύπρο και την Ελλάδα. Είναι συντομότερος και πιο κερδοφόρος από τον κερσαίο και θαλάσσιο «Δρόμο του Μεταξιού», που συνιστά τον κύριο ανταγωνιστή. Και ο οποίος ξεκινά από την Κίνα και φτάνει στην Ευρώπη, μέσω της περιοχής του Καυκάσου,

Ποιος θα βάλει χειρόφρενο στις τουρκικές απειλές

της Ρωσίας, της Τουρκίας και της Ρωσίας. Β) Με τις συμφωνίες του Αβραάμ, που ήταν δημιούργημα

της πρώτης διακυβέρνησης Τραμπ 2020, για να φέρει κοντά το Ισραήλ με αραβικά κράτη, όπως τα Ην. Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν και το Μαρόκο. Υπάρχει, βεβαίως, προοπτική διεύρυνσης, που θα περιλάβει κυρίως τη Σαουδική Αραβία και δη μέσω του IMEC. Μετά την πτώση του Άσαντ στη Συρία, επιχειρείται η αναβίωσή του και ο συνδυασμός του τόσο με τη συνεργασία «3 συν 1» όσο και με τον IMEC.

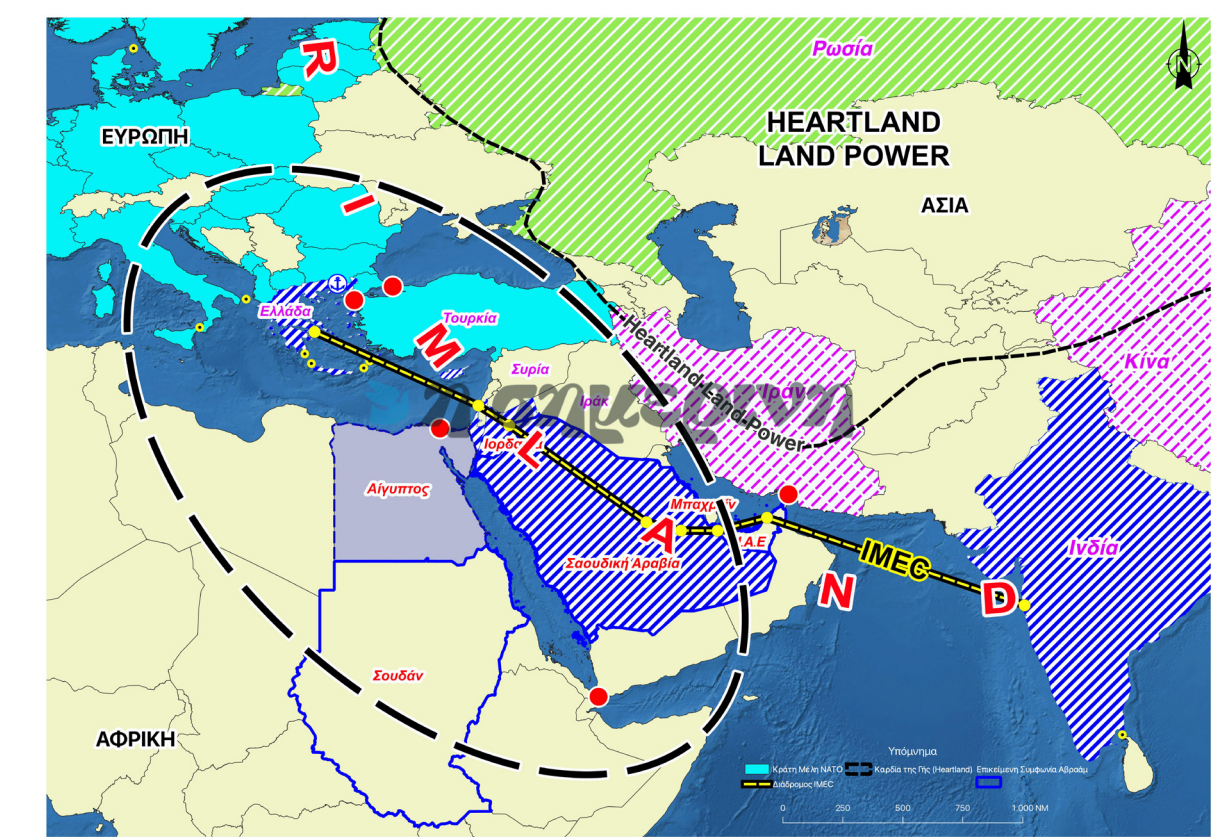
Ο ψηφιακός δρόμος της Ινδίας και οι ΗΠΑ

Τι είναι, λοιπόν, ο IMEC; Είναι ο διάδρομος που ενώνει την Ινδία και τη Μέση Ανατολή με την Ευρώπη και έχει ανακοινωθεί το 2023, διαθέτοντας τη στήριξη των ΗΠΑ, της Σαουδικής Αραβίας, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, του Ισραήλ, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Κύπρου και της Ελλάδας. Καλύπτει τόσο κερσαίο όσο και

θαλάσσιο χώρο, με το Ισραήλ να είναι ο κόμβος μεταξύ της χερσαίας οδού και της θαλάσσιας, δίνοντας τη σκυτάλη στην Κύπρο και στην Ελλάδα. Υπό αυτές τις συνθήκες είναι πρόδηλον πώς κουμπώνει ο IMEC με τον άξονα Ισραήλ, Κύπρου, Ελλάδος και τη συνεργασία «3 συν 1», δηλαδή τις ΗΠΑ. Και με τον τρόπο αυτό δικαιώνονται οι αντιλήψεις περί της εν λόγω συνεργασίας των τριών αυτών χωρών και των Αμερικανών, τόσο στην ασφάλεια όσο και στον οικονομικό, τον ενεργειακό, καθώς και τον ψηφιακό τομέα. Εξ ου και το γεγονός ότι γίνεται λόγος για ψηφιακό διάδρομο, που σημαίνει: 1. Υποθαλάσσια καλώδια οπτικών ινών. 2. Μεταφορά δεδομένων, τηλεπικοινωνίες, cloud υποδομές και κυβερνοεπιτήρηση. Τέτοια παραδείγματα είναι το Blue Raman Cable (Google + Telecom Italia), που συνδέει Ινδία-Σαουδική Αραβία-Ισραήλ-Ελλάδα-Ιταλία και συνιστά το ψηφιακό σκέλος του IMEC. 3. Ζητήματα κυβερνοασφάλειας και στρατηγικές επικοινωνίες, που επιτίπουν στην κυβερνοάμυνα και τις τεχνολογίες 5G/AI. 5. Υποθαλάσσια καλώδια οπτικών ινών και ηλεκτρισμού, όπως είναι το καλώδιο σύνδεσης Ελλάδος, Κύπρου και Ισραήλ. Η ενδεχόμενη εμπλοκή των ΗΠΑ μέσω της U.S. International Development Finance Corporation (DFC), ενός Οργανισμού που χρησιμοποιούν οι Αμερικανοί για επενδύσεις στρατηγικών υποδομών σε περιοχές όπου υπάρχει έντονη κινεζική παρουσία, δικαιολογεί όσα γεωπολιτικά αναλύονται επί τούτου. Δηλαδή, το ενδιαφέρον της Ουάσιγκτον.

Η επιστροφή του Νταβούτογλου...

Η Τουρκία, από την πλευρά της, είναι εκτός του EastMed Gas Forum, στο οποίο συμμετέχουν Ισραήλ, Παλαιστινιακή Αρχή, Αίγυπτος, Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία και Γαλλία. Το ίδιο ισχύει και για την περίπτωση του IMEC. Η Άγκυρα επιδιώκει την εμπλοκή της: 1. Με τον έλεγχο της περιοχής στην Ανατολική Μεσόγειο διά της Γαλάζιας Πατρίδας, εντός της οποίας εμπίπτει η Κύπρος. Επί τούτου, το πρόβλημα δεν το έχει μόνο με την Κύπρο, αλλά και το Ισραήλ. Παρότι οι ΗΠΑ θα ήθελαν διακαώς τη βελτίωση των σχέσεων Τουρκίας - Ισραήλ, που συνιστούν σημαντικούς τους συμμάχους, επί του παρόντος μια τέτοια εξέλιξη μοιάζει δύσκολη. 2. Με τους Τουρκοκυπρίους και τους εποίκους και δη με όσους εξ αυτών θα είναι δυνατό να νομιμοποιηθούν σε περίπτωση λύσης. Όπως έχει αναλύσει στο βιβλίο του «Στρατηγικό Βάθος» ο Αχμέτ Νταβούτογλου, οι Τουρκοκύπριοι είναι στρατηγικό εργαλείο στα χέρια της Τουρκίας. Ακόμη, όπως επεσήμανε, και αν δεν υπήρχαν, η Άγκυρα θα έπρεπε να τους δημιουργήσει. Τι είπε λοιπόν πριν από λίγες μέρες ο κατοχικός ηγέτης, Τουφάν Ερχιουρμάν, δηλαδή πριν από, κατά και μετά τις επαφές του στην Τουρκία; Κατηγόρησε τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη για ανελικρίνεια, επειδή κλείνει συμφωνίες κυρίως στα θέματα

Ο χάρτης αυτός φωτογραφίζει τον IMEC σε σχέση με τη θεωρία της Καρδιάς της Γης. Όποιος δηλαδή ελέγχει την Αυτοκρατορική Ρωσία θα ήταν δυνατόν να ελέγξει το παγκόσμιο σύστημα. Όμως, ο δρόμος της Ινδίας βρίσκεται στην περιφέρεια της Καρδιάς της Γης και οι ΗΠΑ, με τη συνδρομή του ναυτικού και της ισχύος τους, καθώς και των θαλάσσιων οδών, θέλουν να έχουν περικυκλωμένα και υπό τον έλεγχό τους την Καρδιά της Γης.

της ενέργειας χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους Τουρκοκυπρίους και τα «κυριαρχικά τους δικαιώματα».

Η γεωπολιτική του καλωδίου

Βεβαίως, η υπόθεση του καλωδίου συνδέεται:

1. Με τεchnο-οικονομικές μελέτες, που παραπέμπουν στα κενά τα οποία υπάρχουν για την κατασκευή και την ομαλή ολοκλήρωση του έργου. Το ζήτημα αυτό είναι σχετικό με ξένους επενδυτές, όπως οι Αμερικανοί, και με τεχνικά θέματα, όπως οι βυθομετρήσεις, που εκκρεμούν. Αυτοί οι τομείς, όπως και άλλοι, μεταξύ των οποίων η ασφάλεια, καθορίζουν τη βιωσιμότητα και τη γεωπολιτική σημασία του έργου.

2. Με την τουρκική απειλή και τις σχετικές ρήτρες περί γεωπολιτικής. Οι βυθομετρήσεις είναι ή όχι συναφείς με την τουρκική απειλή και τη χρήση των πολεμικών σκαφών της Τουρκίας στην περιοχή της Κάσου και αλλού, όπου θα πρέπει να γίνουν βυθοσκοπήσεις; Συναφώς εγείρονται τα εξής ερωτήματα: Σε ποιο βαθμό είναι διατεθειμένη η Ελλάδα να τριξεί τα δόντια στην Τουρκία; Αφορά μόνο στην περιοχή της Κάσου ή και αλλού; Τι θα συμβεί αν η Άγκυρα παρενοχλήσει σε περιοχές, όπως είναι τ' ανοικτά της Κύπρου, η οποία δεν μπορεί από μόνη της ν' αντιμετωπίσει την τουρκική απειλή; Θα επέμβει η Ελλάδα και πώς; Ταυτοχρόνως, από την πλευρά της ΕΕ, η οποία θεωρεί το έργο και δικό της, τι προτίθεται να πράξει - πέραν νομικοτεχνικών και οικονομικών - για την αντιμετώπιση της τουρκικής απειλής; Διότι η ίδια θα πρέπει να διερωτηθεί και αν δεν διερωτηθεί, να το θέσουμε εμείς ενώπιόν της: Πλήττει ή όχι η Άγκυρα με την πολιτική της τα συμφέροντα της ΕΕ, εφόσον στο έργο προσφέρουν χρήματα και οι Βρυξέλλες; Από την άλλη, έχουν ζητήσει Αθήνα και Λευκωσία τη λήψη αποτρεπτικών μέτρων από την ΕΕ; Πού είναι η Αλληλεγγύη εάν η ΕΕ δεν ανταποκριθεί; Όσο δε για την επένδυση από πλευράς

Αμερικανών ή και άλλων, πρόκειται για θετική εξέλιξη εάν ολοκληρωθεί. Όμως, ως προς την ασφάλεια, δεν μπορεί να μεταφραστεί κατά τρόπο απόλυτο ως αξιόπιστη -έναντι της τουρκικής απειλής- αποτροπή. Αυτή η αμφιβολία προκύπτει και από τον ρόλο της ΕΕ, ο οποίος δεν είναι μέχρι στιγμής, όπως θα έπρεπε να ήταν.

Οι συμφωνίες ψευδοκράτους - Τουρκίας

Η σύνδεση της «κυριαρχίας» των Τουρκοκυπρίων με την Τουρκία, την ενέργεια και τον IMEC προσδοκούν να επέλθει: 1) Μέσω των εγγυήσεων της Άγκυρας, των οποίων τη διατήρηση δεν απορρίπτει ο Ερχιουρ-

Πώς συνδέεται η συνεργασία των «3 συν 1» με τις «Συμφωνίες του Αβραάμ»

μάν, και 2) μέσω της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, που οι Τουρκοκύπριοι θεωρούν ότι διαθέτουν επί τη βάση των χωριστών κυριαρχικών τους -όπως ισχυρίζονται- δικαιωμάτων. Προσοχή εδώ. Η εκμετάλλευση δεν θα γίνει καν από τους Τουρκοκυπρίους, αλλά από την Τουρκική Εταιρεία Πετρελαίων. Σημειώνεται επί τούτου ότι η όποια συμφωνία δεν μπορεί να ισχύει. Γιατί; Διότι μόνο αναγνωρισμένα κυρίως κράτη δύνανται να συνάψουν

διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες. Σύμφωνα με τα ψηφίσματα 541 και 550 του Σ. Ασφαλείας σε συνδυασμό με τα άρθρα 2, παρ. 1 και 2 παρ. 4 του Χάρτη των Ην. Εθνών, καθίσταται σαφές ότι το ψευδοκράτος δεν μπορεί να αναγνωριστεί, διότι είναι προϊόν βίας και χρήσης όπλων. Η δε Κυπριακή Δημοκρατία συνεχίζει να είναι ενιαίο υπό κατοχή κράτος - μέλος του ΟΗΕ και της ΕΕ επί τη βάση του Πρωτοκόλλου 10. Οι αποφάσεις του Διεθνούς Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Κυπριακή Δημοκρατία εναντίον Τουρκίας και Τιτίνα Λοϊζίδου εναντίον Τουρκίας) αποφάνθηκαν ότι, στα κατεχόμενα, η όποια «Αρχή» μπορεί να υπάρχει είναι υποτελής στον τουρκικό στρατό. Οι Ελληνοκύπριοι δεν χάνουν τα δικαιώματά τους και δη της ιδιοκτησίας στον βορρά και, ως εκ τούτου, επιδικάστηκε αποζημίωση στην κ. Λοϊζίδου, την οποία κλήθηκε να πληρώσει η Τουρκία. Γιατί; Διότι ο τουρκικός στρατός και η Άγκυρα φέρουν την ευθύνη και δεν επιτρέπουν στην κ. Λοϊζίδου να έχει ελεύθερη πρόσβαση και να απολαμβάνει την περιουσία της.

Η εκλιπούσα και τα δύο κράτη

Συνεπώς, οι ενέργειες του ψευδοκράτους δεν μπορούν να παράγουν δίκαιο. Το δε άρθρο 2, παρ. 4 του Χάρτη του ΟΗΕ, επί του οποίου στηρίζονται τα ψηφίσματα 541 και 550, είναι αναγκαστικού χαρακτήρα. Επί τη βάση του Διεθνούς Δικαίου οι συμφωνίες μεταξύ ψευδοκράτους και Τουρκικής Εταιρείας Πετρελαίου είναι άκυρες. Δεν ισχύουν. Και δεν μπορούν να «τρέξουν» αναδρομικά, δηλαδή μετά τη λύση, διότι είναι ως να γίνεται αποδεκτή, μέσω της διευθέτησης του Κυπριακού, η προγενέστερη χωριστή κυριαρχία, που δημιούργησε δίκαιο, μέσω μιας πιθανής συνιδρυτικής πράξης μεταξύ δύο συνιστώντων κρατών με πολιτική ισοτιμία. Και πώς ερμηνεύει ο Ερχιουρμάν την πολιτική ισοτιμία; Αφενός δεν αποδέχεται να συζητά

για την Κυπριακή Δημοκρατία -την θεωρεί εκλιπούσα- και αφετέρου αναφέρεται σε «κυριαρχικά δικαιώματα» των Τουρκοκυπρίων, που αν υπάρχουν μονομερώς και χωριστά, αυτά θα πρέπει να πηγάζουν από το ψευδοκράτος, το οποίο σήμερα δεν αναγνωρίζεται, αλλά θα είναι την επαύριον μια από τις δύο πολιτείες - κρατίδια ενός σύνθετου ομόσπονδου ή συνομόσπονδου συστήματος.

Ζητούμενο, εξευμενισμός και προτεκτοράτο...

Το ζητούμενο για την Τουρκία είναι να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον νέο Δρόμο του Μεταξιού μαζί με την Κίνα και τη Ρωσία προς την Ευρώπη και εφόσον δεν συμμετέχει στον IMEC να εμπλέξει τους Τουρκοκυπρίους, έχοντας τους κάτω από τον δικό της έλεγχο και μαζί ολόκληρη την Κύπρο με μια λύση, για παράδειγμα, με συμπρόεδρο στη βάση μιας εκ Περιτροπής Διαδικασίας, αφού, εκτός των άλλων, εάν το νησί είναι πλήρως αποστρατιωτικοποιημένο, η ασφάλειά του θα ανήκει, εκ των πραγμάτων, στην Άγκυρα. Από την άλλη, οι συγκυρίες μπορούν να γίνουν θεακές για την Ελλάδα και την Κύπρο, εάν προχωρήσουν χωρίς εξευμενισμούς, δένοντας τα συμφέροντά τους ακόμη περισσότερο με το Ισραήλ, καθώς και με άλλα αραβικά κράτη, με την ΕΕ και κυρίως με τις ΗΠΑ. Το ζητούμενο δεν είναι να εξευμενιστεί η Τουρκία. Διότι η πολιτική αυτή ασκείται επί μακρόν και εκλαμβάνεται από την Άγκυρα ως αδυναμία. Τροφοδοτεί τη σκληρή, αδιάλλακτη και επιθετική της πολιτική, όπως αυτή αποτυπώνεται στη Γαλάζια Πατρίδα και στην Αναθεωρητική της στρατηγική. Το θέμα είναι να βρεθεί σε δύσκολη θέση η Τουρκία και όχι να διευκολύνεται. Και, κατ'ελάχιστον, εάν δεν συναινέσει σε δημοκρατική λύση στο Κυπριακό, να πληρώσει κόστος και αν μην επιτύχει τους σχεδιασμούς της, που προσδοκούν να μας μετατρέψουν σε δικό της προτεκτοράτο.

Η Λερναία Ύδρα της ισλαμικής χρηματοδότησης

Πώς το Κατάρ υφαίνει δίκτυα γεωπολιτικής επιρροής από τη Μέση Ανατολή έως την Ουάσιγκτον

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΑΚΟΣ

«Εδώ και τριάντα χρόνια, το Κατάρ χρηματοδοτεί τους Αδελφούς Μουσουλμάνους, τους οπαδούς της Αλ Κάιντα, επιτρέπει στους ιεροκήρυκές του να καλούν σε επιθέσεις αυτοκτονίας από την τηλεόραση, παράλληλα εξοπλίζει, φιλοξενεί και προστατεύει τρομοκράτες και αποσταθεροποιεί τις χώρες μας».

Τα πιο πάνω σκληρά λόγια ανήκουν στον Υπουργό Εξωτερικών της Σαουδικής Αραβίας, ο οποίος περιέγραψε συνοπτικά τον ρόλο που διαδραματίζει το εμιράτο εδώ και δεκαετίες ως οικονομικός και ιδεολογικός χορηγός της ισλαμικής τρομοκρατίας. Η δράση του όμως δεν περιορίζεται μόνο στην ευρύτερη περιοχή. Το Κατάρ αποτελεί ουσιαστικά την κεφαλή της Λερναίας Ύδρας, που μέσω χρηματοδότησης άπλωσε τα ισλαμικά του δίκτυα σε όλη τη Δύση, μέχρι τις ΗΠΑ και την Ειρηνική, ενώ παράλληλα λειτουργεί ως αιμοδότης των νεο-οθωμανικών οραμάτων της Τουρκίας.

Τα «βρόμικα χρήματα»

Το Κατάρ, μια χώρα με μόλις 330.000 πολίτες, έχει πάνω από 10% του παγκόσμιου ελέγχου ενέργειας και έχει επενδύσει πάνω από 100 δισ. δολάρια στις ΗΠΑ, από πανεπιστήμια και νομικά γραφεία έως εταιρείες τεχνολογίας, hedge funds και ακίνητα. Ωστόσο, μεγάλο μέρος αυτών των χρημάτων χαρακτηρίζεται ως «βρόμικο» ή «φιλοϊζχαντιστικό», καθώς η Ντόχα έχει κατηγορηθεί για χρηματοδότηση της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, των Ταλιμπάν, της Χαμάς και παρακλαδιών της Αλ Κάιντα.

Υπενθυμίζεται πως το 2022 στο Ευρωκοινοβούλιο ξέσπασε πολιτικός σεισμός από το σκάνδαλο διαφθοράς Ευρωπαίων αξιωματούχων που ονομάστηκε Qatargate. Διεθνείς αναλυτές τονίζουν πως υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα για να χαρακτηριστεί το Κατάρ ως «κρατικός χορηγός τρομοκρατίας», καθώς η χώρα έχει κτίσει μια εντυπωσιακά αποτελεσματική επιχείρηση επιρροής σε Μέση

Ανατολή-Δύση και Ουάσιγκτον, εξαγοράζοντας πολιτική, οικονομική και μιντιακή στήριξη, με το Al Jazeera ν' αποτελεί τον πιο ισχυρό επικοινωνιακό του βραχίονα.

Από τον «America First» στον θαυμασμό για το Κατάρ

Έντονα σχόλια προκάλεσε πρόσφατα στις Ηνωμένες Πολιτείες η εμφάνιση του διάσημου Tucker Carlson να επαινεί τον Πρωθυπουργό του Κατάρ στην εκπομπή του. Ο πρώην τηλεοπτικός αστέρας της αμερικανικής Δεξιάς, γνωστός για τη ρητορική «America First», εμφανίστηκε ξαφνικά να προβάλλει θετικά ένα μικρό εμιράτο του Κόλπου που έχει κατηγορηθεί διεθνώς για δεσμούς με τη Χαμάς.

Η προσπάθεια ωραιοποίησης της εικόνας του Κατάρ στις ΗΠΑ δεν ξεκίνησε με τη συντηρητική πτέρυγα, αλλά επί διακυβέρνησης Ομπάμα. Κατά τη διάρκεια της Αραβικής Άνοιξης η Ουάσιγκτον βασίστηκε στην Ντόχα ως «διαμεσολαβητή» σε περιφερειακές κρίσεις, παρά τις αυξανόμενες ανησυχίες για τη χρηματοδότηση εξτρεμιστικών ομάδων.

Η σχέση αυτή εμβαθύνθηκε ακόμη περισσότερο επί Μπάιντεν, όταν το 2022 το Κατάρ ανακηρύχθηκε «Major Non-NATO Ally», αποκτώντας προνομιακή πρόσβαση σε αμερικανικά εξοπλιστικά προγράμματα

και στρατιωτικές συνεργασίες.

Ουσιαστικά από τη διακυβέρνηση Ομπάμα έως την εποχή Τραμπ, η Ντόχα καίεφερε να κερδίσει και τα δύο πολιτικά στρατόπεδα στην Ουάσιγκτον. Με τους Δημοκρατικούς πέτυχε θεσμική αναγνώριση και νομιμοποίηση. Με τους Ρεπουμπλικάνους μετέτρεψε τις σχέσεις αυτές σε οικονομικά και επικοινωνιακά συμβόλαια, δαπανώντας σχεδόν 250 εκατομμύρια δολάρια σε λόμπι και εταιρείες δημοσίων σχέσεων από το 2016.

Επενδύσεις σε πανεπιστήμια, μέσα και real estate

Η ακαδημαϊκή και πολιτιστική διείσδυση αποτελεί κεντρικό εργαλείο στη στρατηγική επιρροής του Κατάρ. Με πάνω από 6 δισ. δολάρια σε χρηματοδοτήσεις προς αμερικανικά πανεπιστήμια, η χώρα φιλοξενεί πανεπιστημιούπολεις κορυφαίων ιδρυμάτων στην Ντόχα, ενώ μεγάλα πανεπιστήμια της Ουάσιγκτον έχουν λάβει εκατοντάδες εκατομμύρια σε δωρεές. Παράλληλα, ο κρατικός όμιλος Qatari Diar έχει αποκτήσει τον έλεγχο του μεγάλου συγκροτήματος CityCenterDC, εφαρμόζοντας αρχές χρηματοδότησης σύμφωνα με τη Σαρία. Στον χώρο των μέσων ενημέρωσης, το Al Jazeera διαθέτει πλέον περισσότερες διαπιστεύσεις στο Κογκρέσο από κάθε άλλο διε-

θνές δίκτυο, ενώ η θυγατρική του AJ+ παραμένει ενεργή στην Ουάσιγκτον χωρίς να έχει εγγραφεί ως ξένος πράκτορας.

Από το lobbying στη διακριτική επιρροή

Η στρατηγική της Ντόχα δεν βασίζεται στην απλή αγορά επιρροής, αλλά στη σταδιακή ενσωμάτωση μέσα στα δίκτυα ισχύος των ΗΠΑ. Με επενδύσεις σε πανεπιστήμια, ενεργειακά έργα και μέσα ενημέρωσης, το Κατάρ έχει καταφέρει να μετατρέψει την οικονομική του δύναμη σε εργαλείο πολιτικής και κοινωνικής επιρροής. Οι αριθμοί δείχνουν ότι η χώρα διαθέτει σήμερα το υψηλότερο ποσοστό λομπιστών εγκατεστημένων στην Ουάσιγκτον, καθιστώντας την μία από τις πιο ενεργές ξένες δυνάμεις στο πολιτικό και θεσμικό περιβάλλον των ΗΠΑ. Με δεκάδες λομπίστες εγγεγραμμένους στις ΗΠΑ και δαπάνες εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων σε εταιρείες δημοσίων σχέσεων και πολιτικής διαβούλευσης, η Ντόχα έχει δημιουργήσει ένα ευρύ δίκτυο επαφών και σχέσεων στην Ουάσιγκτον. Από το 2016 έως σήμερα, το Κατάρ έχει χρηματοδοτήσει περισσότερες από 600 πολιτικές συναντήσεις και επενδύσεις ύψους σχεδόν 94 δισ. δολαρίων σε κρίσιμους τομείς όπως η άμυνα, η ενέργεια, τα πανεπιστήμια και τα μέσα ενημέρωσης.

Επέκταση επιρροής σε Ασία-Ειρηνικό

Σε πρόσφατο άρθρο του, με τίτλο «Sovereignty for Sale: Qatar's Strategic Playbook for Quiet Domination in Australia and New Zealand», ο στρατηγικός αναλυτής Shay Gal προειδοποιεί ότι το Κατάρ χρησιμοποιεί επενδύσεις ως εργαλείο γεωπολιτικής επιρροής στην περιοχή Ασίας - Ειρηνικού.

Ο Gal περιγράφει ένα «ήσυχο σχέδιο διείσδυσης», μέσω του οποίου η Ντόχα αποκτά έλεγχο χωρίς ιδιοκτησία και επιρροή χωρίς διαφάνεια, αξιοποιώντας κρατικά κεφάλαια για να εδραιωθεί σε στρατηγικούς τομείς: αερομεταφορές, λιμάνια, ενέργεια, δεδομένα και αθλητισμό.

Παραδείγματα περιλαμβάνουν τη συνεργασία Virgin-Qatar Airways, όπου ο λειτουργικός έλεγχος παραμένει στην κρατική αεροπορική εταιρεία του Κατάρ, τη συμμετοχή της Qatar Investment Authority στο λιμάνι Patrick Terminals και τις ενεργειακές επενδύσεις της Nebras Power σε αιολικά πάρκα της Βικτώριας. Παράλληλα, η δραστηριότητα της beIN Sports και οι χορηγίες της Qatar Airways σε διεθνή γεγονότα εντάσσονται σε ένα δίκτυο «ήπιου ισχύος», που μετατρέπει την εμπορική συνεργασία σε πολιτική επιρροή. Στο πλαίσιο αυτό τονίζεται πως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία

παραμένουν ευάλωτες επειδή τα υφιστάμενα νομικά πλαίσια ελέγχουν μόνο την ιδιοκτησία, όχι τη λειτουργική εξάρτηση.

Οι πολυεπίπεδες σχέσεις με Τουρκία

Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) εξέφρασαν πρόσφατα την έντονη ανησυχία τους για τον ρόλο που αναλαμβάνουν το Κατάρ και η Τουρκία στο προτεινόμενο σχέδιο ανασυγκρότησης της Λωρίδας της Γάζας, χαρακτηρίζοντάς τις χώρες που λειτουργούν ως «διευκολυντές της Χαμάς».

Ο Αναπληρωτής Πρωθυπουργός και Υπουργός Άμυνας του Κατάρ, Σεΐχης Σαούνι Μπιν Αμπνιουλραχμάν Αλ Θάνι, επισκέφθηκε την Αγκυρα στις 28 Οκτωβρίου 2025 και συναντήθηκε με τον Τούρκο Υπουργό Εθνικής Άμυνας Γιασάρ Γκιουλέρ.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Σεΐχη Σαούνι, η Τουρκία πρότεινε στο Κατάρ το πολυεπίπεδο ολοκληρωμένο σύστημα αντιαεροπορικής άμυνας “Steel Dome” της εταιρείας Aselsan.

Το Κατάρ και η Τουρκία έχουν αναπτύξει μια από τις πιο στενές οικονομικές σχέσεις στη Μέση Ανατολή. Μετά την κρίση του Κόλπου το 2017, όταν η Αγκυρα στάθηκε βασικός σύμμαχος της Ντόχα απέναντι στον περιφερειακό αποκλεισμό, οι καταρινές επενδύσεις στην Τουρκία εκτοξεύθηκαν πάνω από 15 δισε-

κατομμύρια δολάρια, καλύπτοντας τομείς όπως οι τράπεζες, τα ακίνητα, η άμυνα και οι υποδομές. Η Qatar Investment Authority παραμένει ένας από τους μεγαλύτερους ξένους επενδυτές στην τουρκική αγορά, συμβάλλοντας στη σταθεροποίηση της λίρας μέσω ανταλλαγών νομισμάτων και άμεσας χρηματοδότησης. Αντίστοιχα, τουρκικές κατασκευαστικές εταιρείες είχαν καθοριστικό ρόλο στα έργα ανάπτυξης του Κατάρ, ιδίως ενόψει του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022.

Ενίσχυση της στρατιωτικής συνεργασίας

Η στρατιωτική συμμαχία των δύο χωρών επεκτείνεται δυναμικά, όπως αποδεικνύουν οι αμυντικές συμφωνίες που υπογράφηκαν στην 11η Ανώτατη Στρατηγική Επιτροπή στις 22 Οκτωβρίου 2025, στην Ντόχα.

Η Τουρκία διατηρεί στρατιωτική βάση στην Ντόχα -την πρώτη της στον Κόλπο- φιλοξενώντας εκατοντάδες στρατιώτες και υπογραμμίζοντας τη μακροπρόθεσμη δέσμευσή της στην ασφάλεια του εμιράτου. Οι δύο χώρες έχουν υπογράψει πολλαπλές αμυντικές συμφωνίες που καλύπτουν εκπαίδευση, κοινή παραγωγή και ανταλλαγή πληροφοριών. Τουρκικές αμυντικές βιομηχανίες όπως οι Baykar, Aselsan και Roketsan προμηθεύουν το Κατάρ με μη επανδρωμένα αεροσκάφη και συστήματα πυραύλων, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη συνομιλίες για το

Το Κατάρ, μια χώρα με μόλις 330.000 πολίτες, έχει πάνω από 10% του παγκόσμιου ελέγχου ενέργειας και έχει επενδύσει πάνω από 100 δισ. δολάρια στις ΗΠΑ, από πανεπιστήμια και νομικά γραφεία έως εταιρείες τεχνολογίας, hedge funds και ακίνητα

σύστημα αντιαεροπορικής άμυνας Steel Dome και για τη συνεργασία στα μαχητικά Eurofighter Typhoon. Η συνεργασία αυτή ενισχύει τόσο την άμυνα του Κατάρ όσο και τη θέση της Τουρκίας ως αναδυόμενου εξαγωγέα στρατιωτικής τεχνολογίας.

Ενεργειακή και στρατηγική σύγκλιση

Οι ενεργειακοί δεσμοί αποτελούν τον τρίτο πυλώνα της σχέσης. Το Κατάρ, ένας από τους μεγα-

λύτερους εξαγωγείς υδρογονανθράκων φυσικού αερίου (LNG) παγκοσμίως, βλέπει την Τουρκία ως στρατηγικό κόμβο μεταφοράς και μελλοντικό εταίρο ενέργειας, ειδικά στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αναζήτησης νέων πηγών και διαδρομών εφοδιασμού, κάτι που πρέπει να θέσει σε συναγερμό Αθήνα και Λευκωσία. Οι συζητήσεις για συμβόλαια προμήθειας LNG και πιθανή συμμετοχή του Κατάρ σε τουρκικές υποδομές αποθήκευσης και τερματικούς σταθμούς

ενισχύουν αυτήν τη στρατηγική σύγκλιση. Πέρα από την ενέργεια, οι δύο κυβερνήσεις μοιράζονται μια παρόμοια γεωπολιτική αντίληψη. Σε γεωπολιτικό επίπεδο, αυτός ο άξονας προκαλεί τις δυναμικές του ανατολικού σκέλους του ΝΑΤΟ.

Το καθήκον της ΚΔ

Η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή τη ραγδαία εμβάθυνση του άξονα Κατάρ-Τουρκίας, καθώς η σύμπραξη αυτή συνδυάζει οικονομική ισχύ, ενεργειακά συμφέροντα και στρατιωτική συνεργασία που επηρεάζουν άμεσα την Ανατολική Μεσόγειο. Η Ντόχα αξιοποιεί τις επενδύσεις και το LNG για να ενισχύσει την περιφερειακή της επιρροή, ενώ η Τουρκία επιχειρεί να μειώσει τον ενεργειακό κόμβο, παρακάμπτοντας Ελλάδα και Κύπρο. Παράλληλα, η αυξανόμενη καταρινή χρηματοδότηση σε τουρκικά εξοπλιστικά προγράμματα μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τις τουρκικές στρατιωτικές δυνατότητες στην Κύπρο. Η Λευκωσία χρειάζεται συνεχή διπλωματική εγρήγορση, στενότερη συνεργασία με εταίρους της ΕΕ και του Κόλπου που ανταλλάσονται τις ανησυχίες για τη Χαμάς, καθώς και ενίσχυση της ενεργειακής διπλωματίας με Ισραήλ-Αίγυπτο, ώστε να αποφευχθεί η σταδιακή περιθωριοποίησή της σε κρίσιμες περιφερειακές εξελίξεις.

Νέα θέση εργασίας Chief Executive Officer

Η νέα εποχή στη Cyta χρειάζεται ηγεσία με όραμα.

Αν έχεις το όραμα, την εμπειρία και την ηγετική πυξίδα για να καθοδηγήσεις τον Οργανισμό στη νέα ψηφιακή εποχή, αυτή είναι η ευκαιρία σου.

Προθεσμία υποβολής αίτησης:
8 Δεκεμβρίου 2025 και ώρα 14:00

Για περισσότερες πληροφορίες
και υποβολή αιτήσεων:
<https://www.cyta.com.cy/ceo-position>

Ένα βήμα μπροστά από Τατάρ ο Ερχιουρμάν

Δύο λαούς, συνιδρυτική πράξη και κυριαρχία σε ολόκληρη την Κύπρο

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ο

Τουφάν Ερχιουρμάν ετοιμάζεται να περάσει για πρώτη φορά την πόρτα του Προεδρικού, έχοντας όμως

ήδη «ανοίξει φάλιες» στην Άγκυρα. Η πρώτη του εμφάνιση δίπλα στον Ταγίπ Ερντογάν, αμέσως μετά την εκλογή του στα κατεχόμενα, δεν είχε τίποτα το ουδέτερο ή «εθιμοτυπικό». Ήταν μία τελετή με διχοτομικό χαρακτήρα, κατά την οποία ο νέος Τουρκοκύπριος ηγέτης έσπευσε να ξεκαθαρίσει ότι προσέρχεται στον διάλογο ως χωριστός λαός, με κυριαρχία στον βορρά που εκτείνεται στον νότιο και με την Τουρκία μόνιμα παρούσα ως εγγυήτρια δύναμη σε ολόκληρη την Κύπρο.

Ο Ερχιουρμάν εξακολουθεί να παρουσιάζεται ως «μειριοπαθής» και «φιλοευρωπαϊκός»: ο ηγέτης που ήρθε ν' αντικαταστήσει την ωμή ρητορική Τατάρ με μια πιο θεομική και τεχνοκρατική γλώσσα, μιλώντας για επανέναρξη διαπραγματεύσεων και «ανάγκη λύσης». Πίσω όμως από τις λέξεις, το περιεχόμενο είναι σαφές: ανατροπή της λογικής των ψηφισμάτων του ΟΗΕ, αναγνώριση του ψευδοκράτους ως ισότιμου ιδρυτικού κράτους και εγκαθίδρυση ενός νέου συνεταιρικού σχήματος, όπου ο τουρκοκυπριακός και ο τουρκικός παράγοντας θα έχουν κυριαρχία σε ολόκληρη την Κύπρο.

Η Άγκυρα γράφει το σενάριο πριν από τη Λευκωσία

Δεν είναι τυχαίο ότι ο Ερχιουρμάν πρώτα ανέβηκε τα σκαλιά του Προεδρικού Συγκροτήματος στην Άγκυρα και μόνο μετά ανακοίνωσε ότι «το δεύτερο μισό της ερχόμενης εβδομάδας» θα συναντήσει τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Η εικόνα ήταν προσεκτικά σκηνοθετημένη: υποδοχή με ιππικό, σημαίες Τουρκίας και ψευδοκράτους, κοινές δηλώσεις με τον Ερντογάν, αναλυτική αναφορά σε μελλοντικά έργα, διεθνή αναβάθμιση και «άρση της απομόνωσης» των Τουρκοκυπρίων.

Ο Τούρκος Πρόεδρος φρόντισε να κλειδώσει εκ νέου τη βασική γραμμή: η πιο «ρεαλιστική λύση» στο Κυπριακό είναι η συνύπαρξη

δύο κρατών, η ελληνοκυπριακή πλευρά κατηγορήθηκε ότι αρνείται την κυρίαρχη ιδιότητα και το ισότιμο διεθνές καθεστώς των Τουρκοκυπρίων, ενώ ταυτόχρονα προχώρησε σε έπαινο των «μηνυμάτων» του Ερχιουρμάν προς την ελληνοκυπριακή πλευρά, επειδή - κατά την Άγκυρα - απορρίπτουν εξ αρχής κάθε ιδέα υποχώρησης στο ζήτημα της κυριαρχίας των Τ/κ.

Η αιζέντα παρουσιάστηκε ως προέκταση μιας πορείας που ξεκινά από το Κραν Μοντανά και μετά: τέλος στις «διαπραγματεύσεις για τα μάτια του κόσμου», τέλος σε κάθε συζήτηση που δεν θεμελιώνει εκ των προτέρων ίσο διεθνές καθεστώς και κυριαρχική ιδιότητα, προώθηση της λύσης δύο κρατών ως μοναδικής εναλλακτικής σε ένα αδιέξοδο που, σύμφωνα με την Άγκυρα, βαραίνει αποκλειστικά την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Οι κόκκινες γραμμές Ερχιουρμάν: από την πολιτική ισότητα στη συγκυριαρχία

Στις δικές του παρεμβάσεις, ο Ερχιουρμάν πήγε ακόμη ένα βήμα παραπέρα. Δήλωσε ότι ο «τουρκοκυπριακός λαός» είναι ένας από τους δύο «ισότιμους ιδρυτικούς εταίρους» της Κύπρου και ότι, ακριβώς λόγω αυτού του καθεστώτος, διαθέτει κυριαρχικά δικαιώματα σε ολόκληρο το νησί. Η διατύπωση δεν αφήνει πολλά περιθώρια παρερμηνείας: Διερμηνεύει πολιτική ισότητα εντός μιας ομοσπονδιακής δομής, αλλά απαιτεί χωριστή κυριαρχία, με «δικαίωμα λόγου» σε κάθε απόφαση που αφορά την Κύπρο στο σύνολό της.

Η ίδια λογική εκτείνεται σε όλα τα κρίσιμα κεφάλαια: ασφάλεια, ενέργεια, ΑΟΖ, υδρογονάνθρακες, θαλάσσιες ζώνες. Σε αυτά τα ζητήματα, ο Ερχιουρμάν εμφανίζεται να θεωρεί αδιανόητο - όπως προκύπτει από τις δηλώσεις του και τον τρόπο που μεταφέρονται

σε τουρκικά και τουρκοκυπριακά μέσα - να λαμβάνονται αποφάσεις χωρίς τη ρητή συγκατάθεση της τουρκοκυπριακής πλευράς και των κυριαρχικών της δικαιωμάτων, ενώ εμμέσως πλην σαφώς επεκτείνει την απαίτηση αυτή και σε επίπεδο ΕΕ, μέσω της Κυπριακής Δημοκρατίας.

«Θα διαπραγματευτούμε για λύση, όχι για τις εντυπώσεις» - αλλά με κλειδωμένη βάση

Ένα δεύτερο κρίσιμο στοιχείο της ρητορικής Ερχιουρμάν αφορά καθαρά τη μεθοδολογία. Ο ίδιος δηλώνει ότι «δεν θα διαπραγματευτούμε για χάρη της διαπραγματεύσης αλλά για χάρη λύσης» και ότι αξιώνει ένα μοντέλο που δεν θα

έστω κι αν δεν το ονομάζει ανοιχτά «προσπατιούμενο».

Έτσι, η επίκληση της «ρεαλιστικής μεθοδολογίας» και του «τέλους στις διαπραγματεύσεις για τις εντυπώσεις» συνοδεύεται από μια βάση ήδη μετακινημένη: δύο οντότητες ίσες κυριαρχίας, με την Τουρκία εγγυήτρια για το σύνολο της Κύπρου. Σε αυτό ακριβώς το σημείο πολλοί αναλυτές θεωρούν ότι ανοίγει ο δρόμος για μια πιο εξελιγμένη μορφή θεσμοθετημένης διχοτόμησης, η οποία θα εμφανιστεί ως «νέα αρχιτεκτονική λύσης» και όχι ως ωμή διαίρεση του νησιού.

Από «ευκαιρία» σε πονοκέφαλο για τη Λευκωσία

Η αντίθεση με την προεκλογική

Δεν διεκδικεί απλώς πολιτική ισότητα εντός μιας ομοσπονδιακής δομής, αλλά απαιτεί συνεταιρική κυριαρχία, με «δικαίωμα λόγου» σε κάθε απόφαση που αφορά την Κύπρο στο σύνολό της

επιστρέφει στο σημερινό στάτους κβο του ενιαίου κράτους. Με άλλα λόγια, βγάζει από το τραπέζι την Κυπριακή Δημοκρατία.

Αυτό μεταφράζεται ως εξής: Δεν θα υπάρξει επανάληψη μιας διαδικασίας όπως εκείνης του Κραν Μοντανά, όπου - σύμφωνα με την τουρκοκυπριακή ανάγνωση - η ελληνοκυπριακή πλευρά είχε τη δυνατότητα να αποχωρήσει χωρίς κόστος. Τώρα θεωρεί ότι αν υπάρχει νέο αδιέξοδο θα πρέπει να προχωρήσει η αναγνώριση του ψευδοκράτους. Για να ξαναρχίσουν συνομιλίες, ο Ερχιουρμάν φαίνεται να ζητά de facto αποδοχή της κυριαρχικής ιδιότητας και του ίσου διεθνούς καθεστώτος της τουρκοκυπριακής πλευράς ως προϋπόθεση,

εικόνα είναι έντονη. Ο Ερχιουρμάν κέρδισε με άνεση τις «προεδρικές» στα κατεχόμενα με σημαία την επανεκκίνηση των συνομιλιών και την επιστροφή σε πλαίσιο λύσης, σε μια εκλογική αναμέτρηση που προβλήθηκε διεθνώς ως σαφής αποδοκιμασία της ακρότητας Τατάρ.

Σήμερα, όμως, ο ίδιος χρησιμοποιεί τη γλώσσα της λύσης για να περιγράψει μια εντελώς διαφορετική πραγματικότητα: δύο κράτη με ισότιμο διεθνές καθεστώς, συνεταιρική κυριαρχία σε όλο το νησί, πλήρη αναβάθμιση του ψευδοκράτους και μονιμοποίηση της Τουρκίας ως εγγυήτριας δύναμης επί της Κύπρου στο σύνολό της.

Για τη Λευκωσία, αυτό δημιουργεί ένα ιδιαίτερα απαιτητικό σκηνικό.

Απέναντί της δεν έχει πλέον έναν ηγέτη που απορρίπτει ωμά κάθε διάλογο, αλλά έναν συνομιλητή, ο οποίος δηλώνει ότι θέλει λύση, καταγγέλλει τις «διαπραγματεύσεις-βιτρίνα» των τελευταίων δεκαετιών, εμφανίζεται διατεθειμένος να συζητήσει μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης - με αντάλλαγμα, όμως, να γίνει αποδεκτή μια νέα, πολύ πιο δυσμενής βάση αφετηρίας.

Το τετ-α-τετ με Χριστοδουλίδη και το πραγματικό διακύβευμα

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης προσέρχεται στη συνάντηση δηλώνοντας σταθερά προσπλωμένος στη διζωνική, δικαιοδική ομοσπονδία, στη βάση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ, του πλαισίου Γκουτέρες και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Παράλληλα, επενδύει στην ευρωπαϊκή διάσταση του Κυπριακού, επιχειρώντας να συνδέσει την πρόοδο στο ζήτημα με την πορεία των ευρωτουρκικών σχέσεων, ενόψει και της κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ.

Οι δύο ηγέτες δηλώνουν δημοσίως ότι η πρώτη συνάντηση θα είναι περισσότερο «γνωριμιά». Ωστόσο, οι κόκκινες γραμμές έχουν ήδη τεθεί. Ο Ερχιουρμάν εμφανίζεται να θεωρεί δεδομένη την κυριαρχική ιδιότητα, την ισοψμία διεθνούς καθεστώτος και τον ρόλο της Τουρκίας ως μόνιμο εγγυητή, αξιώνοντας χρονοδιάγραμμα. Η ελληνοκυπριακή πλευρά, από την άλλη, δεν μπορεί ν' αποδεχθεί μετακίνηση της βάσης λύσης έξω από το πλαίσιο του ΟΗΕ, χωρίς ν' ανοίξει η πόρτα σε αναγνώριση του ψευδοκράτους και σε ένα μοντέλο δύο κρατών υπό συνεταιρικό μανδύα.

Το πραγματικό διακύβευμα του τετ-α-τετ δεν είναι αν θα βγει μια «θετική αιζέντα» ή μια φωτογραφία καλής θέλησης. Είναι αν η Λευκωσία θα καταφέρει να κρατήσει την ουσία του Κυπριακού στη βάση των ψηφισμάτων, ή αν, υπό την πίεση της ανάγκης για «επανεκκίνηση», θα βρεθεί να συζητά λύσεις που στην πράξη θεσμοθετούν τη διχοτόμηση και τη συγκυριαρχία.

Γιατί, όσο ο Ερχιουρμάν συνεχίζει να μιλά για λύση, για δικαιοσύνη και για πραγματικό διάλογο, τόσο πιο επιτακτικό γίνεται το ερώτημα που αιωρείται πάνω από τη Λευκωσία: πρόκειται όντως για ευκαιρία εξόδου από το αδιέξοδο ή για μια νέα, πιο εξελιγμένη εκδοχή του ίδιου διχοτομικού σεναρίου - αυτήν τη φορά με τη σφραγίδα της διεθνούς κοινότητας;

Στην «Πολίχνη» Κύπρο...

Η πικρή 50χρονη απλή αλήθεια

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Τη δεκαετία του 1960 παρακολουθούσαμε στη μικρή οθόνη την αμερικανική σειρά «Peyton Place» (ελληνικά «Πολίχνη Πέιτον»).

Με την απλή καθημερινότητα των κατοίκων μιας γειτονιάς. Επανήλθε το 1972 ως «Return to Peyton Place», στη συνέχεια γυρίστηκαν δύο ταινίες, η μια το 1977 «Murder in Peyton Place» και η άλλη το 1985, «The Next Generation»...

Ε, λοιπόν, και το Κυπριακό κάπως έτσι εξελίχτηκε...

Μου έγραψε ένας αναγνώστης του εξωτερικού μεταξύ άλλων:

«Δεν μπόρεσα ακόμη να καταλάβω δύο πράγματα με τους Κύπριους κυβερνώντες:

»1) Γιατί συνεχίζουν, με όλα τα κακά που κουβαλάει, να έχουν υπόψη τη «διζωνική», ένα καμουφλάρισμένο σχέδιο Ανάν, και

»2) γιατί συνεχίζουν, με όλα τα αρνητικά που κουβαλούν, να δέχονται πενταμερείς, τριμερείς, τετραμερείς, και όλες τις δυνατές «-μερείς»;

»Πώς γίνεται να μην έχουν καταλάβει τι επιδιώκει η Τουρκία με όλα αυτά; Και πέφτουν πάντα στη φάκα και κάθε φορά όλο και κάτι χάνουν!

»Τι γίνεται από κυβερνητικής μεριάς για τις περιουσίες των Ελληνοκυπρίων στα κατεχόμενα; Με τον εποικισμό... Κάτι δεν πάει καλά, αλλά απ ό,τι φαίνεται, κανείς κυβερνήτης δεν νοιάζεται.

»Εξίσου όμως φαίνεται πως και οι Ελληνοκύπριοι πολίτες στην γλιτοψηφία τους είναι συνεργοί των κυβερνώντων τους. Ή κάνω λάθος;

»Καλό βράδυ».

Πράγματι, κανένας από το 1974 μέχρι σήμερα δεν τόλμωσε ν' απαιτήσει την ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ των κατεχομένων εδαφών της πατρίδας μας. Όλοι τους βρεγμένοι από αδυναμίες, λάθη, υποταγές στις βρετα-

νικές κηδεμονεύσεις, υποδείξεις, καθοδηγήσεις και αλαζονείες, σαν πειθαρχημένοι μαθητές που δεν τολμούν ν' αντιμλήσουν στους δασκάλους τους (βλέπε Βρετανούς!), κατανάλωσαν την όποια «αγωνιστικότητα» τους στο πώς ν' αναγνωρίσουν τα τετελεσμένα των δύο τουρκικών εισβολών αντί την ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ.

Γενεύη Ι: 25/7-30/7/74, James Callaghan, Γεώργιος Μαύρος και Turan Gunes (ΥΠΕΞ των «εγγυητριών δυνάμεων») υπέγραψαν διακήρυξη για την «ύπαρξη στη Δημοκρατία της Κύπρου δύο αυτόνομων διοικήσεων, μια της ελληνοκυπριακής διοίκησης και μια της τουρκοκυπριακής», και ότι στην επόμενη τους συνεδρία θα συζητούσαν τα προβλήματα που προέκυπταν από την ύπαρξη αυτών των αυτόνομων διοικήσεων! Και αυτά καθώς τα τουρκικά στρατεύματα έσπερναν τον θάνατο και τον ξεριζωμό επί του εδάφους...

27/7/74 – Γλ. Κληρίδης έτοιμος να διαπραγματευθεί ομοσπονδιακή λύση, συμφωνεί με Ρ. Ντενκιάς (συνάντηση με Βρετ. Υπ. Αρμυστή στη Λευκωσία).

29/7/74 – Παράλληλα ο Μακάριος στη δεύτερη συνάντησή του με τον Δρα Χ. Κίοινγκερ (η πρώτη 22/7 και μετά τα θαλασσωμάτα του με τους Βρετανούς στις 17/7/1974 στο Λονδίνο), του ζήτησε να αναμειχθεί λέγοντάς του «προημώ Αμερικάνο μάγιστρα. Είσαι σε θέση να παίξεις πιο θετικό ρόλο. Οι Τούρκοι ζητούν Ομοσπονδία...». Ο Μακάριος δεχόταν καντόνια...

Γενεύη ΙΙ: Callaghan και Gunes πίεζαν για αποδοχή γεωγραφικής ομοσπονδίας, ο Κληρίδης φοβόταν δολοφονία αν δεχόταν... Η βρετανική κυβέρνηση είχε δεχθεί την τουρκική θέση ότι το Σύνταγμα της ΚΔ είχε καταρρεύσει το 1964 και έπρεπε ν' αντικατασταθεί το στάτους κβο, βάσει και της συμφωνίας της Γενεύης Ι (από τις 22/7/74 το Φόρεϊν Όφισ είχε αποφασίσει για τη... λύση).

Στις 16.8.1974 το Φόρεϊν Όφισ τελικά αποφάσισε ότι η λύση θα είναι η δικαιοδική, διζωνική ομοσπονδία που υποστήριζε ο Ρ. Ντεν-

κιάς (και οι ίδιοι) και επέλεξε τον Γλ. Κληρίδη ως τον άνθρωπό τους να την περνούσε στους Έλληνες της Κύπρου...

Έκτοτε, λοιπόν, η όλη αγωνιστικότητα των «ηγέτων» της ΚΔ μέχρι σήμερα ήταν και παραμένει ευθυγραμμισμένη με τα σχέδια του βρετανικού Φόρεϊν Όφισ (3.1.1964, 22.7.1974, 16.8.1974), όπως και των Τούρκων για ΔΔΟ.

Η οποία (ΔΔΟ) σύντομα απέκτησε την υποστήριξη των δύο μεγάλων κομμάτων στην Κύπρο, ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ... Και του Προέδρου Αρχ. Μακαρίου, ο οποίος από το 1975 ενημέρωσε αμφοτέρους Βρετανούς και Αμερικανούς ερή-

πηρε αέρα...

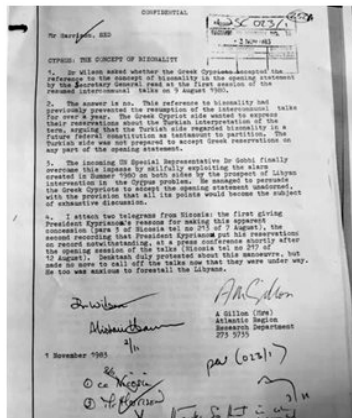
Ο Σπ. Κυπριανού δεν την δέχθηκε ποτέ και αυτό το επιβεβαίωσαν στο Φόρεϊν Όφισ. Έτσι βοήθησαν στην εκλογή του Γ. Βασιλείου ως αντικαταστάτη του, ο οποίος έκανε ό,τι του ζητούσαν οι Βρετανοί, εξ ου και πέρασαν ως συγγραφείς των ψηφισμάτων το ψήφισμα 649/90 στο Συμβούλιο Ασφαλείας, το πρώτο που εισήγαγε τη ΔΔΟ και ξεκίνησαν να προωθούν τα σχέδιά τους...

Ο Γλ. Κληρίδης, που αντικατέστησε τον Γ. Βασιλείου και τους υποσχέθηκε να περάσει το «Σχέδιο Ανάν» (Χάνει), απέτυχε στις 24.4.2004.

“

Γνωρίζουν πολύ καλά, φίλε αναγνώστη, τις επιδιώξεις της Τουρκίας, αλλά κανένας δεν διαθέτει το ανάστημα της αντίστασης προς τους αποικιοκράτες/κηδεμόνες. Αυτή είναι η πικρή 50χρονη απλή αλήθεια

μην του λαού (τον Μάρτιο 1977 και το Εθνικό και Υπουργικό του Συμβούλιο) ότι δεχόταν τη ΔΔΟ αλλά δεν θα το έλεγε στον λαό μέχρι συμφωνίας, πίστευε ότι μπορούσε να τον πείσει... Εξ ου και τον Απρίλιο 1977 έδωσε διά χειρός Τ. Παπαδόπουλου και τον καταραμένο διζωνικό χάρτη στους Τούρκους στη Βιέννη και

Το έγγραφο του Φ.Ο., όπου ο αξιωματούχος Άντζελα Γκίλσον την 1.11.1983 ξεκαθάρισε με ένα «The answer is no», ερωτηθείσα αν ο Σπ. Κυπριανού/Ελληνοκύπριοι είχαν δεχθεί τη ΔΔΟ.

Και ο Τ. Παπαδόπουλος, που αντικατέστησε τον Γλ. Κληρίδη, απέτυχε παταγωδώς να σεβαστεί την απόφαση του λαού. Αρνιόταν ότι ο λαός είχε απορρίψει τη ΔΔΟ με το δημοψήφισμα στις 24.4.2004. Διαβεβαίωσε τον Κόφι Ανάν, ερήμην του λαού, με επιστολή του 7 Ιουνίου 2004 (με συνημμένο έγγραφο) με αριθμό S.2004/437 ως εξής:

«...Εν πάση περιπτώσει, δράπωμα της ευκαιρίας να επαναλάβω εμφαντικά γι ακόμα μια φορά, εκ μέρους της ελληνοκυπριακής πλευράς, τη δέσμευση του λαού μου, καθώς και την έντονη προσωπική δική μου, για μια λύση διζωνικής, δικαιοδικής ομοσπονδίας».

Προτού πεθάνει δε (2008), ο Παπαδόπουλος «στερέωσε» τη διζωνική με τη «Δέσμη Ιδεών», που διάβασε ο αξιωματούχος του ΟΗΕ κ. Ibrahim Gambari μετά τη συνάντηση που είχε με τον ίδιο (Τ. Παπαδόπουλο) και τον Τουρκοκύπριο ηγέτη Mehmet Ali Talat στις 8 Ιουλίου 2006. Η πρώτη παράγραφος της οποίας λέγει:

«Δέσμευση για την επανένωση της Κύπρου με βάση μια διζωνική, δικαιοδική ομοσπονδία και πολιτική ισοτιμία, όπως καθορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας...».

Σημειώνεται ότι, κατόπιν έρευνας της γράφουσας μέσω του Αρχείου του ΟΗΕ, εντοπίστηκε ότι η «Δέσμη Ιδεών» είναι η μόνη τέτοια που φέρει μονογραφή Τ. Παπαδόπουλου και Μ. Α. Ταλάι για ΔΔΟ.

Ακολούθησαν οι ένθερμοι της ΔΔΟ με δικές τους συνεννοήσεις για ΔΔΟ, Δ. Χριστόφιας που είπε το ακατανόητο «Είπαμε όχι για να τιμεντώσουμε το ναι» (για το «Σχέδιο Ανάν») και Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος πήγε μέχρι το Κραν Μοντανά με υποσχέσεις προς Βρετανούς ότι θα δεχόταν τη «λύση», αλλά δεν τόλμωσε... (βλέπε και βιβλίο Κώστα Ν. Χατζηκωστή «7 Προεδρικά Πορτραίτα»).

Στο τελευταίο επεισόδιο στην «Πολίχνη Κύπρου» πρωταγωνιστεί ο μικρός Νίκος (Χριστοδουλίδης), ο οποίος προεκλογικά είχε «ξεγυμνωθεί» στις υποσχέσεις να τα δώσει όλα στην Τουρκία στην ΕΕ με την... στερνή ελπίδα ότι θα μάζευε κάποια ψήφουλα ελεημοσύνης από τους Τούρκους και Ευρωπαίους εταίρους του και έκτοτε εκλιπαρεί επιστροφή στο... Κραν Μοντανά προς ικανοποίηση του Σερ Ντέιβιντ Χάνει...

Γνωρίζουν πολύ καλά, φίλε αναγνώστη, τις επιδιώξεις της Τουρκίας, αλλά κανένας δεν διαθέτει το ανάστημα της αντίστασης προς τους αποικιοκράτες/κηδεμόνες. Αυτή είναι η πικρή 50χρονη απλή αλήθεια.

Τελικά η όλη στάση των διαχρονικών ηγεσιών της ΚΔ χρειάζεται ψυχολόγους για ν' αναλυθεί όπως και η ίδια η βρετανο-τουρκική ΔΔΟ. Αν βέβαια τα καταφέρουν και εκείνοι να συμφωνήσουν. Ίσως με ΑΙ;

(Για λεπτομέρειες, βιβλίο γράφουσας «Διζωνική vs Δημοκρατία»).

Για τη στάση του λαού παραθέτω «Την προσβολή του Καραγκιόζη», «Σημερινή», 9.11.25
<https://simerini.sigmalive.com/article/2025/11/9/e-prosbole-tou-karakiozie/>

Πώς φθάσαμε στο ψευδοκράτος

42 χρόνια από το δεύτερο τουρκικό έγκλημα σε βάρος της Κύπρου

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Συμπληρώνονται σε λίγες μέρες 42 ολόκληρα χρόνια από τη μαύρη μέρα της ανακήρυξης του ψευδοκράτους των κατεχομένων, την 15η Νοεμβρίου 1983. Το δεύτερο τουρκικό έγκλημα σε βάρος της Κύπρου. Και τα δυο εγκλήματα, πρωταγωνιστή είχαν τον εγκάθετο της Άγκυρας στην Κύπρο, τον λατινοχριστιανικής καταγωγής Ραούφ Ραϊφ Ντενκτάς. Τον άνθρωπο, που μοναδικό σκοπό της ζωής του είχε τάξει να εξυπηρετεί τα τουρκικά συμφέροντα, ακόμη και όταν αυτά ήταν σε βάρος των Τουρκοκυπρίων, τους οποίους χρησιμοποιούσε ως πιόνια για την επίτευξη των στόχων του. Δυο κραυγαλέα χαρακτηριστικά περιστατικά καταμαρτυρούν τη συνεχή εκμετάλλευση των Τουρ-

κοκυπρίων από τον Ντενκτάς. Μια εκμετάλλευση, που αγγίζει τα όρια της προδοσίας. Η πρώτη εκδήλωση της προδοσίας έγινε μόλις απέτυχαν τα σχέδια της Άγκυρας για διχοτόμηση της Κύπρου με την τουρκοκυπριακή ανταρσία του 1963. Τρομαγμένος ο Ντενκτάς

κατέφυγε στον Γλαύκο Κληρίδη και ζήτησε τη βοήθειά του να διαφύγει στην Τουρκία. Και η δεύτερη το 1974, όταν απέτυχε και πάλι στις πρώτες μέρες η εισβολή του Αττίλα. Και τότε ο κακός ολετήρας της Κύπρου διέφυγε άρον-άρον στην Τουρκία, για να επιστρέψει

στο μοιρασμένο πια νησί μας από τις ορδές του Αττίλα.

Η έκθεση Νιχάτ Ερίμ

Τα τουρκικά σχέδια για διχοτόμηση της Κύπρου δεν είναι πρόσφατα. Χρονολογούνται από το 1956 και βασίζονται στη διαβόητη έκθεση του καθηγητή και αργότερα πρωθυπουργού, Νιχάτ Ερίμ, με εντολή του τότε πρωθυπουργού, Ισμέτ Ινονού, που ήταν υπαρχηγός του Κεμάλ Ατατούρκ κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία. Έμπειρος όχι μόνο στρατιωτικός, αλλά και πολιτικός, ο Ινονού κάλεσε το Νιχάτ Ερίμ να ετοιμάσει μια έκθεση που να αφορά τους χειρισμούς της κυβέρνησής του στο Κυπριακό, λίγο μετά τις ζυμώσεις που άρχισαν για τη λύση του προβλήματος, το οποίο προσλάμβανε διεθνείς διαστάσεις με την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ. Ιδιαίτερα ο Ινονού θεώρησε απαραίτητο να γνωρίζει πώς η Τουρκία θα χειριζόταν το πρόβλημα, για να εγείρει δικαιώματα στο νησί, που ήταν τότε αποικία της Βρετανίας, και να ματαιώσει κάθε προσπάθεια για ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα ή οποιασδήποτε άλλης λύσης που δεν θα ευνοούσε και τα τουρκικά συμφέροντα. Στην έκθεσή του ο Νιχάτ Ερίμ υποστηρίζει ότι η Τουρκία πρέπει να εμμένει στη διχοτόμηση της Κύπρου, σε περίπτωση που η Βρετανία εγκαταλείψει το νησί. Και τονίζει εν προκειμένω: «Η περίπτωση που ουδέποτε θα δεχθεί η Τουρκία είναι η διάνοιξη της οδού για προσάρτηση της νήσου στην Ελλάδα, υπό το πρόσχημα της παροχής στους κατοίκους της Κύπρου του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως...».

Στην ίδια έκθεσή του ο Νιχάτ Ερίμ προτείνει τη λύση της διχοτόμησης ή των δύο κρατών, με τη μετακίνηση πληθυσμών. Μια λύση που υποστήριζε πάντοτε η

Τουρκία και προωθούσε, μη αποδεχόμενη διάφορες άλλες λύσεις και σχέδια που είχαν συζητηθεί με τη συμμετοχή ή την υποστήριξη και των Ηνωμένων Εθνών αλλά δεν προέβλεπαν ούτε τη διχοτόμηση, ούτε τη λύση δύο κρατών. Το μόνο σχέδιο που είχαν δεχθεί ήταν το αλήστου μνήμης διχοτομικό σχέδιο Ανάν, το οποίο σε δημοψήφισμα η συντριπτική πλειοψηφία του Κυπριακού Ελληνισμού απέρριψε, παρά τις αφόρητες πιέσεις που είχε δεχθεί ο αείμνηστος Πρόεδρος Τάσος Παπαδόπουλος, όχι μόνο από ξένους παράγοντες αλλά και δικούς πολιτικούς ηγέτες και οικονομικούς παράγοντες.

Οι ενισχυμένες ενδοκυπριακές συνομιλίες

Η μόνη περίπτωση που είχαν έρθει πολύ κοντά οι θέσεις των δυο πλευρών ήταν κατά τις ενισχυμένες, όπως είχαν χαρακτηριστεί, ενδοκοινοτικές συνομιλίες, στις οποίες συμμετείχαν από ελληνικής πλευράς ο Γλαύκος Κληρίδης και ο Μιχαήλ Δεκλερής και από τουρκικής ο Ραούφ Ντενκτάς και ο καθηγητής Ορχάν Αλνικασί. Στο βιβλίο του «Κυπριακό 1972-1974: Η τελευταία ευκαιρία», ο Μ. Δεκλερής επισημαίνει: «Στην ιστορία του Κυπριακού η διετία 1972-74 είναι κρίσιμη καμπή, γιατί τότε παρουσιάστηκε και χάθηκε η τελευταία ευκαιρία να διασωθεί η συμβίωση και συνεργασία των Ελλήνων και των Τούρκων του νησιού, όπως είχαν διαμορφωθεί από το κοινό παρελθόν τους. Έλληνες και Τούρκοι κατόρθωσαν να φτάσουν πολύ κοντά στην ειρηνική λύση του προβλήματος, που στηριζόταν στον σεβασμό των εθνικών και του πολιτισμού των δύο κοινοτήτων. Η επιτυχημένη αυτή προσπάθεια θα είχε τεράστια σημασία στις σχέσεις των δύο εθνών, αν δεν καταστρεφόταν απροσδόκητα από βίαια γεγονότα, άσχετα με αυτήν...».

Οι ενισχυμένες ενδοκυπριακές συνομιλίες άρχισαν επίσημα στη Λευκωσία στις 8 Ιουνίου 1972, όπως σημειώνει ο Μ. Δεκλερής, και επρόκειτο να κρατήσουν σχεδόν δυο χρόνια. Στην αίθουσα αξιωματικών της ΟΥΦΙΚΥΠ. Ενώπιον στοργυλής τραπέζης με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων, κάθισαν ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Κουρτ Βάντχαϊμ, ο Ειδικός Αντιπρόσωπός του στην Κύπρο, Βιβιάνο Ταφάλ, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Βουλής, Γλαύκος Κληρίδης, ο Πρόεδρος της Τουρκικής Κοινοτικής Συνέλευσης, Ραούφ Ντενκτάς, ο καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Κωνσταντινούπολης, Ορχάν Αλνικασί και ο Πάρεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας Μιχαήλ Δεκλερής (I.S. D. Yele).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Η Ένωση Αθλητικογράφων Κύπρου και ο δημοσιογράφος Δημήτρης Δημητρίου σας προσκαλούν στην παρουσίαση του βιβλίου

Με τους θεούς του Ολύμπου!

Τετάρτη 19/11, 19:00
Αίθουσα ΟΠΑΠ "Ευ Αγωνίζεσθαι"
του Ολυμπιακού Μεγάρου

1967 - 1974

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΑΕΛ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΕΠΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

ΟΜΟΝΟΙΑ

ΑΠΟΕΛ

➤ Σας περιμένουμε για να θυμηθούμε μαζί την ποδοσφαιρική Ένωση Κύπρου - Ελλάδας!

➤ Ιδιαίτερες προσκλήσεις δεν θα σταλούν

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΑΚ

ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 99430863

Το ναυάγιο και η προώθηση της ανακήρυξης του ψευδοκράτους

Οι συνομιλίες κράτησαν σχεδόν δυο χρόνια και ήταν επίπονες. Και οι δυο πλευρές προσπάθησαν να ωφεληθούν όσο το δυνατόν περισσότερο, αλλά με τη συμβολή των Δεκλερής και Αλνικασί γινόταν ένας συγκερασμός θέσεων, που είχε θετικά αποτελέσματα. Και, τελικά, με τις ευλογίες των εκπροσώπων Ελλάδας και Τουρκίας, Κληρίδης και Ντενκτάς κατέληξαν σε κατ' αρχήν συμφωνία, η οποία θα έπρεπε να εγκριθεί και από τις ηγεσίες των δυο πλευρών. Ο Κληρίδης παρουσίασε το κείμενο της συμφωνίας στον Μακάριο, ο οποίος ζήτησε από το Εθνικό Συμβούλιο ν' ακούσει τις απόψεις του. Ο Κληρίδης, που ήταν και ο εκπρόσωπος της δικής μας πλευράς στις συνομιλίες, τάχθηκε υπέρ της αποδοχής της συμφωνίας, η οποία, μεταξύ άλλων, ικανοποιούσε και τα 13 Σημεία που είχε υποβάλει για βελτίωση του Συντάγματος και είχαν απορριφθεί τότε από την τουρκική πλευρά και αποτελούσαν τη θρυαλίδα για την έκρηξη της τουρκικής ανταρσίας. Τελικά ο Μακάριος απέρριψε τη συμφωνία και ο Κληρίδης παρέδωσε την αρνητική απάντηση της δικής μας πλευράς. Υπέκυψε και βρέθηκε στην τραγική θέση να δώσει την αρνητική απάντηση σε μια συμφωνία, στην οποία ο ίδιος είχε καταλήξει με τον Ντενκτάς μετά από πολύμοχθες σκληρές διαπραγματεύσεις. Η στάση του Κληρίδη να μην αντιδράσει στην αρνητική θέση του Μακαρίου είχε προκαλέσει έντονες αντιδράσεις και δικών του ακόμη ανθρώπων, οι οποίοι τον είχαν καλέσει να παραιτηθεί και να εκφράσει δημόσια τη διαφωνία του με τον Αρχιεπίσκοπο. Ο ίδιος, κατόπιν εορτής, ομολόγησε δημόσια το λάθος του με τον γνωστό «mea culpa».

Πολύ πιο έντονη για την αρνητική στάση του Μακαρίου ήταν η αντίδραση της κυβέρνησης της Αθήνας, οι σχέσεις της οποίας με τον Αρχιεπίσκοπο είχαν φθάσει στο Ναδίρ. Είναι γνωστές οι απειλητικές επιστολές του Παπαδόπουλου με «τα σκληρά» μέτρα, που έφεραν την Αθήνα και τη Λευκωσία στα πρόθυρα της διακοπής σχέσεων. Το ναυάγιο των ενισχυμένων ενδοκυπριακών συνομιλιών τελμάτωσε το Κυπριακό και οι ελπίδες για ειρηνική λύση του προβλήματος είχαν εξανεμιστεί. Η Τουρκία είχε σκληρύνει περισσότερο τη στάση της, στους τουρκικούς θαλάκους αξιωματικούς του τουρκικού στρατού εκπαίδευαν τους Τουρκοκυπρίους και τους εξόπλιζαν, σε σημείο που είχαν οργανώσει στρατό δέκα χιλιάδων ανδρών... Παράλληλα ο Ντενκτάς με την Άγκυρα προωθούσαν την ανακήρυξη του ψευδοκράτους των κατεχομένων.

Η ανακήρυξη του ψευδοκράτους και οι προσπάθειες της Τουρκίας για αναγνώρισή του

Στην έκδοση της περασμένης Κυριακής (5/11) είχαμε αναφερθεί στις ενισχυμένες συνομιλίες και στο άδοξο τέλος τους, ενώ οι αντιπρόσωποι της ελληνικής

πλευράς Γλαύκος Κληρίδης και της τουρκικής Ραούφ Ντενκτάς, με τη βοήθεια – συνδρομή του Μιχάλη Δεκλερής, εκπροσώπου της ελληνικής Κυβέρνησης και του Ορχάν Αλνικασί της τουρκικής, είχαν καταλήξει σε κατ' αρχήν συμφωνία. Τη συμφωνία εκείνη, την οποία δεν αποδέχθηκε ο Μακάριος, ο Δεκλερής είχε χαρακτηρίσει ως «την τελευταία ευκαιρία για να διασωθεί η συμβίωση και συνεργασία Ελλήνων και Τούρκων του νησιού, όπως είχαν διαμορφωθεί από το κοινό παρελθόν τους. Έλληνες και Τούρκοι κατόρθωσαν να φτάσουν πολύ κοντά στην ειρηνική λύση του προβλήματος, που στηριζόταν στον σεβασμό των εσίων και του πολιτισμού των δύο κοινοτήτων...».

Το απίστευτο ήταν ότι, ο Μακάριος απέρριψε τη συμφωνία, ενώ ενημερωνόταν συνεχώς για την πορεία των συνομιλιών και είχε συχνές σχετικές επαφές και με την ελληνική Κυβέρνηση. Τραγική στην υπόθεση ήταν η θέση του Κληρίδη, ο οποίος υποχρεώθηκε από τον Μακάριο να δώσει την αρνητική απάντηση στον Ντενκτάς σε μια συμφωνία που επιτεύχθηκε από τον ίδιο και τον Τουρκοκύπριο ηγέτη, εκπρόσωπο της τουρκικής πλευράς, μετά από πολύμοχθες, σκληρές διαπραγματεύσεις, που κράτησαν δύο χρόνια. Η στάση του Κληρίδη να αυτοαναιρεθεί είχε προκαλέσει έντονες αντιδράσεις ακόμη και στενών συνεργατών του, οι οποίοι τον είχαν καλέσει να παραιτηθεί, να δηλώσει δημόσια τη διαφωνία του με τον Μακάριο, να παραιτηθεί από τη θέση του συνομιλητή εκπροσώπου της ελληνικής πλευράς και να αρνηθεί να επιδώσει στον Ντενκτάς την αρνητική απόφαση του Μακαρίου. Αργά, πολύ αργά αντιλήφθηκε το μοιραίο λάθος του και ομολόγησε δημόσια με «mea culpa».

Η στάση του Μακαρίου είχε ως φυσικό επακόλουθο και την αντίδραση της ελληνικής Κυβέρνησης, διότι είχε εκπροσωπή της-σύμβουλο στις διαπραγματεύσεις τον Μ. Δεκλερής, ο οποίος την ενημέρωνε για την πορεία των συνομιλιών, που είχαν φθάσει στα πρόθυρα της υπο-

γραφής συμφωνίας, που ευνοούσε και ο ίδιος, χαρακτηρίζοντας την ως την τελευταία ευκαιρία μόνιμης λύσης του Κυπριακού. Όπως αναφέρει στο βιβλίο του «Στην πρώτη γραμμή αμύνης» ο Κωνσταντίνος Παναγιωτάκος, που ήταν τότε πρεσβευτής της Ελλάδας στην Κύπρο, προσπαθούσε «με βήμα σημειωτών να μη φθάσουν στα άκρα οι σχέσεις Αθηνών -Λευκωσίας». Και η στάση του αυτή φαίνεται ότι δεν ετύγχανε της αποδοκμασίας των Αθηνών και παρεξηγήθηκε ως ένα είδος «μετώπου Μακαρίου – Παναγιωτάκου». Έτσι, περί τα τέλη Μαρτίου 1971, ο τότε διευθυντής του Γραφείου Πολιτικών Υποθέσεων, Άγγελος Χωραφάς, του διεμήνυσε ότι ο Υφυπουργός Εξωτερικών Χριστιανός Ξανθόπουλος Παλαμάς είχε σοβαρές αντιρρήσεις για τον ενδοτικό, όπως τον χαρακτήριζε, τρόπο των χειρισμών του, που θεωρούσε επιζήμιο για την προώθηση του διακοινοτικού διαλόγου.

42 χρόνια από την παράνομη ανακήρυξη του ψευδοκράτους

Μετά το ναυάγιο της κατ' αρχήν συμφωνίας Κληρίδη- Ντενκτάς, οι Τούρκοι άρχισαν να θέτουν σ' εφαρμογή τη συνταγή Νιχάτ Ερίμ, «διχοτόμηση ή δυο κράτη». Όλες οι διπλωματικές και στρατιωτικές τους προσπάθειες προς τα εκεί κατέβαιναν. Στους τουρκοκυπριακούς θαλάκους μετέφεραν μυστικά οπλισμό για την κάλυψη 10 χιλιάδων αντρών. Τούρκοι αξιωματικοί, που έφθανα στην Κύπρο ως μέλη της ΤΟΥΡΔΥΚ, ή μυστικά από τους αψύλακτους όρμους των Κοκκίνων στην Τηλλυρία και της Γαλινόπορης στην Καρπασία, προωθούνταν στους θαλάκους και εκπαίδευαν τους Τουρκοκύπριους ηλικίας 18 μέχρι 60 ετών. Ταυτόχρονα, αξιωματικοί του Μηχανικού του τουρκικού στρατού κατασκεύαζαν οχυρωματικά έργα – αντάρμακες τάφρους και πολυβολεία σε όλους τους θαλάκους. Και όταν όλα ήταν έτοιμα, η Τουρκία άναψε πράσινο στον Ντενκτάς να προβεί στην ανακήρυξη του ψευδοκράτους.

Η δολιότητα των Τούρκων να προχωρήσουν σ' αυτήν την ενέργεια καταφαίνεται και από το γεγονός ότι τα Ηνωμένα Έθνη κατέβαλλαν στο παρασκήνιο έντονες προσπάθειες να επαναληφθούν οι ενδοκυπριακές συνομιλίες και τόσο η Άγκυρα όσο και ο Ντενκτάς προσποιούνταν ότι συμφωνούσαν με τις προσπάθειες αυτές. Μάλιστα, είχε διευθετηθεί συνάντηση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Κουρτ Βάλντχάιμ με τον Πρόεδρο Κυπριανού και τον Ραούφ Ντενκτάς. Η συνάντηση ήταν προγραμματισμένη από τα Ηνωμένα Έθνη να πραγματοποιηθεί στη Λευκωσία δυο μέρες μετά την παράνομη τουρκική ενέργεια, γεγονός που αιφνιδίασε τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, τις Κυβερνήσεις Κύπρου και Ελλάδας, καθώς και τις χώρες που είχαν συμβάλει στην προσπάθεια των Ηνωμένων Εθνών να επαναρχίσουν οι συνομιλίες. Δυστυχώς, η τουρκική υστεροβουλία και η αναξιοπιστία, που εκδηλώθηκε τόσο αιφνιδιασικά και με πρωτοφανή τρόπο στα παγκόσμια πολιτικά χρονικά, έδωσε τη χαριστική βολή σε κάθε πρωτοβουλία και προσπάθεια για την εξεύρεση ειρηνικής, μόνιμης λύσης του Κυπριακού.

Η Κύπρος κατέφυγε στα Ηνωμένα Έθνη, όπου κατήγγειλε την παράνομη τουρκική ενέργεια, που ουσιαστικά ισοδυναμούσε με περιφρόνηση του ίδιου του Διεθνούς Οργανισμού, διότι κουρέλιασε στην πραγματικότητα όλα τα μέχρι τότε ψηφίσματα και τις σχετικές με το Κυπριακό αποφάσεις του. Το Συμβούλιο Ασφαλείας, όπως ήταν φυσικό επακόλουθο, με σειρά ψηφισμάτων του, όχι μόνο καταδίκασε την ανακήρυξη του ψευδοκράτους και την χαρακτηρίσε ως νομικά άκυρη, αλλά κάλεσε και όλα τα κράτη – μέλη των Ηνωμένων Εθνών να μην αναγνωρίσουν το αποτέλεσμα της. Ειδικότερα: Με τα ψηφίσματα 541 και 550 το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών καταδικάζει την απόπειρα απόδοσης τμήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, θεωρεί την ενέργεια αυτή νομικά άκυρη και ζητά την ανάκλησή της. Ταυτόχρονα,

καλεί όλα τα κράτη να μην την αναγνωρίσουν και να σεβονται την ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα και την ενότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Τρεις μέρες μετά την παράνομη ανακήρυξη του ψευδοκράτους (18 Νοεμβρίου 1983), ο Ραούφ Ντενκτάς διαμνύει με παρότητα χιλίων πιθήκων στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ: «Για εμάς δεν υπάρχει Κυπριακή Δημοκρατία, η κυβέρνηση στον νότιο εκπροσωπεί τους Ελληνοκύπριους, η κυβέρνηση στον βορρά εκπροσωπεί τους Τουρκοκύπριους και προτείνουμε στην ελληνοκυπριακή πλευρά να καθίσει στο τραπέζι για να εγκαθιδρύσουμε ένα Διζωνικό Ομοσπονδιακό σύστημα...». Έτσι, για πολλοστή φορά οι Τούρκοι απέδειξαν ότι, παρά τους ισχυρισμούς τους ότι είναι έτοιμοι να δεχθούν δίκαιη, ειρηνική λύση στο Κυπριακό, ψεύδονται ασυστολα. Μόνη δίκαιη, ειρηνική λύση του προβλήματος γι' αυτούς ήταν και παραμένει η υποθήκη του Νιχάτ Ερίμ: «Η διχοτόμηση ή δυο κράτη».

Το βάρος των προσπαθειών της δικής μας πλευράς, Αθήνας και Λευκωσίας, ρίχνεται κυρίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας είναι μέλη και έχει τρόπους να πιέζει την Τουρκία να σεβαστεί τις αρχές και το κεκτημένο της. Μόλις την περασμένη Τετάρτη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεσή της για την Τουρκία χαρακτηρίζει το ψευδοκράτος αποσχιστική οντότητα και υποδεικνύει ότι, οποιαδήποτε ενέργεια συμβάλλει με οποιονδήποτε τρόπο στη διεθνή αναγνώρισή του, βλάπτει σοβαρά τις προσπάθειες για επανένωση των συνομιλιών. Επίσης ζητεί από την Τουρκία σεβασμό των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας για την περίκλειστη Αμμόχωστο, τονίζοντας ότι, παρά τις διεθνείς καταδίκες, η Τουρκία συνεχίζει τους παράνομους σχεδιασμούς για τη διάνοιξη της περιοχής.

Η ανακήρυξη του ψευδοκράτους καταδίκασε σε στασιμότητα κάθε προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού, στη βάση των ψηφισμάτων και των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών. Οι Τούρκοι, Άγκυρα και τουρκοκυπριακή ηγεσία επιδόθηκαν σ' έναν πεισματώδη αγώνα για την προώθηση των σχεδίων τους, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, ούτε τις σχετικές με το Κυπριακό θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας η Τουρκία παλεύει με νύχια και με δόντια να γίνει μέλος. Εκτός από τις διπλωματικές της προσπάθειες, ιδιαίτερα στον ισλαμικό κόσμο, για ανακήρυξη του ψευδοκράτους, η Τουρκία ενισχύει και τα στρατεύματα κατοχής με έμφυχο προσωπικό και υπερσύγχρονο οπλισμό, ιδιαίτερα άρματα μάχης, τεθωρακισμένα οχήματα και πυροβολικό. Παράλληλα, ο νεοσοβιετικός Ερντογάν, με κάθε ευκαιρία, συχνά-πυκνά, απειλεί ιταμά την Ελλάδα με πόλεμο, αν δεν ενδώσει στις εξωφρενικές μαζικιστικές αξιώσεις του για αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του Αιγαίου.

«Πνίγεται» στην κίνηση η Κύπρος

Οι λόγοι που το κυκλοφοριακό παραμένει άλυτο εδώ και δεκαετίες

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Σημαντικές αλλαγές στη διαχείριση της κυκλοφορίας επιχειρεί να φέρει η Βουλή, με στόχο να περιοριστούν τα χρόνια ταλαιπωρία στους δρόμους και να μπει τέλος στην καθημερινή «ασφυξία» που βιώνουν οι οδηγοί. Η βουλευτής του ΔΗΣΥ Φωτεινή Τοιρίδου κατέθεσε στην Ολομέλεια ολοκληρωμένη πρόταση νόμου, η οποία περιλαμβάνει εκτενές πλαίσιο 17 άρθρων. Το πακέτο στοχεύει στην αντιμετώπιση του διαχρονικού κυκλοφοριακού χάους και στη δημιουργία σύγχρονων μηχανισμών διαχείρισης.

Μεταξύ των προνοιών του σχεδίου περιλαμβάνεται η δημιουργία νέων θεσμών και υποδομών. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η λειτουργία Κέντρων Διαχείρισης Κυκλοφορίας με εξουσία ρυμούλκησης, δυνατότητα παρέμβασης σε περιστατικά και αρμοδιότητα για συνεχή ρύθμιση της κυκλοφοριακής ροής. Παράλληλα, εισάγονται Λωρίδες Προτεραιότητας αποκλειστικά για τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, καθώς και Λωρίδες Πολλαπλής Επιβατικής Μετακίνησης. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία Ζωνών Ροής, στις οποίες θα απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση σε καθορισμένες ώρες, ενώ θεσπίζονται και Σχολικές Ζώνες Ασφαλείας γύρω από τα σχολεία.

Παράλληλα, η πρόταση προνοεί μέτρα για αποσυμφόρμηση του οδικού δικτύου, όπως η προώθηση της τηλεργασίας και η εφαρμογή κλιμακωτών ωραρίων. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί και η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας, όπου θα δημοσιεύονται δεδομένα για χρόνους διαδρομής, καθυστερήσεις στα φανάρια, αξιοπιστία των δρομολογίων και παραβάσεις στάθμευσης.

Η πρόταση έχει ήδη οδηγηθεί στην Επιτροπή Μεταφορών, με την κ. Τοιρίδου να ζητά όπως η συζήτηση προχωρήσει το συντομότερο δυνατό.

Στο πλαίσιο του δημόσιου διαλόγου που έχει ανοίξει γύρω από την πρόταση νόμου της Φωτεινής Τοι-

ρίδου για τη ριζική αναμόρφωση της διαχείρισης της κυκλοφορίας, ο Δρ. Λουκάς Δημητρίου, καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος και Διευθυντής του Εργαστηρίου Συγκοινωνιακής Μηχανικής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, μίλησε στη «Σημερινή» και τοποθετήθηκε εκτενώς για την ανάγκη εκσυγχρονισμού των υποδομών, τη ρεαλιστικότητα των προτεινόμενων μέτρων και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για μια ουσιαστική αλλαγή στο

(Λευκωσία και Λεμεσό) αλλά και για το βασικό υπεραστικό δίκτυο (αυτοκινητόδρομος). Υπενθύμισε ότι οι σύγχρονες πόλεις διεθνώς διαθέτουν τέτοιες υποδομές εδώ και δεκαετίες, ενώ για την Κύπρο υπογράμμισε πως «υπάρχει ένα κέντρο διαχείρισης, το οποίο όμως θα πρέπει να αναπτυχθεί από τη βασική μορφή που έχει τώρα σε μία λειτουργική και χρηστική μονάδα, που σημαίνει οργάνωση, στελέχωση και επένδυση σε τεχνολογικά μέσα, αλλά και συντονισμό όλων των φορέων που σχετίζονται με

“

«Έχουμε εξάρτηση από το ιδιωτικό αυτοκίνητο, διότι οι πόλεις μάς καλούν να το χρησιμοποιούμε»

κυκλοφοριακό της χώρας.

Σχετικά με το κατά πόσον είναι εφικτή η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης κυκλοφορίας στην Κύπρο, ο Δρ. Λουκάς Δημητρίου τόνισε ότι «όχι μόνο είναι ρεαλιστικό να εγκαθιδρυθεί ένα κέντρο διαχείρισης της κυκλοφορίας που να είναι εξοπλισμένο με ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της κυκλοφορίας, αλλά είναι απαραίτητο τουλάχιστον για τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα

αυτό που ονομάζουμε σύστημα κυκλοφορίας (Υπουργεία, Δήμοι, Αστυνομία, κ.ά.)». Καταλήγοντας, σημείωσε πως «επειδή μάλιστα απαιτείται χρόνος και πολλή προσπάθεια για την ολοκλήρωση τέτοιων υποδομών, βρίσκω απαραίτητο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στο πεδίο αυτό άμεσα».

Αναφερόμενος στο κατά πόσον απαιτείται η ίδρυση Κέντρων Διαχείρισης Κυκλοφορίας σε κάθε επαρχία ή αν θα μπορούσε να λειτουργήσει ένα ενιαίο κεντρικό

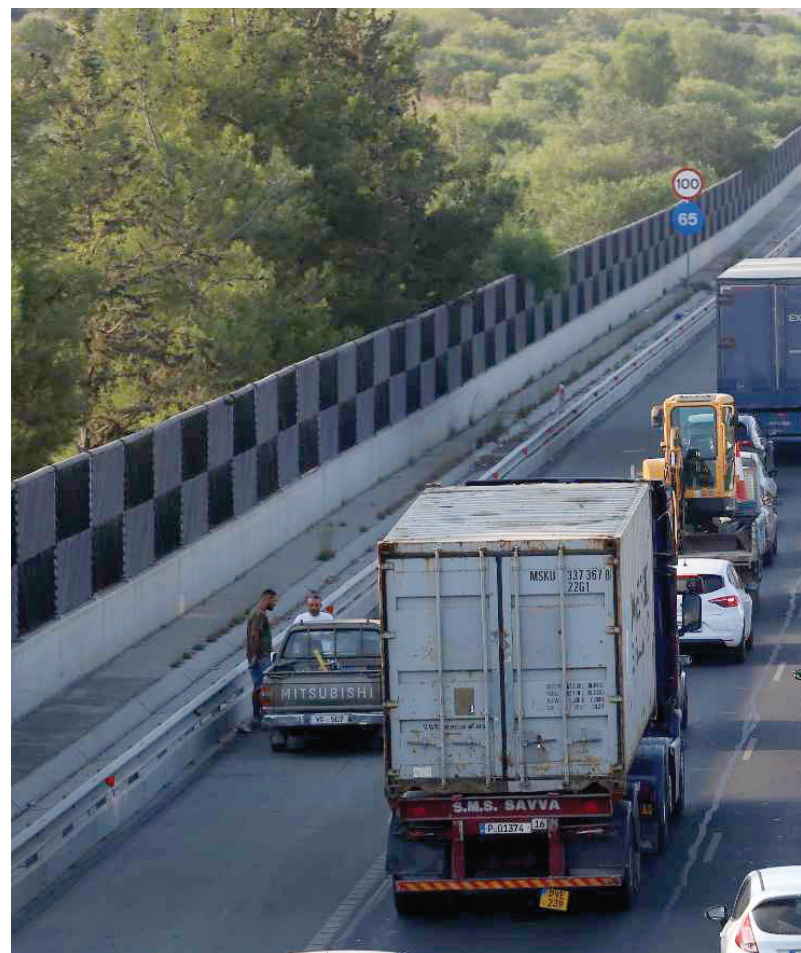
σύστημα, ο Δρ. Λουκάς Δημητρίου εξήγησε ότι «επί της αρχής, υπάρχουν διαφορετικές αρχιτεκτονικές που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν εξίσου αποδοτικά». Υπογράμμισε, ωστόσο, ότι, «σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας κεντρικής υποδομής υπό την φροντίδα του κράτους, που θα είχε (όπως και έχει αυτήν τη στιγμή το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων με έδρα τη Λευκωσία) την ευθύνη για τη συλλογή και συντήρηση των πρωτογενών δεδομένων αφενός, αλλά και την ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης την κυκλοφορίας σε κανονικές αλλά και έκτακτες συνθήκες αφετέρου». Τόνισε, επίσης: «Βεβαίως μη φανταζόμαστε ότι τα συστήματα αυτά λειτουργούν αυτόνομα και αυτόματα χωρίς την επιτήρηση και την επέμβαση με λήψη αποφάσεων από εξειδικευμένα στελέχη. Αναθέτως, επένδυση χρειάζεται και σε λειτουργούς του συστήματος, στους οποίους μάλιστα θα δοθεί χρόνος ώστε να αποκτή-

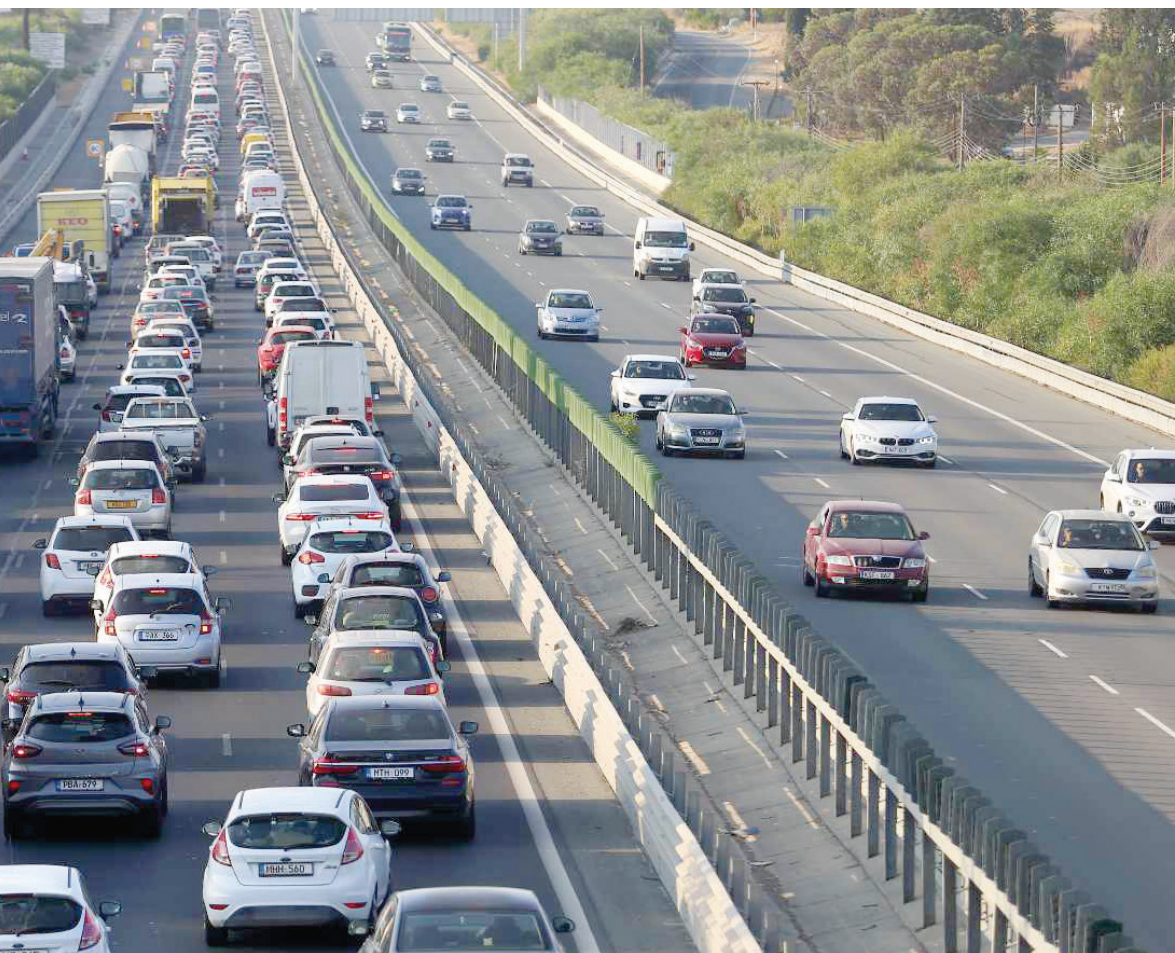
σουν εποπτεία και εμπειρία του συστήματος». Όπως πρόσθεσε, «στο σημείο αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει είτε μια κεντρική οργάνωση (όλα να γίνονται από το κέντρο στη Λευκωσία) είτε μια αποκεντρωμένη και στοχευμένη οργάνωση (λ.χ. η ομάδα της Λευκωσίας, της Λεμεσού και των Α/Κ). Ο δεύτερος τύπος οργάνωσης μου φαίνεται ότι δημιουργεί καλύτερη ανάθεση της ευθύνης και θα είναι αποτελεσματικότερος».

Σ' ερώτηση για το πώς μπορεί να διασφαλιστεί αποτελεσματικός συντονισμός σε πραγματικό χρόνο μεταξύ των Κέντρων Διαχείρισης, της Αστυνομίας και των δημοτικών Αρχών, ο Δρ. Λουκάς Δημητρίου υπογράμμισε: «Εδώ θέλει καλό σχεδιασμό των τεχνολογιών αλλά και των διαδικασιών συνεργασίας, βούληση εκ μέρους όλων των μερών και συνεχή ανάπτυξη της συνεργασίας». Τόνισε πως «χωρίς ενεργό συνεργασία των στελεχών των εμπλεκόμενων μερών κάθε σύστημα αποτυγχάνει» και υπενθύμισε ότι «τα παραδείγματα είναι πολλά και πρόσφατα».

Αναφορικά με το κατά πόσον οι «ζώνες ροής» και οι λωρίδες προτεραιότητας για πολυεπιβατικά οχήματα μπορούν να εφαρμοστούν χωρίς να προκαλέσουν νέες εστίες κυκλοφοριακής επιβάρυνσης, ο Δρ. Λουκάς Δημητρίου εξήγησε ότι «οι τεχνολογίες αλλά και οι πρακτικές γι' αυτά τα συστήματα υπάρχουν από πολλές δεκαετίες επίσης». Πρόσθεσε ακόμη πως «η αρχή για τη λειτουργία των λωρίδων πολυεπιβατικών οχημάτων στόχο έχει την αποθάρρυνση της ατομικής αυτοκίνησης (solo driving) και τελικά την ευνόηση του συνεπιβατισμού και τη μείωση του συνολικού αριθμού των οχημάτων που βρίσκονται στο σύστημα».

Σχετικά με τις ώρες αιχμής και τα μέτρα που θα μπορούσαν να

αποφέρουν άμεσα αποτελέσματα, ο Δρ Λουκάς Δημητρίου υπενθύμισε πως «όλοι έχουμε την εμπειρία ότι οι περίοδοι οξυμένης κυκλοφοριακής αιχμής (και συνεπώς καθυστερήσεων) στη χώρα είναι από 07:30 έως 09:00 το πρωί και υπάρχει και η

κάπως ηπιότερη απογευματινή αιχμή 17:00-18:30 περίπου». Σημείωσε ότι «η κάθε πόλη έχει τα δικά της χαρακτηριστικά, π.χ. στη Λεμεσό τα τελευταία αρκετά χρόνια παρατηρείται έντονη φόρτιση εκτεταμένου ποσοστού του οδικού δικτύου για

σημαντικό διάστημα της ημέρας». Ως προς την αντιμετώπιση του προβλήματος, τόνισε ότι «δεν υπάρχει ένα μαγικό μέτρο, ένα τρικ, αλλά πρέπει να εφαρμοστούν (όπως γίνεται παντού στην Ευρώπη τουλάχιστον) δέσμες μέτρων αποθάρρυνσης της

ατομικής (ιδιαίτερα) αυτοκίνησης κατά τις ώρες και στις περιοχές της συμφόρησης και της ενθάρρυνσης των δημόσιων συγκοινωνιών και της μικροκινητικότητας».

Αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των κλιμακωτών ωραρίων και της τηλεργασίας, ο Δρ Λουκάς Δημητρίου επισήμανε ότι «είναι και αυτά μέτρα που θα συμβάλουν στην άμβλυνση των κυκλοφοριακών αιχμών. Δεν αρκούν». Με τη σύντομη αλλά ξεκάθαρη τοποθέτησή του, υπογράμμισε πως τα συγκεκριμένα μέτρα μπορούν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά, αλλά δεν αποτελούν από μόνα τους λύση στο πρόβλημα.

Στο ζήτημα της λειτουργίας των σχολικών ζωνών και του κατά πόσον αυτές επηρεάζουν το κυκλοφοριακό, ο Δρ Λουκάς Δημητρίου ήταν ξεκάθαρος, σημειώνοντας ότι «οι ζώνες προστασίας γύρω από τα σχολικά συγκροτήματα είναι μέτρα που στοχεύουν στη μεγιστοποίηση της ασφάλειας των παιδιών/μαθητών και των συνοδών τους, αλλά και καλλιέργειας του προτύπου της ήπιας κυκλοφορίας στους μελλοντικούς πολίτες. Δεν έχει σχέση με την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης».

Θέτοντας στο επίκεντρο τον ρόλο που διαδραματίζουν τα συγκοινωνιακά δεδομένα στη χάραξη πολιτικής, ο Δρ Λουκάς Δημητρίου υπογράμμισε: «Απολύτως απαραίτητα. Ο σχεδιασμός, η οργάνωση

και η διαχείριση της κινητικότητας είναι ένα κοινωνικοτεχνικό αντικείμενο και προφανώς είναι απολύτως απαραίτητα τα δεδομένα, τα πρότυπα/μοντέλα, οι διαδικασίες, οι στόχοι και τα στελέχη».

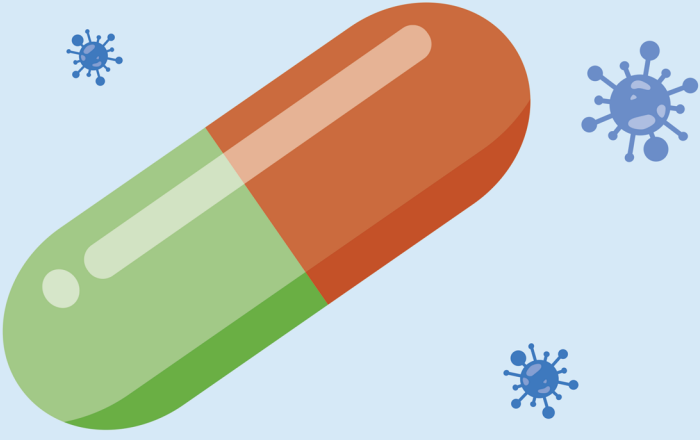
Τέλος, αναλύοντας το γιατί η Κύπρος παραμένει βαθιά εξαρτημένη από το ιδιωτικό αυτοκίνητο και ποιες πολιτικές θα μπορούσαν να μεταβάλουν αυτήν τη συμπεριφορά, ο Δρ Λουκάς Δημητρίου σημείωσε:

“
«Αν σχεδιάσουμε πόλεις όπου δεν θα μας είναι απαραίτητο το ιδιωτικό αυτοκίνητο, τότε θα μειώσουμε τη χρήση του»

«Μεγάλη συζήτηση. Εν συντομία, έχουμε εξάρτηση από το ιδιωτικό αυτοκίνητο, διότι οι πόλεις μας καλούν να το χρησιμοποιούμε. Αν σχεδιάσουμε πόλεις όπου δεν θα μας είναι απαραίτητο το ιδιωτικό αυτοκίνητο (όπως αυτές που επισκεπτόμαστε στο εξωτερικό), τότε θα μειώσουμε τη χρήση του. Ξανά: δημόσιες συγκοινωνίες, ορθή οργάνωση των δραστηριοτήτων στις πόλεις, εκτεταμένες αναπλάσεις στις υποδομές του δημόσιου χώρου. Και τότε θα ζήσουμε ένα θαύμα».

ΤΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΥΣΙΠΟΝΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΣΟΥ ΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ ΣΟΥ

antibiotics-awareness.cy

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ecdc
EUROPEAN CENTRE FOR
DISEASE PREVENTION
AND CONTROL

EUROPEAN
ANTIBIOTIC
AWARENESS DAY
A EUROPEAN
HEALTH INITIATIVE

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η στιγμή που η μητέρα κρατά το μωρό της στην αγκαλιά της για πρώτη φορά... είναι ανεκτίμητη. Ο φυσιολογικός τοκετός χαρίζει στη μητέρα δύναμη και αυτοπεποίθηση, και στο μωρό ασφάλεια και γαλήνη.

Με τον φυσιολογικό τοκετό:

- ✓ Το μωρό αναπνέει καλύτερα
- ✓ Ενισχύεται το ανοσοποιητικό του
- ✓ Η μητέρα αναρρώνει ταχύτερα και νιώθει πιο δυνατή

Φυσιολογικός τοκετός Το θαύμα της ζωής, όπως όρισε η φύση.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ
ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΡΟΤΗΤΑΣ

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Σε αρκετές περιοχές της Κύπρου το πρωί της Τετάρτης, 12 Νοεμβρίου, πολλοί πολίτες, εργαζόμενοι και φοιτητές εγκατέλειψαν τα κτήρια όπου βρίσκονταν και βγήκαν σε ανοιχτούς χώρους, καθώς ο σεισμός διάρκειας περίπου 15 δευτερολέπτων έγινε ιδιαίτερα αισθητός σε ολόκληρο το νησί.

Πάλι «ξύπνησε» το Κραν Μοντανά

Λίγο πριν από την αναμενόμενη νέα διπλωματική προσπάθεια στο Κυπριακό, κάποιοι δικοί μας έσπευσαν να στήσουν (ξανά) στον τοίχο τη δική μας πλευρά, πυροβολώντας την με το γνωστό (αβάσιμo) αφήγημα ότι ευθύνεται για την αποτυχία της προηγούμενης προσπάθειας, στο Κραν Μοντανά, το 2017.

Η επαναφορά του φαντάσματος του Κραν Μοντανά έγινε με αφορμή συνέντευξη του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη, στον Τάσο Τρύφωνος. Ο κ. Αναστασιάδης υποστήριξε ότι ο τότε Επίτροπος, Χρήστος Στυλιανίδης, μίλησε με επικριτικά λόγια για τους χειρισμούς του στο Κραν Μοντανά και μάλιστα ενώπιον του Κολεγίου Επιτρόπων. Όπως είπε ο τέως Πρόεδρος, ο ίδιος είχε αποσπάσει τα εύσημα από την Υπατη Εκπρόσωπο της ΕΕ για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής, Φεντερίκα Μογκερίνι, η οποία παρίστατο στις διαπραγματεύσεις. Αντίθετα, σύμφωνα με τον τέως Πρόεδρο, ο κ. Στυλιανίδης υπέδειξε στην κ. Μογκερίνι ότι δεν ήταν ορθά όσα έλεγε, γιατί ο ίδιος είχε ενημέρωση από τον Τσαβούσογλου και τα πράγματα ήταν εντελώς διαφορετικά. Πάντα κατά τους ισχυρισμούς Αναστασιάδη, ο τότε διαπραγματευτής Ανδρέας Μαυρογιάννης συναντήθηκε με τον κ. Στυλιανίδη και του είπε «είναι ντροπή αυτά που έχεις πει στην κ. Μογκερίνι». Για να του απαντήσει ο κ. Στυλιανίδης: «Εγώ εμπιστεύομαι τον Τσαβούσογλου, αυτή είναι η θέση μου και δεν με ενδιαφέρει τι λένε εσείς».

Ο κ. Στυλιανίδης, απαντώντας στους ισχυρισμούς αυτούς, είπε ότι κάποιοι βάζουν στο στόμα του λέξεις και απόψεις που ποτέ δεν είπε και μίλησε για προ-

σπάθεια πολιτικής και ηθικής του εξόντωσης.

Ιδιαίτερη σημασία, όμως, έχει η παρέμβαση του κ. Μαυρογιάννη, ο οποίος χαρακτήρισε ως εντελώς ανυπόστατο και ανεδαφικό το τουρκικό αφήγημα ότι φταίει ο Αναστασιάδης για την αποτυχία της προσπάθειας. Το αδιέξοδο, τόνισε, «προέκυψε σαφώς από την άρνηση της Τουρκίας να δεχτεί δύο από τα έξι σημεία του πλαισίου Γκουτέρες, και δη δύο θεμελιώδους σημασίας σημεία για τις εγγυήσεις και τα στρατεύματα».

Παρά την ξεκάθαρη τοποθέτηση του κ. Μαυρογιάννη, ο τέως ΙΓ του ΑΚΕΛ, Άντρος Κυπριανού, σε παρέμβασή του, επιμένει στο αφήγημα του κόμματος ότι φταίει ο Αναστασιάδης για το ναυάγιο του Κραν Μοντανά.

Να το πω αυτομαστίγωμα; Να το πω αυτογκόλ; Να το πω αυτοπυροβολισμό; Δεν ξέρω. Υποψιάζομαι, όμως, ότι το ΑΚΕΛ είναι πρόθυμο να υιοθετήσει προσεχώς και το αφήγημα του «συντρόφου» Ερχιουρμάν, όποιο κι αν είναι αυτό.

Χριστοδουλίδη, «έσο έτοιμος!», που λένε και οι πρόσκοποι.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

42 ετών, μένει με τη μάνα του

Έγινε χθες σαράντα δύο ετών το νόθο τέκνο της Τουρκίας στα κατεχόμενα εδάφη της Κύπρου. Μένει ακόμα με τη μάνα του, ή καλύτερα η μάνα του μένει με αυτό, το ταΐζει, το ποτίζει, το ντύνει και γενικά το συντηρεί, για να έχει και το πρόσχημα ότι δικαιολογημένα είναι σπιτωμένη μαζί του.

Μόνον η Τουρκία αναγνωρίζει το μπουστιάρδικό της, παρ' όλες τις προσπάθειές της να το αναδείξει σε κανονικό κράτος. Ακόμα και παραδοσιακοί φίλοι της Τουρκίας, στον χώρο του ισλαμικού κόσμου, αποφεύγουν να το αναγνωρίσουν.

Από τις 24 Οκτωβρίου το ψευδοκράτος έχει νέον ψευδοπρόεδρο, που του έσβησε χθες τα 42 κεράκια του, τα οποία αγόρασε (κι αυτά) η Τουρκία. Ο Τουφάν Ερχιουρμάν πήρε τη θέση του Ταϊάρ στα παναῦρκα για την επέτειο ίδρυσης του ψευδοκράτους και καμάρωνε κι αυτός σαν γύφτικο σκεπάρνι στην εξέδρα των «επισημών».

Δεν είναι τυχαίο που ο καιοχικός ηγέτης κλήθηκε στην Αγκυρα από τον Ερντογάν δύο μόλις ημέρες πριν από την επέτειο του ψευδοκράτους. Είναι εμφανές ο συμβολισμός. Επειδή το κείμενο αυτό γράφτηκε πριν από τη συνάντηση Ερ-Ερ (Ερντογάν-Ερχιουρμάν), δεν ξέρω τι ακριβώς λέχθηκε, αν και μπορώ εύκολα να υποψιαστώ. Ίσως κιόλας να παρευρέθη και ο νεο-

θωμανός σουλτάνος στα χθεσινά παναῦρκα του ψευδοκράτους, όπως έκανε άλλα χρόνια. Αλλά και να μην παρευρέθη προσωπικά, τον εκπροσώπησε δρόντως η... «Αϊσιέ»! Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι και ο Ερχιουρμάν θα φροντίσει να εξυπηρετήσει πρωτίστως τα συμφέροντα της Τουρκίας στην Κύπρο και ήδη αυτό διαφαίνεται και μέσα από τις δηλώσεις που έκανε από την «εκλογή» του και μετά.

Δεν μπορώ να γνωρίζω αν έγινε κάποια ξεκάθαρη αναφορά σε λύση δύο κρατών, κατά τη συνάντηση Ερ-Ερ, ή αν απέφυγαν να την κα-

τονομάσουν για να μη φανεί ότι δυναμιτίζουν τη νέα προσπάθεια του Γκουτέρες και της Ολγκίν, η οποία θα βρίσκεται στο νησί στις αρχές Δεκεμβρίου. Ό,τι και να λέχθηκε εκεί, πάντως, στην ουσία τη λύση των δύο κρατών θα την διατηρήσει η Αγκυρα στο τραπέζι, έστω και αν θα της δώσουν τελικά κάποια άλλη ονομασία. Από αυτήν τη λύση δεν θα ξεφύγει ούτε ο Ερχιουρμάν, αν και κάποιοι δικοί μας τον βλέπουν, ψευδαισθησιακά, να διαφοροποιείται από την Τουρκία, επειδή χόρεψε... καρσιλαμάν!

ΜΠΟΞΕΡ

Προεδρικό ως... «Μονή Αγίου Παντελεήμονος»

Κάτι σαν... Άγιος Παντελεήμονας έγινε το τελευταίο διάστημα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης. «Κουτσοί, σφραβοί, στον Άνν Παντελεήμοναν», σύμφωνα με την παλιά εκείνη ρήση για τον γνωστό θαυματουργό Άγιο. Με περίπου την ίδια πρακτική, όλα τα σοβαρά και δισεπίλυτα προβλήματα του τόπου μεταφέρονται στο Προεδρικό, με την πεποίθηση ότι ο Πρόεδρος θα δώσει λύσεις... με έναν θαυματουργικό τρόπο.

Με παρέμβαση του Προέδρου τερματίστηκε, για παράδειγμα, η πρόσφατη απεργία των μεταφορέων στο λιμάνι Λεμεσού, που απειλούσε να τινάξει στον αέρα την οικονομία. Όπως παλαιότερα τερματίστηκε και το... ψήσιμο της σουβλας από τους κυνηγούς στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού, με προεδρικό τηλεφώνημα.

Για το περίπλοκο θέμα της ΑΤΑ, ο Πρόεδρος επίσης πήρε την κατάσταση στα χέρια του, όταν τα πράγματα φαινόταν να οδηγούνται σε αδιέξοδο, και κάλεσε στο Προεδρικό τόσο τις συντεχνίες, όσο και τους εργοδότες και δόθηκε αρχικά η εικόνα ότι ήταν θέμα ωρών η επίτευξη συμφωνίας. Πλν, όμως, ενώ οι συντεχνίες αποδέχθηκαν την κυβερνητική πρόταση, οι εργοδότες την απέρριψαν αιφνιδίως. Στη συνέχεια, η κυβερνητική πρόταση τροποποιήθηκε και την

αποδέχθηκαν οι εργοδότες, αλλά δεν την αποδέχθηκαν οι συντεχνίες, που ζήτησαν να έχουν νέα συνάντηση με τον Άγιο Παντελεήμονα, συγγνώμην, τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη. Επειδή η στήλη γράφτηκε πριν από τη συνάντηση, δεν ξέρω τη συνέχεια του σίριαλ.

Βεβαίως, δεν είναι μόνο το Προεδρικό που έχει μετατραπεί σε «Μονή του Αγίου Παντελεήμονος». Είναι και η Βουλή, όπου επίσης μεταφέρονται τα δύσκολα προβλήματα τα οποία χρειάζονται λύσεις. Όπως είναι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι απέρριψαν με βδελυγμία το σχετικό κυβερνητικό νομοσχέδιο.

Το θέμα βρίσκεται τώρα ενώπιον της Επιτροπής Παιδείας, αλλά, όπως αναλαμβάνετε, τα κόμματα δεν είναι εύκολο να δυσαρεστήσουν τους πολυπληθείς (ψηφοφόρους) εκπαιδευτικούς, ενόψει της πενέκκας του 2026.

Όσο για τα νομοσχέδια της φιλόδοξης φορολογικής μεταρρύθμισης, που έφθασαν με καθυστέρηση στη Βουλή, έχω την εντύπωση ότι ούτε ο ίδιος ο Άγιος Παντελεήμονας δεν θα μπορούσε να επιτύχει το θαύμα της έγκαιρης έγκρισής τους, ώστε να εφαρμοστούν από την πρώτη του νέου χρόνου!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Τα άλογα και τα... παράλογα της νομοθεσίας

Το να τρέχεις με υπερβολική ταχύτητα σε δρόμους της πόλης, με αυτοκίνητο 100 αλόγων, και να σε γραπώνει η Τροχαία, είναι φυσιολογικό. Αλλά το να σε καταγράφει το ραντάρ για υπερβολική ταχύτητα με... άλογο στον δρόμο, είναι παράλογο. Και, όμως, στη νομοθεσία της μικρομεγαλονησίδας μας περιλαμβάνεται τέτοιο αδίκημα και μάλιστα προβλέπεται και εξώδικο πρόστιμο 85 ευρώ!

Αυτή η εξωφρενική διαπίστωση έγινε κατά την κατάθεση νομοσχεδίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης στη Βουλή, στο πλαίσιο της συζητήσεως για μεταφορά των εξωδικών προστίμων στους Δήμους. Και δεν σταματούν εδώ τα ευτράπελα. Υπάρχει και άλλη πρόνοια στην ίδια νομοθεσία, με βάση την οποία πληρώνεις εξώδικο 85 ευρώ για... «εκτίναξη ή ξεσκόνισμα χαλιών ή άλλων συναφών αντικειμένων σε δρόμο από οποιοδήποτε μέρος οικίας ή άλλης οικοδομής»! Προφανώς η νέα νομοθεσία στηρίζεται σε παλαιότερη νομοθεσία, της εποχής όπου οι οικοκυρές δεν διέθεταν ηλεκτρικές σκούπες και έβγαιναν στα μπαλκόνια ή στα παράθυρα και ξεσκόνιζαν τα χαλιά τους πνάζοντάς τα. Κάτι σαν εκείνο που περιγράφει το παλιό ρομαντικό τραγούδι «Ετίναξε την ανθισμένη αμυγδαλιά», με αλλοιωμένους στίχους:

«Ετίναξε το σκονισμένο το χαλί

με τα χεράκια της και γέμισε με σκόνη πλάτη, αγκαλιά και τα μαλλάκια της»! Ε, μα δεν μπορείς να μην κάνεις πλάκα με τέτοιες νομοθεσίες.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, πάντως, με ανακοίνωσή του σε στυλ «Εμείς εν τζιαι...», εξηγεί ότι η νέα νομοθεσία που απέστειλε στη Βουλή δεν θεοπίζει νέα αδικήματα, απλώς παραπέμπει σε ήδη υφιστάμενα ποινικά αδικήματα που προνοούνται σε άλλες διάσπαρτες νομοθεσίες. Μια από αυτές τις νομοθεσίες, και συγκεκριμένα η Περί Δήμων, προνοεί ποινές για το ξεσκόνισμα των χαλιών και τις κούρσες με αππάρους στον δρόμο.

Και δεν είναι η πρώτη φορά που ανακαλύπτουμε πρόνοιες σε νομοθεσίες που παραπέμπουν στην

περίοδο της Αγγλοκρατίας, μη σας πω και της Τουρκοκρατίας.

Το 2019 είχε εντοπισθεί σε άρθρο του Περί Ερμηνείας Νόμου η εξής αναφορά:

«Κύριος σημαίνει πρόσωπο, το οποίο, ενώ ήταν πρώην Τούρκος Υπήκοος, απέκτησε ή δικαιούται να αποκτήσει Βρετανική Υπηκοότητα, δυνάμει των περί Κύπρου (Προσάρτηση) Διαταγμάτων εν Συμβουλία, 1914 έως 1943»! Με πρόταση νόμου που κατέθεσε ο τότε Πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, έγινε τροποποίηση της εν λόγω πρόνοιας.

Εν πάση περιπτώσει, μέχρι να τροποποιηθεί και η νέα νομοθεσία Περί Δήμων, καλύτερα να αποφεύγετε... να ξεσκονίζετε τα χαλιά σας σε δημόσια θέα.

ΜΠΟΞΕΡ

Κυκλοφοριακή και... εγκεφαλική συμφόρηση

Το τελευταίο διάστημα διαπιστώνουμε ότι το θέμα της τροχαίας κίνησης στην Κύπρο έχει πάρει χώρα... θηλυκό. Μετά τη... Σταματίνα και τη Γρηγορία, που πήραν τη θέση του Σταμάτη και του Γρηγόρη σε κάποια φώτα τροχαίας, τάχα για να στείλουν μηνύματα που εμποδίζουν την ισότητα, όπως μας είπαν οι αρμόδιοι, προέκυψε και ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αντιμετώπισης της κυκλοφοριακής συμφόρησης από τη βουλευτή Λεμεσού του ΔΗΣΥ, Φωτεινή Τοιρίδου. Έτσι, παράλληλα με τις... φωτεινές σηματοδότησεις, Σταματίνα και Γρηγορία, εμφανίστηκε και η φωτεινή πρωτοβουλία της κ. Τοιρίδου.

Η Λεμεσιανή βουλευτής, που ζει και εκείνη από πρώτο χέρι το δράμα των δρόμων της πόλης της, ένα δράμα που το βιώνουν έντονα και οι πρωτευουσιάνοι, κατέθεσε πρόταση νόμου που προβλέπει πέντε σημαντικές δράσεις: Κέντρα διαχείρισης κυκλοφορίας ανά επαρχία, σχολικές ζώνες, κλιμακωτό ωράριο, δημοσιοποίηση των δεικτών ροής στο οδικό δίκτυο και ανάληψη ευθύνης από το κράτος για δημιουργία ενός ολιστικού σχεδίου για αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Μακάρι η πρότασή σας να αμβλύνει έστω και σε κάποιο βαθμό το οξύτατο αυτό πρόβλημα, κυρία

Τοιρίδου μου, για να σταματήσουν να... τοιρίζουν απελπισμένα οι μπλοκαρισμένοι οδηγοί μέσα στα αυτοκίνητά τους, τα οποία μετατρέπονται καθημερινά σε... «κινητά τρελοκομεία»!

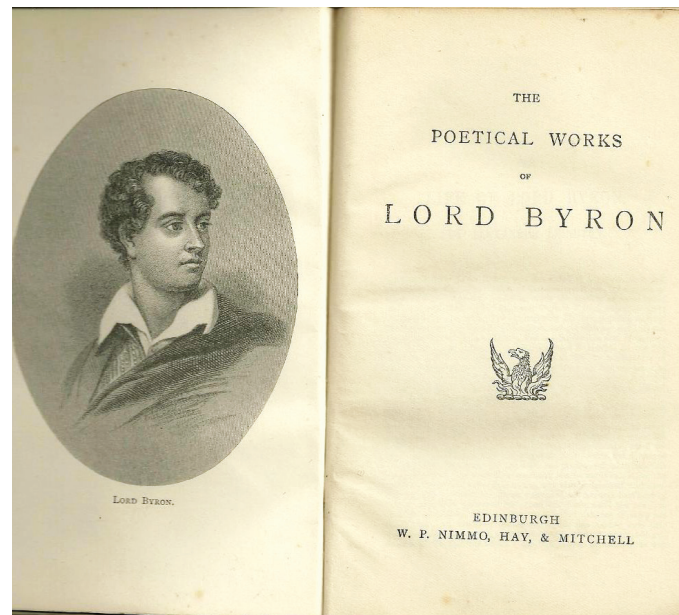
Για να επιτύχει αυτή η πρωτοβουλία χρειάζεται, ασφαλώς, η πλήρης και αποφασιστική συνεργασία όλων. Της Κυβέρνησης, των κομμάτων, των τοπικών Αρχών, της Αστυνομίας, των εργαζομένων και των εργοδοτών που θα επηρεαστούν από το κλιμακωτό ωράριο κ.λπ. Και φυσικά θα πρέπει να υπάρξει και η πολυπόθητη αλλαγή νοοτροπίας των Κυπρίων για ευρύτερη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς. Τώρα θα μου πείτε, άντε να πείσεις τον άλλον να χρησιμοποιήσει το λεωφορείο, όταν

βλέπει στις ειδήσεις ότι κάποια λεωφορεία... λαμπαδιάζουν εν κινήσει, όπως συνέβη στην Πάφο, με συνέπεια να ακινητοποιηθούν 11 λεωφορεία!

Τέλος πάντων. Η πρόταση Τοιρίδου προσφέρει την ευκαιρία να γίνει μια νέα αρχή, ώστε να βρεθούν κάποιες πρακτικές λύσεις στο κυκλοφοριακό. Διότι υπάρχει το σοβαρότατο ενδεχόμενο, η κυκλοφοριακή συμφόρηση να προκαλέσει (αν δεν έχει προκαλέσει ήδη) και καμιά... εγκεφαλική συμφόρηση σε οδηγούς που δεν αντέχουν άλλο το συνεχές βασανιστήριο. Κι εκεί που έχουμε θύματα στους δρόμους λόγω της ταχύτητας, ν' αρχίσουμε να καταγράφουμε και θύματα λόγω της... μη ταχύτητας!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “ Λόρδος Τζορτζ Μπάιρον

Ο Τζορτζ Γκόρντον Μπάιρον, 6ος Βαρόνος Μπάιρον, γεννήθηκε

στο Λονδίνο στις 22 Ιανουαρίου 1788 και πέθανε στις 19 Απριλίου 1824, σε ηλικία μόλις 37 ετών και είναι γνωστός στην Ελλάδα ως Λόρδος Βύρων. Ήταν Άγγλος αριστοκράτης, ποιητής, πολιτικός, φιλέλληνας και μια από τις σημαντικότερες μορφές του Ρομαντισμού. Θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους Βρετανούς ποιητές και παραμένει ακόμα και σήμερα δημοφιλής.

Θεωρείται από τους πλέον σημαντικούς Άγγλους λογοτέχνες του 19ου αιώνα, ενώ στην Ελλάδα είναι μια από τις πιο αναγνωρίσιμες και σημαντικές μορφές της Επανάστασης του 1821 και εθνικός ευεργέτης. Η ζωή του υπήρξε γεμάτη σκάνδαλα, οικονομικά και ερωτικά, με αποκορύφωμα τη φημολογούμενη ερωτική σχέση του με την ετεροθαλή αδελφή του.

Ήταν γιος του πλοιάρχου του αγγλικού Βασιλικού Ναυτικού, Τζον Μπάιρον και της δεύτερης συζύγου του, Κάθριν Γκόρντον. Ανήκε σε αριστοκρατική οικογένεια, από την πλευρά της μητέρας του, το γένος Γκόρντον και ήταν απόγονος του βασιλιά της Αγγλίας Εδουάρδου Γ'.

Το 1823 κατευθύνεται, ύστερα από παρότρυνση της Φιλελληνικής Επιτροπής του Λονδίνου, προς την Ελλάδα, σταματώντας στην Κεφαλλονιά, όπου παρέμεινε για έξι μήνες στην οικία του κόμη Δελαδέ-τοιμα, φίλου του Μαυροκορδάτου. Τελικά, αν και αρχικός προορισμός του ήταν ο Μοριάς, εγκαθίσταται στο Μεσολόγγι, όπου έρχεται σε επαφή με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, τον οποίο και υποστηρίζει οικονομικά. Εν τω μεταξύ, έχει σχηματίσει ιδιωτικό στρατό από 40 Σουλιώτες, υπό τους

Δράκο, Τζαβέλλα και Φωτομάρα. Διατηρούσε αλληλογραφία με Άγγλους επιχειρηματίες όπως ο Σάμουελ Μπαρφ για την οικονομική ενίσχυση των επαναστατών και ήταν από τους πρώτους που συνειδητοποιήσαν τις καταστροφικές συνέπειες που θα είχαν δάνεια στην περίπτωση που αυτά χρησιμοποιούνταν όχι για εθνικούς απελευθερωτικούς σκοπούς, αλλά για πολιτικές διαμάχες και αντιζηλίες.

Απεβίωσε στις 19 Απριλίου του 1824 στο Μεσολόγγι, ύστερα από πυρετό. Το πένθος για τον θάνατό του ήταν γενικό. Έγραψε ο μεγάλος εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός: «Λευτεριά για λίγο πάψε να κτυπάς με το σπαθί./ Τώρα σίμωσε και κλάψε εις του Μπάιρον το κορμί.../ φλάμπουρα, όπλα τημημένα as γυρθούν κατά την γη,/ καθώς ήτανε γυρμένα εις του Μάρκου την θανή.../ Άκου Μπάιρον, πόσο θρήνο κάνει, ενώ σε χαιρετά η πατρίδα των Ελλήνων, κλαίγε, κλαίγε ελευθεριά». Προς εκδήλωση του πένθους στο Μεσολόγγι ρίχτηκαν 37 κανονιοβολισμοί από την ανατολή του ηλίου, μία κάθε λεπτό, καθώς ήταν τότε μόνο 37 ετών όταν απεβίωσε. Θεωρείται από πολλούς ο μεγαλύτερος ίσως φιλέλληνας, ο οποίος έχασε τελικά τη ζωή του για την Ελλάδα. Η αγάπη του για τη χώρα ήταν μνημειώδης και την ύμνησε και τίμησε όσο λίγοι.

Μετά τον θάνατο του Λόρδου Βύρωνα ο Χάου κράτησε ως κειμήλιο της φιλίας το αγγλικό κράνος - περικεφαλαία του Βύρωνα, το οποίο αργότερα, το 1925, το έφερε στην Ελλάδα η μικρότερη κόρη από τα 6 παιδιά του Σαμουήλ Χάου, η Μοντ Χάου, Αμερικανίδα συγγραφέας τημημένη με το βραβείο Πούλιτζερ και το δώρισε στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Αθήνας.

Για περισσότερες πληροφορίες απολαθείτε στο www.artaeri.com.

Μακάριον 71, Α/σία.

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ Ή EXIT STRATEGY ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ:

Το πιο δύσκολο, αλλά και πιο απαραίτητο κεφάλαιο

Η πορεία της επιχείρησης, όπως και της οικογένειας, δεν είναι στατική

ΠΕΝΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ*

Στις οικογενειακές επιχειρήσεις υπάρχει μια βαθιά ριζωμένη πεποίθηση: ότι ό,τι χτίστηκε με ιδρώτα, επιμονή και προσωπική ταυτότητα πρέπει να μείνει μέσα στην οικογένεια, να συνεχίσει να αναπνέει από γενιά σε γενιά, ν' αποτελεί το από σύμβολο του μόχθου και της υπερηφάνειας. Μόνο που η πραγματικότητα είναι πιο σύνθετη. Η πορεία της επιχείρησης, όπως και της οικογένειας, δεν είναι στατική. Μεταβάλλεται, εξελίσσεται, διαφοροποιείται. Και έρχεται κάποια στιγμή που το ερώτημα δεν μπορεί πλέον να αποφευχθεί: τι γίνεται όταν ο ιδρυτής ή η τρέχουσα γενιά πρέπει να αποχωρήσει; Πώς επιλέγει κανείς αν θα συνεχίσει η οικογένεια ή αν θα παραδοθεί η σκυτάλη σε νέους ιδιοκτήτες; Και, κυρίως, πώς προετοιμάζεται ένα τέλος που δεν είναι πραγματικά τέλος, αλλά νέα αρχή;

Η έξοδος από μια οικογενειακή επιχείρηση είναι συχνά η πιο φορτισμένη απόφαση. Δεν έχει μόνο οικονομική διάσταση, αλλά και συναισθηματική, κοινωνική, ακόμη και υπαρξιακή. Για πολλούς ιδρυτές, η επιχείρηση δεν είναι απλώς εργασία, είναι η ζωή τους, η ταυτότητά τους, η κληρονομιά τους. Η σκέψη της αποχώρησης συχνά γεννά φόβο: φόβο για το άγνωστο, φόβο απώλειας ελέγχου, φόβο ότι το έργο μιας ζωής μπορεί να μην προστατευτεί ή να μην συνεχιστεί όπως το οραματίστηκαν. Από την άλλη πλευρά, τα μέλη της επόμενης γενιάς μπορεί να νιώθουν υποχρέωση, πίεση, σύγκρουση ανάμεσα στο προσωπικό τους όραμα και στην οικογενειακή «κληρονομική» κατεύθυνση. Η έξοδος λοιπόν δεν είναι πράξη, είναι διαδικασία. Και όσο πιο ώριμα, οργανωμένα και ανοιχτά προσεγγιστεί, τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν για επιτυχημένη μετάβαση.

Το exit strategy πρέπει να σχεδιάζεται νωρίς, πολύ πριν εμφανιστεί ανάγκη, πρόβλημα υγείας ή χρονική πίεση. Η πρόωπη προετοιμασία δεν σημαίνει πρόωπη αποχώρηση. Σημαίνει ότι η επιχείρηση λειτουργεί με τρόπο που επιτρέπει συνέχεια, σταθερότητα και ελεγχόμενη με-

ταβίβαση ρόλων και αποφάσεων. Σημαίνει ότι οι διαδικασίες, οι μηχανισμοί λήψης αποφάσεων, οι ρόλοι στην οικογένεια και στην εταιρεία είναι καθορισμένοι και όχι σιωπηλά υπονοούμενοι. Όταν δεν υπάρχει σχεδιασμός, η μετάβαση γίνεται συνήθως βεβιασμένα, υπό πίεση, με συγκρούσεις, παρεξηγήσεις και - συχνά - με βαρύ κόστος για την επιχείρηση και την οικογενειακή συνοχή.

Όταν έρχεται η στιγμή της από-

Έχουν τις ικανότητες, την εμπειρία, τον χαρακτήρα; Και αν δύο ή τρία μέλη θέλουν να συμμετέχουν, μπορούν να συνεργαστούν αρμονικά ή η επιχειρηματική σχέση θα διαλύσει την οικογενειακή;

Η επιχειρηματική ιστορία είναι γεμάτη παραδείγματα όπου η απουσία ανοιχτής συζήτησης και ξεκάθαρων κανόνων οδήγησε σε συγκρούσεις, πτώση εσόδων, απομάκρυνση πελατών και τελικά στη διάλυση της επιχείρησης.

“

Στην πράξη, οι πιο επιτυχημένες μεταβάσεις είναι αυτές όπου η παλαιότερη γενιά παραμένει παρούσα με αξιοπρέπεια, ως θεματοφύλακας εμπειρίας, αλλά όχι ως σκιώδης ηγεσία

φασης, ο δρόμος χωρίζεται συνήθως σε δύο κατευθύνσεις: συνέχιση με την οικογένεια ή πώληση σε εξωτερικούς επενδυτές ή αγοραστές. Και οι δύο επιλογές μπορούν να οδηγήσουν σε επιτυχία - ή σε αποτυχία - ανάλογα με το πώς προσεγγίζονται. Η διαδοχή μέσα στην οικογένεια φαίνεται φυσική, αλλά δεν μπορεί να θεωρείται αυτονόητη. Χρειάζεται να εξεταστούν ερωτήματα που πολλές οικογένειες φοβούνται να θέσουν: θέλουν πραγματικά τα παιδιά να συνεχίσουν;

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα παιδιά πίστευαν πως «ήταν γραφτό» να αναλάβουν, χωρίς να έχουν προετοιμαστεί, και περιπτώσεις όπου οι ιδρυτές ανακάλυψαν αργά πως τα παιδιά τους δεν είχαν ούτε την επιθυμία ούτε την προσήλωση να συνεχίσουν. Αυτή η σιωπηρή υπόθεση - η βεβαιότητα ότι τα παιδιά «θα μπουν» - είναι συχνά ο μεγαλύτερος κίνδυνος. Γιατί πίσω από αυτήν την υπόθεση κρύβεται η έλλειψη συζήτησης. Και η έλλειψη συζήτησης γεννά παρεξήγηση,

καχυποψία, δυσaréσκεια.

Σε περιπτώσεις όπου η απόφαση είναι να συνεχίσει η οικογένεια, χρειάζεται ξεκάθαρο πλαίσιο. Ρόλοι, αρμοδιότητες, μηχανισμοί λήψης αποφάσεων, αξιολόγηση, ακόμα και δομές όπως οικογενειακά συμβούλια ή «οικογενειακό καταστατικό» μπορούν να λειτουργήσουν ως προστασία - όχι μόνο για την επιχείρηση αλλά και για τις ενδοοικογενειακές σχέσεις. Η μετάβαση δεν αφορά μόνο την ηγεσία, αφορά και την ιδιοκτησία. Ποιος κατέχει τις μετοχές; Πώς κατανέμονται τα δικαιώματα; Τι γίνεται με τα μέλη της οικογένειας που δεν συμμετέχουν ενεργά; Πώς διασφαλίζεται ότι η επιχείρηση δεν γίνεται πεδίο προσωπικών αντιπαραθέσεων ή ανισορροπίας προσδοκιών;

Από την άλλη πλευρά, η πώληση της επιχείρησης - αν και συχνά θεωρείται τελευταία επιλογή - μπορεί ν' αποτελεί την πιο ώριμη και στρατηγική κίνηση, όταν δεν υπάρχει διάδοχη γενιά ή όταν οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέπουν. Στην περίπτωση πώλησης, η επιχείρηση πρέπει να «δει τον εαυτό της» μέσα από τα μάτια ενός υποψήφιου αγοραστή. Χρειάζεται καθαρή οικονομική εικόνα, λειτουργικές διαδικασίες, σύγχρονη εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια, ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συνεχίσει χωρίς την οικογενειακή παρουσία. Ο αγοραστής

θέλει σταθερότητα - όχι προσωπικές σχέσεις που κινδυνεύουν να χαθούν με την αποχώρηση του ιδρυτή. Θέλει αξία που να μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι εταιρείες που έχουν ξεκάθαρες δομές είναι πιο ελκυστικές σε επενδυτές και πετυχαίνουν υψηλότερη απόδοση. Η επιχείρηση που «είναι ο ιδρυτής» δύσκολα πουλιέται, και αν πουληθεί, σπάνια φτάνει στην πραγματική αξία της. Ο επενδυτής δεν αγοράζει μόνο τζιρό - αγοράζει δυνατότητα συνέχειας, πολιτισμό, σύστημα. Επομένως, το exit strategy δεν είναι απλώς διαδικασία αποχώρησης, είναι διαδικασία θεμελίωσης αξίας.

Σε κάθε περίπτωση, η συζήτηση για το μέλλον δεν πρέπει να γίνεται ερήμην της οικογένειας. Η συμμετοχή όλων όσοι επηρεάζονται, η διαφάνεια και η ανοιχτή επικοινωνία δημιουργούν συνθήκες ωριμότητας και συνεννόησης. Η απόφαση για διαδοχή ή πώληση δεν είναι μονοπρόσωπη, εκτός αν θέλουμε μια επιχείρηση, και μια οικογένεια, που παραπαίει στο κενό των παρεξηγήσεων. Στην πραγματικότητα, η διαδικασία λήψης απόφασης είναι εξίσου σημαντική με την ίδια την απόφαση.

Η συναισθηματική διάσταση δεν πρέπει να υποτιμάται. Η αποχώρηση πολλών φορές μοιάζει με αποχωρισμό από ταυτότητα. Γι' αυτό και ο ιδρυτής ή η παλαιότερη γενιά χρειάζεται να έχει προοπτική για τη «ζωή μετά». Τι σημαίνει «αποχωρώ»; Σημαίνει αποσύρομαι πλήρως; Γίνομαι μέλος του Δ.Σ.; Συμβουλευώ όταν μου ζητηθεί; Ή μπαίνω διακριτικά και δημιουργώ ασφυκτική παρουσία; Η επιτυχία της μετάβασης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα της παλαιότερης γενιάς να εμπιστευτεί και να παραδώσει χωρίς να υπονομεύει.

Στην πράξη, οι πιο επιτυχημένες μεταβάσεις είναι αυτές όπου η παλαιότερη γενιά παραμένει παρούσα με αξιοπρέπεια, ως θεματοφύλακας εμπειρίας, αλλά όχι ως σκιώδης ηγεσία. Και η νέα γενιά αναλαμβάνει όχι από υποχρέωση, αλλά από επιλογή, με προετοιμασία και εξοπλισμένη με δεξιότητες και αυτοπεποίθηση. Η παραμέληση της ψυχολογικής πλευράς - και για τις δύο γενιές - είναι συχνά ο βασικότερος λόγος αποτυχίας.

**Διοικητικός Σύμβουλος,
Restructuring and Debt Advisory,
Επικεφαλής τομέα Οικογενειακών
Επιχειρήσεων, KPMG Κύπρου*

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΣΕΜΙΔΗΣ

Οι επιχειρήσεις καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα δυναμικό περιβάλλον, το οποίο επηρεάζεται τόσο από τους παράγοντες της εσωτερικής οικονομίας αλλά και το εξωτερικό περιβάλλον.

Για τις επιχειρήσεις η συνεχής αναπροσαρμογή δεν αποτελεί πλέον επιλογή, αλλά αναγκαιότητα. Οι αγορές μεταβάλλονται γρήγορα, οι τεχνολογίες εξελίσσονται και οι ανάγκες των πελατών διαφοροποιούνται με ρυθμούς που δεν επιτρέπουν αδράνεια. Μια επιχείρηση που δεν προσαρμόζεται, κινδυνεύει να μείνει πίσω, να χάσει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και τελικά να δει τη βιωσιμότητά της να μειώνεται.

Η αναπροσαρμογή επιτρέπει στις επιχειρήσεις να παραμένουν ευέλικτες, να αξιοποιούν νέες ευκαιρίες και να ενσωματώνουν καινοτομίες που βελτώνουν τόσο τη λειτουργικότητα όσο και την εμπειρία των πελατών. Ταυτόχρονα, βοηθά στη διαχείριση κινδύνων, καθώς οι οργανισμοί που παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις μπορούν ν' αντιδρούν έγκαιρα σε εξωτερικές απειλές και οικονομικές πιέσεις.

Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις αποτελούν ένα εργαλείο απόκτησης μεγαλύτερου μεριδίου αγοράς («οριζόντια») ή / και ενίσχυσης των συνεργειών και μείωσης του κόστους («κάθετα», όταν για παράδειγμα μια εταιρεία συγχωνεύεται με τον προμηθευτή ή τον πελάτη της). Τα τελευταία χρόνια υπήρξαν σημαντικές αλλαγές και συγχωνεύσεις τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, ειδικά στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελεί πυλώνα της οικονομίας κάθε χώρας, καθώς η πορεία του συνδέεται άμεσα με τα δημόσια οικονομικά, την επιχειρηματική δραστηριότητα και τη συνολική κοινωνική ευημερία. Η διασφάλιση χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις είναι καθοριστική για την επιβίωσή τους. Ο δανεισμός, όταν χρησιμοποιείται στρατηγικά και με λογικό σχεδιασμό, μπορεί ν' αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης, ιδιαίτερα σε περιόδους χαμηλών επιτοκίων. Είναι σημαντικό οι επιχειρήσεις να διαχειρίζονται σωστά τα κεφάλαια που λαμβάνουν, ν' αξιοποιούν οργανικά κέρδη, να προσελκύουν επενδυτές και, ταυτόχρονα, να διασφαλίζουν ότι η μόχλευση δεν θέτει σε κίνδυνο τη λειτουργική τους ικανότητα. Η διασφάλιση επαρκούς κεφαλαίου κίνησης και η σωστή κατανομή των πόρων αποτελούν επίσης βασικό παράγοντα βιωσιμότητας, καθώς

Εταιρικές αναπροσαρμογές

Για τις επιχειρήσεις η συνεχής αναπροσαρμογή αποτελεί αναγκαιότητα

ακόμα και κερδοφόρες επιχειρήσεις μπορεί ν' αντιμετωπίσουν προβλήματα, εάν η ταμειακή τους ροή δεν επαρκεί για τις καθημερινές ανάγκες.

Η αποτελεσματική διαχείριση των χρηματοοικονομικών πόρων περιλαμβάνει την παρακολούθηση πιστωτών, αποθεμάτων, ταμειακών ροών και κόστους. Η διατήρηση των σταθερών εξόδων σε χαμηλά επίπεδα και η προσαρμογή των μεταβλητών εξόδων στον κύκλο εργασιών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για βιώσιμη λειτουργία. Η χρήση τεχνολογικά προηγμένων εργαλείων και μεθόδων απαιτεί επενδύσεις σε εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό, αλλά ταυτόχρονα αυξάνει την αποδοτικότητα και τα περιθώρια κέρδους, δίνοντας στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα ν' ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις και να βελτιστοποιήσουν τις διαδικασίες τους. Η ενσωμάτωση ψηφιακών συστημάτων και τεχνολογικών λύσεων στις καθημερινές λειτουργίες όχι μόνο μειώνει τα λειτουργικά κόστη, αλλά επιτρέπει στις επιχειρήσεις να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο την οικονομική τους κατάσταση και να λαμβάνουν στρατηγικές αποφάσεις βασισμένες σε δεδομένα.

Μοντέλα κοστολόγησης

Σημαντικό στοιχείο είναι επίσης η υιοθέτηση δυναμικών μοντέλων κοστολόγησης και μολόγησης, ειδικά σε περιόδους μεταβολών του πληθωρισμού. Η αδυναμία σωστής κοστολόγησης μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα, ακόμη και

τον έλεγχο των υφιστάμενων μετόχων. Η ορθή αξιολόγηση της ρευστότητας, του οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος και των κινδύνων είναι καθοριστική για τη διατήρηση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων από εξωτερικούς παράγοντες.

Παράλληλα, οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Κύπρο διακρίνονται για τη διαγενεακή συνέχεια και την επιχειρηματικότητα που τις χαρακτηρίζει. Σύμφωνα με εκθέσεις, περίπου το 40% των επιχειρήσεων που προχωρούν σε συγχωνεύσεις και εξαγορές διακρίνονται για την ικανότητα να ενσωματώνουν στρατηγική σκέψη και καινοτομία μέσα από τις γενιές. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν περιορίζονται στο να προσαρμόζονται στις αλλαγές αλλά τις προβλέπουν, σχεδιάζουν μακροπρόθεσμα και χρησιμοποιούν τις συγχωνεύσεις ως μέσο διαφοροποίησης και ενίσχυσης του επιχειρηματικού μοντέλου τους. Η επιτυχία τους βασίζεται σε ώριμη εταιρική διακυβέρνηση, σταθερή ηγεσία και αποφάσεις που ευθυγραμμίζονται με το όραμα και τις αξίες τους, διασφαλίζοντας μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα.

Η στρατηγική ανάπτυξη των επιχειρήσεων απαιτεί ευελιξία, οργανωτική ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα στις διεθνείς τάσεις. Η επιτυχία εξαρτάται από την ικανότητα συνδυασμού χρηματοοικονομικής σταθερότητας, επένδυσης στην τεχνολογία και στο ανθρώπινο δυναμικό, αποιελοματικής διαχείρισης κόστους και σωστής οργάνωσης των πόρων. Οι επιχειρήσεις που καταφέρνουν ν' αξιοποιήσουν τα κεφάλαια, να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες και ν' αναπτύξουν στρατηγική σκέψη είναι αυτές που θα ηγηθούν στον ανταγωνισμό και θα ενισχύσουν τη θέση τους στην αγορά.

Η Κύπρος, με τη στρατηγική γεωγραφική θέση, την πρόσβαση στη Ζώνη του Ευρώ και το ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο, παρέχει ευκαιρίες για ανάπτυξη, επέκταση και διεθνοποίηση. Ταυτόχρονα, η πίεση από διεθνείς επενδυτές και η ψηφιοποίηση των διαδικασιών ενισχύουν την ανάγκη για προνοητικότητα και στρατηγική σκέψη. Οι επιχειρήσεις που συνδυάζουν παραδοσιακές αξίες με καινοτομία, οργανωτική ευελιξία και χρηματοοικονομική σταθερότητα είναι αυτές που θα καταφέρουν ν' αντέξουν τις προκλήσεις και να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες της αγοράς.

Συνεχής προσπάθεια

Η επιτυχημένη ανάπτυξη και η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων δεν έρχονται μόνο από την εξασφάλιση κεφαλαίων, αλλά και από τη συνεχή προσπάθεια για βελτιστοποίηση πόρων, ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, αξιοποίηση τεχνολογίας και στρατηγική λήψη αποφάσεων. Η συνεχής αξιολόγηση του περιβάλλοντος, η έγκαιρη προσαρμογή σε νέες συνθήκες, η σωστή οργάνωση των διαδικασιών και η ενίσχυση της οργανωτικής ανθεκτικότητας καθιστούν τις επιχειρήσεις ικανές ν' αναπτυχθούν, να διατηρήσουν τη θέση τους και να ηγηθούν στον ανταγωνιστικό επιχειρηματικό χώρο. Η συνδυαστική εστίαση στη χρηματοοικονομική σταθερότητα, στην τεχνολογική καινοτομία, στην ορθή διαχείριση κόστους και στην επιχειρηματική στρατηγική δημιουργεί μια βάση για βιώσιμη ανάπτυξη, προστατεύει από εξωτερικούς κινδύνους και ενισχύει τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα των κυπριακών επιχειρήσεων.

Η ικανότητα των επιχειρήσεων να προνοούν, να προσαρμόζονται και να ενσωματώνουν τις διεθνείς τάσεις και τεχνολογικές εξελίξεις καθορίζει ποιοι Οργανισμοί θα παραμείνουν βιώσιμοι και ποιοι θα ηγηθούν σε ένα δυναμικό και απαιτητικό επιχειρηματικό περιβάλλον, προσφέροντας αξία όχι μόνο στους μετόχους τους αλλά και στην κοινωνία ευρύτερα. Η στρατηγική σκέψη, η επιχειρηματική ευελιξία και η σωστή διαχείριση χρηματοοικονομικών και ανθρώπινων πόρων αποτελούν τους βασικούς άξονες για τη δημιουργία μιας ανθεκτικής, καινοτόμου και επιτυχημένης επιχείρησης στην Κύπρο και διεθνώς.

Η αναπροσαρμογή επιτρέπει στις επιχειρήσεις να παραμένουν ευέλικτες, να αξιοποιούν νέες ευκαιρίες και να ενσωματώνουν καινοτομίες που βελτιώνουν τόσο τη λειτουργικότητα όσο και την εμπειρία των πελατών

όταν ο κύκλος εργασιών παραμένει σταθερός. Η χρηματοδότηση μπορεί να προέρχεται από οργανικά κέρδη, δανεισμό, έκδοση ομολόγων ή προσέλκυση επενδυτών, αλλά κάθε επιλογή πρέπει ν' αξιολογείται προσεκτικά, καθώς η είσοδος νέων επενδυτών μπορεί να περιορίσει

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΕ

Σε ισχύ η οδηγία για επαρκείς κατώτατους μισθούς

Αύξηση του κατώτατου μισθού προανήγγειλε ο Υπ. Εργασίας
– Η ανάγνωση Μ. Βορκά, Τ. Γιασεμίδη, συντεχνιών και εργοδοτών

ΜΑΡΙΑ
ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ
karaiskou@
sigmatv.com

Σε απόφαση «σταθμό» προέβη το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στις 11 Νοεμβρίου, το οποίο απέρριψε αίτημα της Δανίας για ακύρωση της Οδηγίας για θέσπιση επαρκούς κατώτατου μισθού, με τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου (ΠΔΣ), Μιχάλη Βορκά, να εκφράζει ικανοποίηση καθώς η απόφαση είναι υπέρ της αξιοπρεπούς διαβίωσης. Παράλληλα, ο οικονομολόγος Τάσος Γιασεμίδης επισημαίνει πως η Οδηγία αναφέρει ότι, κάθε κράτος-μέλος με ποσοστό κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις κάτω του 80%, θα πρέπει να εφαρμόσει πλαίσιο με τους αναγκαίους πρόσφορους όρους, ώστε σταδιακά ν' αυξηθούν. Το σχέδιο δράσης της Κύπρου, σύμφωνα με τον Υπουργό Εργασίας, Γιάννη Παναγιώτου, θα εκπονηθεί στο πρώτο τρίμηνο του 2026.

Υπενθυμίζεται ότι η Δανία προσέφυγε εναντίον της ευρωπαϊκής Οδηγίας, ζητώντας πλήρη ανατροπή, με το επιχείρημα ότι ο καθορισμός των μισθών εναπόκειται αποκλειστικά στο κάθε κράτος. Το ΔΕΕ αποφάσισε ότι η Οδηγία, που στοχεύει στον καθορισμό επαρκών κατώτατων μισθών αλλά και την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, παραμένει σε ισχύ, εκτός από δύο διατάξεις. Η πρώτη αφορά στον καθορισμό κριτηρίων σχετικά με τον τρόπο καθορισμού του επαρκούς κατώτατου μισθού. Η δεύτερη διάταξη που αφαιρέθηκε, είναι αυτή που αποσκοπούσε στην αποτροπή της μείωσης του νόμιμου κατώτατου μισθού σε χώρες όπου αυτός αναπροσαρμόζεται αυτόματα.

Ικανοποίηση Μιχάλη Βορκά: Προς την κατεύθυνση εξάλειψης ανισοτήτων

«Μόνο ικανοποίηση θα μπορούσε να προσδώσει η πρόσφατη απόφαση του ΔΕΕ, με την οποία επιβεβαιώθηκε η νομιμότητα της Οδηγίας, η οποία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ορίζουν επαρκή κατώτατο μισθό», υπογράμμισε ο Πρόεδρος του ΠΔΣ, Μιχάλης Βορκάς, στη «Σ».

Εξήγησε ότι το Δικαστήριο ενθαρρύνει ουσιαστικά τον συλλογικό διάλογο και τη διαπραγμάτευση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων προς την κατεύθυνση της εξάλειψης της ανισότητας, του χάσματος μεταξύ φτωχών και πλουσίων στο υπέρτατο αγαθό, αξιοπρεπούς τουλάχιστον διαβίωσης.

«Δεν νοείται στις χώρες της Ε.Ε., στον Οργανισμό δηλαδή που έχει ως στόχο την κοινή οικονομική ανάπτυξη και ευημερία, να μην υπάρχει μέριμνα των κρατών-μελών στο στοιχειώδες που είναι η

ευημερία των πολιτών τους και η αξιοπρεπής διαβίωσή τους. Σε αυτό αναμένεται η προσπάθεια όλων, χωρίς υπεκφυγές, με ένα κοινό όραμα, όλοι ν' αντιμετωπίζονται ίσα και να διαβιούν σε πολιτισμένα επίπεδα, όχι μόνο σε κρατικό, αλλά γενικότερα σε Ενωσιακό επίπεδο», τόνισε ο κ. Βορκάς.

Οδηγίας που αφορά τη θέσπιση μέτρων για προώθηση του κατώτατου μισθού και την προώθηση της σύναψης συλλογικών συμβάσεων.

«Λαμβάνοντας υπόψη και το λεκτικό της προσυμφωνίας για την ΑΤΑ, οι λέξεις που χρησιμοποιούνται έχουν τη δική τους σημασία», είπε, μεταξύ άλλων.

Μ. Βορκάς: Όλοι ν' αντιμετωπίζονται ίσα και να διαβιούν σε πολιτισμένα επίπεδα, όχι μόνο σε κρατικό, αλλά γενικότερα σε Ενωσιακό επίπεδο

Τάσος Γιασεμίδης: Μέτρο πίεσης για τις χώρες που δεν έχουν κατώτατο μισθό

Ο οικονομολόγος Τάσος Γιασεμίδης, κληθείς από τη «Σ» να σχολιάσει, υπέδειξε ότι η απόφαση επιβεβαιώνει τη νομική ισχύ της

Εξήγησε ότι η Οδηγία αναφέρεται στο γεγονός ότι κάθε κράτος με ποσοστό κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις κάτω του 80% θα πρέπει να θεσπίσει μέτρα με σκοπό την ενίσχυσή τους. Ειδικότερα, θα πρέπει να θεσπίσει πλαίσιο με τους

αναγκαίους πρόσφορους όρους για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, ώστε σταδιακά ν' αυξηθεί το ποσοστό κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις.

«Προκειμένου να γίνει σεβαστή η αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, η οποία περιλαμβάνει το δικαίωμά τους σε συλλογικές διαπραγματεύσεις και αποκλείει οποιαδήποτε υποχρέωση σύναψης συλλογικών συμβάσεων, το κατώτατο όριο του 80% της κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις θα πρέπει να νοείται μόνο ως δείκτης που ενεργοποιεί την υποχρέωση κατάρτισης σχεδίου δράσης. Η Οδηγία συνεχίζει αναφέροντας ότι απαιτούνται καλά σχεδιασμένοι κανόνες, διαδικασίες και αποτελεσματικές πρακτικές για τον καθορισμό και την επικαιροποίηση των νόμιμων κατώτατων μισθών, ώστε να επιτυγχάνονται επαρκείς κατώτατοι μισθοί, ενώ παράλληλα θα διασφαλίζονται οι

We accelerate what's possible
so you can
turn vision into value

pwc

υφιστάμενες και θα δημιουργούνται νέες ευκαιρίες απασχόλησης, οι ίδιοι όροι ανταγωνισμού και η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων», εξήγησε περαιτέρω.

«Πλέον για τα δύο τελευταία υπάρχει η προσυμφωνία μεταξύ των εργοδοτικών οργανώσεων και των συντεχνιών, ενώ στο διάταγμα για τον κατώτατο μισθό υπάρχει συγκεκριμένος μηχανισμός αναπροσαρμογής του», πρόσθεσε.

Τι σημαίνει για την Κύπρο

Σε σχέση με τη δική του ανάγνωση, ο Τάσος Γιασεμίδης ανέφερε ότι η απόφαση για χώρες που δεν έχουν θεσμοθετήσει μηχανισμούς στις εργασιακές σχέσεις και τον κατώτατο μισθό, αποτελεί μέτρο πίεσης προς αυτήν την κατεύθυνση.

«Όσον αφορά την Κύπρο και λαμβάνοντας υπόψη την τελευταία προσυμφωνία για την ΑΤΑ και την παρουσία συγκεκριμένων διευθετήσεων όπως ο Κώδικας Βιομηχανικών Σχέσεων, ο Νόμος για την Αναγνώριση των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, ο περί Συντεχνιών Νόμος και το διάταγμα για τον κατώτατο μισθό δεν αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο. Γίνονται προσπάθειες για επέκταση των συλλογικών συμβάσεων μέσα από τον κοινωνικό διάλογο και τώρα στη συζήτηση μπαίνουν και τα κυβερνητικά κίνητρα», ανέφερε.

«Αναμένουμε να δούμε πού θα καταλήξουν οι συζητήσεις για κάλυψη άλλων κλάδων»

Ερωτηθείς αν η συγκεκριμένη εξέλιξη μπορεί να σημαίνει κάτι στη διαπραγματευτική ισχύ των συντεχνιών και των εργοδοτικών οργανώσεων, ο κ. Γιασεμίδης απάντησε ότι δεν θεωρεί ότι αλλάζει κάτι σημαντικά.

«Δεν θεωρώ ότι αλλάζει σημαντικά την ισχύ κάποιων από τις δύο πλευρές λαμβάνοντας υπόψη και τις συζητήσεις που υπήρξαν για την κατάληξη σε συμφωνία για την ΑΤΑ. Υπάρχει κοινωνικός διάλογος σε συγκεκριμένους τομείς που καλύπτουν σημαντικό μέρος των εργαζομένων, υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις, οπότε αναμένουμε να δούμε πού θα καταλήξουν οι περαιτέρω συζητήσεις όσον αφορά την κάλυψη άλλων κλάδων. Πάντως η ΑΤΑ, πέρα από την υιοθέτησή της στον κατώτατο μισθό, δεν επεκτείνεται σε νέες επαγγελματικές κατηγορίες συμπολιτών μας», είπε συγκεκριμένα.

Ερωτηθείς πώς η απόφαση ενδέχεται να επηρεάσει τη συζήτηση για τον κατώτατο μισθό, δεδομένου ότι η συμφωνία για την ΑΤΑ έχει ήδη υπογραφεί και ότι το νέο διάταγμα για τον κατώτατο μισθό θα τεθεί σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2026, ο κ. Γιασεμίδης υπογράμμισε: «Υπάρχει το δεδομένο της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού ανάλογα με τον πληθωρισμό. Η απόφαση σημειώνει ότι η αναπροσαρμογή δύναται να είναι προς τα κάτω στις περιπτώσεις αρνητικού πληθωρισμού. Οπότε περισσότερο η συζήτηση θα αφορά την

πορεία της οικονομίας, τη μισθοδοσία γενικότερα, το κόστος ζωής και το ελάχιστο καθαρό εισόδημα όσον αφορά τη διαβίωση των πολιτών, όπως άλλωστε αναφέρεται και στο διάταγμα, παρά στη συγκεκριμένη απόφαση ή Οδηγία».

Γιάννης Παναγιώτου: Το πρώτο τρίμηνο του 2026 το Σχέδιο Δράσης

Η εκπόνηση του σχεδίου δράσης για την Κύπρο για επέκταση των συλλογικών συμβάσεων βρίσκεται σε εξέλιξη, όπως ανέφερε ο Υπουρ-

γατάρχου που θα κατατεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, προνοείται η λειτουργία συμβουλευτικής επιτροπής με τριμερή χαρακτήρα, η οποία έχει συσταθεί και θα συγκληθεί εντός των επόμενων ημερών.

«Εφόσον η πορεία των μισθολογικών απολαβών κατά την τελευταία διετία σε σχέση με το ύψος του μέσου και του διάμεσου μισθού είναι θετική, έχουμε στην αγορά εργασίας συνθήκες πλήρους απασχόλησης και η αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας συνεχίζεται, αναμένεται ότι ο κατώτατος μισθός σίγουρα

εργασία μέσα από τις συλλογικές συμβάσεις.

«Απόφαση η οποία δικαιώνει την πολιτική επιλογή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την προσδοκία του συνδικαλιστικού κινήματος, έτσι ώστε οι πρόνοιες της Οδηγίας να μπορέσουν να οδηγήσουν σε βελτίωση των όρων απασχόλησης, του ύψους των μισθών», τόνισε ο κ. Μάτσας.

Κάλεσε επίσης την Κυβέρνηση ν' αξιοποιήσει την απόφαση και να καταθέσει στη Βουλή νομοσχέδιο που θα ενσωματώνει στο κυπριακό δίκαιο τις πρόνοιες της Οδηγίας.

Σε ανακοίνωση, που ακολούθησε, αναφέρεται ότι το Δικαστήριο επικύρωσε όλα τα μέτρα που προωθούν τη συλλογική διαπραγμάτευση και υποχρεώνουν τα κράτη-μέλη να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης για την αύξηση της κάλυψής της.

«Αν και ακύρωσε το άρθρο 5(2), που περιείχε τα αναλυτικά κριτήρια για την επάρκεια των κατώτατων μισθών, διατήρησε τα υπόλοιπα άρθρα, συμπεριλαμβανομένων

εκείνων που ορίζουν τα όρια «αξιοπρεπούς διαβίωσης» (50% του διάμεσου και 60% του μέσου μισθού)».

Η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (ETUC), στην οποία ανήκει η ΣΕΚ, κάλεσε τα κράτη-μέλη να σταματήσουν την τακτική του «περιμένουμε και βλέπουμε» και να προχωρήσουν στην πλήρη εφαρμογή της Οδηγίας.

ΟΕΒ-ΚΕΒΕ: «Δεν είναι υποχρεωτική η επέκταση των συλλογικών συμβάσεων»

Οι εργοδοτικές οργανώσεις, ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, σε ξεχωριστές ανακοινώσεις, αναφέρουν ότι το ΔΕΕ ξεκαθάρισε πως τα κράτη-μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να επιβάλουν την επέκταση των συλλογικών συμβάσεων.

Συγκεκριμένα, η ΟΕΒ αναφέρει ότι το ΔΕΕ αποφάσισε πως η Οδηγία είναι έγκυρη, ακυρώνοντας όμως δύο από τις διατάξεις της επειδή ισοδυναμούν με άμεση παρέμβαση του δικαίου της Ε.Ε. στον καθορισμό της αμοιβής.

«Διαγράφονται από την Οδηγία τα Κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη για αναθεώρηση των εθνικών κατώτατων μισθών και τα οποία αφορούν την αγοραστική δύναμη των κατώτατων μισθών, το κόστος διαβίωσης, το γενικό επίπεδο των μισθών, τον ρυθμό αύξησης των μισθών. Δεύτερο, καταργείται η απαγόρευση μείωσης των εθνικών κατώτατων μισθών στα κράτη-μέλη που εφαρμόζουν αυτόματο μηχανισμό πμαριθμικής αναπροσαρμογής των κατώτατων μισθών. Δηλαδή, επιτρέπεται να μειώνεται κιόλας ο κατώτατος αν συνδέεται με ΑΤΑ και ο πληθωρισμός είναι αρνητικός», αναφέρει η ΟΕΒ.

Το ΚΕΒΕ σημειώνει ότι το Δικαστήριο έκανε σαφές πως «δεν υποχρεώνονται τα κράτη να επιβάλουν την επέκταση των συλλογικών συμβάσεων, όπως ισχυρίζονται οι συντεχνίες. Η Οδηγία απαιτεί την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου αλλά δεν παραβιάζει την ελευθερία των μερών να μην συμβάλλονται ή να καθορίζουν μόνα τους τους όρους».

Κάθε κράτος μέλος με ποσοστό κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις κάτω του 80% θα πρέπει να θεσπίσει μέτρα με σκοπό την ενίσχυσή τους

γός Εργασίας Γιάννης Παναγιώτου στην εκπομπή «Μεσημέρι και Κάπ» του «Σίγμα» (14/11).

Ο Υπουργός ανέφερε ότι είναι σαφές πως το 80%, στο οποίο γίνεται αναφορά, αποτελεί τον δείκτη ο οποίος ενεργοποιεί την υποχρέωση των κρατών-μελών που δεν φτάνουν αυτό το επίπεδο να εκπονήσουν σχέδιο δράσης για την επέκταση της συλλογικής διαπραγμάτευσης.

«Στη δική μας περίπτωση θα ολοκληρωθεί σύμφωνα με τον σχεδιασμό μας κατά το πρώτο τρίμηνο του 2026», είπε.

Προς αύξηση του κατώτατου μισθού

Ταυτόχρονα, ο Υπουργός Εργασίας, Γιάννης Παναγιώτου, εξέφρασε πρόθεση για αύξηση του κατώτατου μισθού στην Κύπρο, που σήμερα είναι στα €1000.

Διευκρίνισε ότι για τη λήψη της τελικής απόφασης από το Υπουργείο Εργασίας, για τη σύνταξη του

δεν θα μειωθεί και δεν θα μείνει στατικός», δήλωσε χαρακτηριστικά.

Επανελάβε, δε, ότι τα €1000 δεν μπορούν να καταστούν «καλός» ή αξιοπρεπής μισθός.

«Ο κατώτατος μισθός είναι ο χειρότερος μισθός και τον καταβάλλουν οι εργοδότες οι οποίοι επιλέγουν το πιο χαμηλό σημείο που επιτρέπει η νομοθεσία», ανέφερε.

Ανδρέας Μάτσας: Ο αγώνας για δίκαιες αμοιβές συνεχίζεται

Αμέσως μετά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (11/11), ο Γενικός Γραμματέας της ΣΕΚ, Ανδρέας Μάτσας, σε δηλώσεις του, χαιρέτισε την απόφαση και έστειλε μήνυμα ότι ο αγώνας για δίκαιες αμοιβές στην Ευρώπη συνεχίζεται σε σταθερό νομικό έδαφος. Ανέφερε ότι η απόφαση επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα εφαρμογής των προνοιών της Οδηγίας για την επάρκεια των μισθών, προς ενίσχυση της αξιοπρέπειας και της ποιότητας στην

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Την Πέμπτη, 20/11/2025, στις 9.00 π.μ., θα διεξαχθεί στην Αποθήκη Δημοσίου του Τελωνείου Λεμεσού Δημοσίος Πλειστηριασμός.

Όλα τα εμπορεύματα που θα πωληθούν περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση του Αν. Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ.5592, ημερομηνίας 07 Νοεμβρίου 2025. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν την εν λόγω γνωστοποίηση και στην ιστοσελίδα του τμήματος Τελωνείων www.mof.gov.cy/ce.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιθεωρήσουν τα εμπορεύματα στην Αποθήκη του Τελωνείου Λεμεσού, που βρίσκεται στο Λιμάνι Λεμεσού, αποθήκη αρ. 2, καθώς και στις Αποθήκες Προσωρινής Εναπόθεσης στις 17, 18 και 19 Νοεμβρίου 2025, μεταξύ των ωρών 9.00 π.μ. - 1.00 π.μ.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ν' αποστείλουν στους αρμόδιους λειτουργούς του τμήματος (τηλ. 25802438, 25802522, 25802486).

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Πώς ένας πρώην τζιχαντιστής κατέληξε στον Λευκό Οίκο

Η πολιτική διαδρομή του νέου Σύρου Προέδρου είναι σχεδόν μυθιστορηματική

Η Δαμασκός μετά από χρόνια επιστρέφει στο διεθνές προσκήνιο. Για πρώτη φορά στην ιστορία, Σύρος Πρόεδρος πέρασε το κατώφλι του Λευκού Οίκου. Ο Αχμέντ αλ-Σαράα, ο πρώην ηγέτης των ανταρτών που ανέτρεψε τον Μπασάρ αλ-Ασαντ πριν από έντεκα μήνες, συναντήθηκε με τον Ντόναλντ Τραμπ, επισημαίνοντας, επικοινωνιακά τουλάχιστον, μια στροφή που ελάχιστοι θα θεωρούσαν δυνατή πριν από λίγα χρόνια. Η συνάντηση κατέληξε στην επίσημη ένταξη της Συρίας στη διεθνή συμμαχία υπό τις ΗΠΑ για την ήττα του Ισλαμικού Κράτους. Πώς κατέληξε λοιπόν ένας πρώην τζιχαντιστής στον Λευκό Οίκο και πώς μέσα σε έναν χρόνο μεταμορφώθηκε σε έναν κουστουμάτο «κανονικό» ηγέτη;

Η σημασία της επίσκεψης Αλ Σαράα

Η συνάντηση Τραμπ - Αλ Σαράα σηματοδοτεί μια ριζική ανατροπή στις σχέσεις Ουάσιγκτον - Δαμασκού. Από απομονωμένο κράτος, βυθισμένο στον εμφύλιο και υπεύθυνο για μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Συρία επιχειρεί τώρα να εμφανιστεί ως εταίρος των ΗΠΑ σε μια νέα φάση αντιτρομοκρατικής συνεργασίας. «Η Συρία γίνεται το 90ό μέλος της Παγκόσμιας Συμμαχίας κατά το ISIS», δήλωσε ανώτερος αξιωματούχος της αμερικανικής κυβέρνησης, προσθέτοντας ότι η Δαμασκός θα μπορούσε να επαναλειτουργήσει την πρεσβεία της στην Ουάσιγκτον, έπειτα από δεκατρία χρόνια διεθνούς απομόνωσης.

Η συνεργασία αυτή, η οποία πριν από έναν χρόνο θα φάνταζε αδιανόητη, αποτελεί προϊόν μιας ραγδαίας γεωπολιτικής μεταμόρφωσης. Ο Αλ Σαράα, που άλλοτε χαρακτηριζόταν από την Ουάσιγκτον «τρομοκράτης», θεωρείται πλέον από τον Λευκό Οίκο η καλύτερη εγγύηση σταθερότητας σε μια Συρία εξαντλημένη από τον πολυετή πόλεμο. Ο πρώην αξιωματούχος του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας, Άντριου Τέιμπλερ, το περιέγραψε χαρακτηριστικά: «Ο Τραμπ ποντάρει ολοκληρωτικά στον Αλ Σαράα. Θέλει να αποσπάσει τη Συρία από την επιρροή του Ιράν και να την φέρει πιο κοντά στις ΗΠΑ, στον Αραβικό Κόλπο και στην Τουρκία. Είναι μια τεράστια αλλαγή πορείας».

Ωστόσο, η νέα εποχή δεν πείθει τους πάντες. Το Ισραήλ και μέλη του αμερικανικού Κογκρέσου εκφράζουν ανησυχία για τη δράση ενόπλων ομάδων στον νότιο της

χώρας και για πρόσφατα επεισόδια θρησκευτικής βίας από δυνάμεις προσκείμενες στην κυβέρνηση. Από την άλλη, ο Αλ Σαράα εκμεταλλεύτηκε το ταξίδι του στην Ουάσιγκτον για να πιέσει προς την άρση των τελευταίων περιορισμών, υποστηρίζοντας ότι, χωρίς πρόσβαση στο διεθνές χρηματοοικονομικό σύστημα και χωρίς επενδύσεις για την ανοικοδόμηση, η Συρία κινδυνεύει να ξανακυλήσει στο χάος.

Η νέα φάση των αμερικανοσυριακών σχέσεων συμπίπτει με τις προσπάθειες των ΗΠΑ να μεσολαβήσουν ανάμεσα στη Δαμασκό και τις τοπικές πολιτοφυλακές που μέχρι σήμερα συνεργάζονταν με την Ουάσιγκτον κατά του ISIS. Στο συριακό έδαφος εξακολουθούν να βρίσκονται εκατοντάδες Αμερικανοί στρατιώτες, κυρίως στα βόρεια και ανατολικά της χώρας, στις περιοχές που ελέγχονται από τις κουρδικές δυνάμεις των Συριακών Δημοκρατικών Δυνάμεων.

Για πολλούς αναλυτές, η επίσκεψη του Αλ Σαράα δεν ήταν απλώς ένα διπλωματικό γεγονός, αλλά το προοίμιο μιας νέας εποχής στη Μέση Ανατολή. «Είναι ένα άνοιγμα που ανατρέπει δεκαετίες αδιεξόδου», σχολίασε στη Wall Street Journal ο Νταρίν Χαλίφα του International Crisis Group. «Το να βλέπει κανείς έναν άνθρωπο που άλλοτε πολεμούσε το καθεστώς να κάθεται σήμερα δίπλα στον Αμερικανό Πρόεδρο είναι

κάτι που θα έμοιαζε αδιανόητο».

Παρά τη θεαματική προσέγγιση Ουάσιγκτον - Δαμασκού, οι ΗΠΑ δεν προτίθενται ν' αλλάξουν τη στρατιωτική τους παρουσία στη Συρία. Ανώτερος Αμερικανός αξιωματούχος διευκρίνισε ότι «δεν θα υπάρξει καμία μεταβολή στο αποτύπωμα των αμερικανικών δυνάμεων στη χώρα», επιβεβαιώνοντας πως οι εκατοντάδες στρατιώτες που επιχειρούν στον βορρά και την ανατολή της Συρίας θα παραμείνουν στις θέσεις τους.

Η πολιτική διαδρομή του νέου

2016 αποστασιοποιήθηκε από τον τζιχαντιστικό πυρήνα και άρχισε να παρουσιάζεται ως μετριοπαθής ηγέτης, διεκδικώντας νομιμοποίηση και στήριξη από τη Δύση.

Η πορεία του Αχμέντ αλ-Σαράα, από τον αντάρτη που πολεμούσε τις Ηνωμένες Πολιτείες στο Ιράκ έως τον συνομιλητή του Αμερικανού Προέδρου στον Λευκό Οίκο, αποτελεί ίσως το πιο απρόσμενο σύμβολο της ρευστότητας και των μεταμορφώσεων που χαρακτηρίζουν τη νέα γεωπολιτική πραγματικότητα της Μέσης Ανατολής.

των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ, ο Αλ Σαράα επιχείρησε τα τελευταία χρόνια ν' αποτινάξει το παρελθόν του. Αναλυτές μιλούν για μια εντυπωσιακή μετατόπιση «από την τζιχαντ στην πολιτική». Κατά το δεύτερο μισό του εμφυλίου, η HTS, περιορισμένη τότε στην επαρχία Ιντλίμπ, αποστασιοποιήθηκε από την Αλ Κάιντα και επιχείρησε να οικοδομήσει δομές διακυβέρνησης και κοινωνικής οργάνωσης, προβάλλοντας μια εικόνα νομιμότητας και σταθερότητας.

Από τη στιγμή που ανέλαβε την εξουσία, ο Αλ Σαράα προσπάθη να καλλιεργήσει ένα προφίλ μετριοπάθειας και ανεκτικότητας. Η ηγεσία του HTS δηλώνει πως επιδιώκει «ειρηνική συνύπαρξη» με όλες τις πλευρές, ακόμη και με το Ισραήλ, παραδοσιακό εχθρό της Συρίας. Ο ίδιος ο Αλ Σαράα έχει φωτογραφηθεί να παίζει μπάσκετ με Αμερικανούς στρατιωτικούς αξιωματούχους, μια εικόνα που δύσκολα θα ταίριαζε με το παρελθόν ενός πρώην τζιχαντιστή.

Η προσέγγιση ΗΠΑ - Συρίας, που κορυφώθηκε με την πρόσφατη επίσκεψη, είναι το αποτέλεσμα μιας μακράς συζήτησης στη Δύση για το πώς πρέπει ν' αντιμετωπιστεί το νέο καθεστώς στη Δαμασκό. Ειδικό εξηγούν ότι ο Τραμπ επέλεξε τη ρεαλιστική οδό. Ήδη από το 2015, ο πρώην διευθυντής της CIA, Ντέιβιντ Πετρέους, είχε προτείνει τη συνεργασία με μέλη της Τζαμπχάι

Από απομονωμένο κράτος, βυθισμένο στον εμφύλιο και υπεύθυνο για μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Συρία επιχειρεί τώρα να εμφανιστεί ως εταίρος των ΗΠΑ σε μια νέα φάση αντιτρομοκρατικής συνεργασίας

Πώς κατέληξε στον Λευκό Οίκο

Ο Αλ Σαράα ανέτρεψε το καθεστώς του Μπασάρ αλ-Ασαντ το 2024, βάζοντας τέλος σε πέντε δεκαετίες οικογενειακής κυριαρχίας και τερματίζοντας έναν πόλεμο δεκαετιών ετών, που κόστισε τη ζωή σε πάνω από 600.000 ανθρώπους και ξεσπίτωσε περισσότερους από 6,5 εκατομμύρια.

Πρώην μέλος της Αλ Κάιντα και αντάρτης που είχε πολεμήσει κατά

αλ-Νούσρα (προδρόμου της HTS) στον πόλεμο κατά του Ισλαμικού Κράτους. Παρότι η HTS εντάχθηκε επίσημα στη λίστα των τρομοκρατικών οργανώσεων των ΗΠΑ το 2018, η στάση αυτή μετριάστηκε τον Ιούλιο του 2025, ανοίγοντας τον δρόμο για πολιτικές επαφές.

Για τον Αλ Σαράα, η πρόσκληση στον Λευκό Οίκο αποτελεί πράξη διεθνούς αναγνώρισης, αλλά και ευκαιρία για να κερδίσει ουσιαστικά οφέλη. Με το Ισραήλ να εξακολουθεί να κατέχει τα Υψίπεδα του Γκολάν και να πραγματοποιεί επιδρομές στο συριακό έδαφος, ο Σύρος ηγέτης αναζητά συμμάχους και στήριξη. Ο Τραμπ, από την πλευρά του, έχει ήδη άρει το μεγαλύτερο μέρος των κυρώσεων που είχαν επιβληθεί κατά τη διάρκεια του πολέμου και δεσμεύθηκε να διευκολύνει την πρόσβαση της Συρίας σε πόρους της Παγκόσμιας Τράπεζας για την ανοικοδόμηση.

Αμερικανικές πηγές αφήνουν να εννοηθεί πως η Ουάσιγκτον μπορεί να επιδιώκει και στρατιωτικά ανταλλάγματα, όπως την

εγκατάσταση αμερικανικής βάσης στην πρωτεύουσα Δαμασκό, γεγονός που θα αντιστάθμιζε την επιρροή της Ρωσίας στην περιοχή. Κυκλοφορούν επίσης φήμες ότι η Συρία ενδέχεται να ενταχθεί στις Συμφωνίες του Αβραάμ, αν και μοιάζει απίθανο όσο συνεχίζεται η ισραηλινή κατοχή στο Γκολάν.

Οι μεταμορφώσεις του Αλ Σαράα

Λιγότερο από έναν χρόνο μετά την κατάληψη της εξουσίας με αστραπιαία επιχείρηση, ο Αλ Σαράα εμφανίζεται πλέον ως διεθνής ηγέτης που επιδιώκει την επανένταξη της χώρας του στη διεθνή κοινότητα.

Η άνοδος του Αλ-Σαράα υπήρξε καταιγιστική. Από επικεφαλής της ισλαμιστικής οργάνωσης Χαγιαά Ταχρίρ αλ-Σαμ, που ανέτρεψε το 2024 τον Μπασάρ αλ-Άσαντ και έβαλε τέλος σε έναν πόλεμο δεκαετιών, σε Πρόεδρο που επιδιώκει να ισορροπήσει ανάμεσα στη Μόσχα και την Ουάσιγκτον. Ο Πούτιν εξακολουθεί να

διατηρεί τον ρωσικό ναύσταθμο στην Ταρτούς, ενώ ο νέος Σύρος ηγέτης φροντίζει να μην προκαλεί τη Ρωσία, δηλώνοντας πως «μια σύγκρουση με τη Μόσχα δεν είναι προς το συμφέρον της Συρίας». Παράλληλα, αξιοποιεί την υποστήριξη της Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας, που βλέπουν

υπογραμμίζοντας ότι η Ουάσιγκτον δεν έχει πολλές εναλλακτικές στη Μέση Ανατολή, με τον Λίβανο σε διάλυση και το Ιράκ υπό ιρανική επιρροή. Η δική του στρατηγική, σχολιάζουν ειδικοί, είναι η αποφυγή απόλυτης ταύτισης με οποιοδήποτε στρατόπεδο, μια προσέγγιση που εντάσσεται στη νέα «πολυκεντρική»

με τον επικεφαλής των SDF για τη συγχώνευση των πολιτοφυλακών υπό τη διοίκηση της κεντρικής κυβέρνησης. Ωστόσο, οι διαφωνίες για τον τρόπο εφαρμογής της οδήγησαν σε αιματηρές συγκρούσεις τους τελευταίους μήνες, με δεκάδες νεκρούς και εκτεταμένες καταστροφές. Ανώτεροι Αμερικανοί αξιωματούχοι, ανάμεσά τους και στρατιωτικοί, προσπαθούν να διαμεσολαβήσουν ώστε ν' αποφευχθεί μια νέα ανάφλεξη.

Η θέση του Σαράα περιπλέκεται περαιτέρω από τα πρόσφατα περιστατικά σχετιarisτικής βίας, στα οποία συμμετείχαν δυνάμεις προσκείμενες στην κυβέρνησή του. Δύο κύματα συγκρούσεων, στα μέσα του καλοκαιριού, άφησαν πίσω τους εκατοντάδες νεκρούς και χιλιάδες εκτοπισμένους, εντείνοντας τη δυσπιστία των αλαουιτών και δρούζων απέναντι στη νέα, σουνιτική κατά πλειοψηφία κυβέρνηση. Ο Αλ Σαράα δεσμεύτηκε δημόσια ότι «οι υπεύθυνοι θα λογοδοτήσουν», όμως η διεθνής κοινότητα παρακολουθεί με προσοχή τις εξελίξεις.

“

Ο Αλ Σαράα, που άλλοτε χαρακτηριζόταν από την Ουάσιγκτον «τρομοκράτης», θεωρείται πλέον από τον Λευκό Οίκο η καλύτερη εγγύηση σταθερότητας

στη νέα Δαμασκό μια ευκαιρία να αποδυναμώσουν το Ιράν και να επεκτείνουν την επιρροή τους.

Αναλυτές, ωστόσο, προειδοποιούν ότι η αμερικανική επένδυση στον Αλ Σαράα είναι ριψοκίνδυνη. «Οι ΗΠΑ παίζουν ένα ριψοκίνδυνο στοίχημα με τον Αχμέντ αλ Σαράα», εξηγεί ο Τζόσουα Λάντισ του Πανεπιστημίου της Οκλαχόμα,

εποχή της διεθνούς πολιτικής.

Την ίδια ώρα, ο Σύρος Πρόεδρος Αχμέντ αλ Σαράα βρίσκεται αντιμέτωπος με τη δυσκολότερη ίσως εσωτερική του πρόκληση: τη συμφιλίωση και ενσωμάτωση των κούρδικων δυνάμεων των Συριακών Δημοκρατικών Δυνάμεων (SDF) στον νέο κρατικό στρατό. Τον Μάρτιο είχε υπογράψει συμφωνία

RIK1RIK2

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2025-2026

μαζί στο μέλλον

RIK1

ΣΤΩΝ ΑΣΤΕΡΙΩΝ ΤΙΣ ΝΟΤΕΣ

Νότες διασκέδασης τα βράδια της Κυριακής.

Με ζωντανή ορχήστρα στο στούντιο, λαμπερούς καλεσμένους, τραγούδι, χορό, και παιχνίδια, η Βασιλική Χατζηαδάμου και ο Χριστόδουλος Χριστοδούλου σας καλούν στην παρέα τους.

LIVE STREAMING RIKCy

Κυριακή | 21:00

RIK1RIK2

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2025-2026

μαζί στο μέλλον

RIK1

ΤΤΙΚΚΙ ΤΤΟΚΚΟ

Κάθε Σάββατο βράδυ, η Αλεξία Καρακάννα στήνει το πιο τρελό γλωσσικό πανηγύρι στην κυπριακή τηλεόραση

Καλεσμένοι από τον καλλιτεχνικό χώρο, την παράδοση, τον αθλητισμό και όχι μόνο, πιάνουν τον τροχό της διαλέκτου και πέφτουν σε λέξεις... που ούτε η γιαγιά στο χωριό δεν θυμάται.

Τρολάρισμα, Tik tokers και η επίσημη εξήγηση από τον γλωσσολόγο Σπύρο Αρμυστή.

Μουσικά στην παρέα, ο Στέφανος Πελεκανής και η μπάντα του

LIVE STREAMING RIKCy

Σάββατο | 21:00

Γαλλία 2025! Ο Sarkozy και η κλοπή στο Λούβρο

ΑΠΟΨΗ

ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ
ΑΧΙΛΛΕΩΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Τελευταία η Γαλλία ταρακουνήθηκε από δυο γεγονότα: τη δίκη του πρώην Προέδρου Σαρκοζί και την κλοπή στο Λούβρο.

Ο Σαρκοζί κατηγορείται ότι χρησιμοποίησε δωρεά την οποία έκαμε προς τον γαλλικό λαό ο πρώην αρχηγός - δικτάτορας της Λιβύης, Καντάφι, για τους σκοπούς της προεκλογικής του εκστρατείας.

Αυτό, βέβαια, ήταν ένα σοβαρό αδίκημα, αν επίσης θυμηθούμε ότι ο Valéry Giscard d'Estaing έχασε την προεδρία της Γαλλίας γιατί οικειοποιήθηκε ένα δώρο που έδωσε ο Ίντι Αμιν προς τον γαλλικό λαό. Κατόπιν μακροχρόνιας διαδικασίας και πολλών αντεγκλήσεων, το δικαστήριο έβγαλε τελευταίως την απόφασή του καταδικάζοντας τον Σαρκοζί σε φυλάκιση άνευ αναστολής. Αυτό το γεγονός ταρακούνησε πάλι την κοινή γνώμη ή μέρος αυτής.

Ήταν η ηλικία του Σαρκοζί και η θέση που κατείχε στην πολιτική ζωή του τόπου και την κοινωνία. Όλοι, βέβαια, οι άνθρωποι είναι ίσοι έναντι του νόμου και σε χώρες σαν τη Γαλλία αυτό εφαρμόζεται. Από την άλλη μεριά, ένας πρέπει να λαμβάνει υπόψη ποιον δικάζει. Εξαρτάται, βέβαια, από τις περιστά-

Μετά από 20 μέρες φυλάκισης ο Σαρκοζί απεφυλακίσθη για να εκτίσει την ποινή του υπό ειδικές περιστάσεις

σεις και το αδίκημα. Δεν μπορεί κάποιος να ξεχάσει ότι ο Σαρκοζί ήταν για επτά χρόνια Πρόεδρος της Γαλλίας και έκαμε αρκετά πράγματα για τη χώρα του. Αυτό

είναι για τα ελαφρυντικά του. Μετά από 20 λοιπόν μέρες φυλάκισης ο Σαρκοζί απεφυλακίσθη για να εκτίσει την ποινή του υπό ειδικές περιστάσεις. Είπε ότι η δοκιμασία

ήταν σκληρή. Για τον Giscard d'Estaing, ο γαλλικός λαός τον τιμώρησε μη εκλέγοντάς τον στην Προεδρία για δεύτερη φορά και έχασε έναν κλασικιστή και λάτρη της Αρχαίας Ελλάδας.

Η ληστεία του Λούβρου, από την άλλη μεριά, ευαισθητοποίησε το παγκόσμιο. Σ' ένα από τα σημαντικότερα Μουσεία του κόσμου, ληστές εισήλθαν και έκλεψαν κοσμήματα υπολογιζόμενης αξίας 88 εκατομμυρίων ευρώ, που

ανήκαν στον Ναπολέοντα και στις αυτοκράτειρές του. Φαίνεται ότι οι έρευνες της Αστυνομίας συνεχίζονται. Η ληστεία ήταν πολύ σύντομη: διήρκεσε μόλις 7 λεπτά (βλ. π.χ. Rebecca Schneid and Solcy Burga, "How thieves carried out an audacious heist at the Louvre", The Time, November 19, 2025, p.8). Το Μουσείο φαίνεται ότι αντιμετωπίζει έλλειψη προσωπικού και έχει πέραν των 30.000 επισκεπτών την ημέρα. Αποφάσισαν να περιορίσουν τον αριθμό των επισκεπτών.

Αυτή δεν ήταν η πρώτη ληστεία στον Λούβρο. Το 1911, ένας Ιταλός, πρώην εργοδοτούμενος στο Μουσείο, ο Vincezo Peruggia, έκλεψε τη Mona Lisa με σκοπό να την επιστρέψει στην Ιταλία. Μετά από 2 χρόνια προσπάθησε να την πωλήσει στη Φλωρεντία, οπότε συνελήφθη και ο πίνακας επεστράφη στο Λούβρο (οπ. παρ.).

Το Λούβρο ως γνωστόν έχει επίσης περίφημα ελληνικά αγάλματα, όπως η Αφροδίτη της Μήλου και η άπτερος Νίκη της Σαμοθράκης.

*Ο Δρ Χρίστος Α. Θεοδούλου είναι νομικός, πολιτικός επιστήμων, διεθνολόγος και πολιτικός αναλυτής c.a.theodoulou@theodoulou.cy

Η Μεσόγειος ως σημείο συνάντησης: Το PIK στη Σύνοδο Γενικών Διευθυντών Δημόσιων Ραδιοτηλεοράσεων της Μεσογείου στη Νάπολη που διοργάνωσε η EBU

ΑΠΟΨΗ
ΘΑΝΑΣΗΣ
ΤΣΩΚΟΣ*

Η συμμετοχή του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου στη Σύνοδο Γενικών Διευθυντών Δημόσιων Ραδιοτηλεοράσεων της Μεσογείου, που πραγματοποιήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 2025 στο Palazzo Reale της Νάπολης, αποτέλεσε μια ουσιαστική συνάντηση διαλόγου, συνεργασίας και κοινής ευθύνης μεταξύ των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών Οργανισμών της Μεσογείου.

Η φετινή διοργάνωση, με θέμα «Η Μεσόγειος: ένας τόπος συνάντησης», στόχευσε στην ανοικοδόμηση γέφυρας μεταξύ των λαών και των πολιτισμών της περιοχής, αναδεικνύοντας τον καθοριστικό ρόλο των δημόσιων μέσων μαζικής ενημέρωσης στην προώθηση των δημοκρατικών αξιών, της ειρήνης και της αλληλοκατανόησης.

Στο επίκεντρο της συνόδου τέθηκαν ζητήματα που αγγίζουν άμεσα την αποστολή των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων, όπως είναι η ελευθερία του Τύπου, η ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολο-

γίας, η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο τα ΜΜΕ μπορούν να λειτουργήσουν ως σταθεροποιητικός παράγοντας σε μια περίοδο έντονων κοινωνικών και γεωπολιτικών προκλήσεων.

Ιδιαίτερη σημασία είχε η παρουσίαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για

προς πολιτική έγκριση τον Νοέμβριο του 2025, αποτελεί ένα νέο ολιστικό πλαίσιο που ενώνει τις χώρες της Μεσογείου γύρω από τρεις πυλώνες: τους ανθρώπους, τη συνδεσιμότητα και την καινοτομία.

Η Κύπρος, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, έχει διαχρονικά διαδραματίζει ρόλο συνδετικού κρίκου στη Μεσόγειο. Το PIK, ως

Οι δημόσιες ραδιοτηλεοράσεις δεν αποτελούν μόνο μέσα ενημέρωσης· είναι φορείς δημοκρατίας, πολιτισμού και προόδου

τη Μεσόγειο (European Pact for the Mediterranean), που φιλοδοξεί να ενισχύσει τη συνεργασία και τους οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των χωρών της περιοχής, στη βάση των αρχών της συν-δημιουργίας, της συν-ευθύνης και της ισότιμης συμμετοχής. Το Σύμφωνο αυτό, που θα παρουσιαστεί επίσημα

δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός Οργανισμός, παραμένει προσπλωμένο σε αυτήν την αποστολή: να προάγει τη γνώση, να ενισχύει τον πολιτισμό, να υπερασπίζεται την αλήθεια και να δίνει φωνή σε όλες τις κοινότητες του νησιού. Στο πλαίσιο αυτής της φιλοσοφίας, το PIK διοργάνωσε το καλοκαίρι του 2024 τη σύνοδο των

Γενικών Διευθυντών της EBU (Ευρωπαϊκή Ραδιοτηλεοπτική Ένωση) και πρόσφατα το Media Φόρουμ Κύπρου - Ευρώπης - Κίνας.

Στη Νάπολη, η συζήτηση επικεντρώθηκε στα ζητήματα της τεχνητής νοημοσύνης, με έμφαση στη σωστή αξιοποίησή της από τα δημόσια μέσα και την ανάπτυξη νέου ψηφιακού αξιακού πλαισίου. Στην ανάγκη για εκπαίδευση σε θέματα που αφορούν τη διασφάλιση της διαφάνειας, αλλά και στον ρόλο των ΜΜΕ στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων. Οι δημόσιοι μιντιακοί φορείς καλούνται να διαφυλάξουν την αξιοπιστία της πληροφορίας και να ενισχύσουν, μέσα από τα ΜΜΕ, την εκπαίδευση των πολιτών μέσω του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, σε μια εποχή κατά την οποία η πληροφορία και η είδηση μεταδίδονται ταχύτερα από ποτέ άλλοτε και συνάμα αποτελούν δημόσιο αγαθό.

Τέλος, το Συνέδριο ανέδειξε τη συμβολή των ΜΜΕ στην ευαισθητοποίηση για την κλιματική

κρίση και την ανάγκη παραγωγής καινοτόμου περιεχομένου που προάγει τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η εμπειρία αυτή κατέδειξε, γι' ακόμη μια φορά, πως οι δημόσιες ραδιοτηλεοράσεις δεν αποτελούν μόνο μέσα ενημέρωσης· είναι φορείς δημοκρατίας, πολιτισμού και προόδου. Η συνεργασία και η ανταλλαγή γνώσης μεταξύ των μεσογειακών οργανισμών, υπό την ομπρέλα της EBU, είναι καθοριστική για τη διαμόρφωση ενός κοινού οράματος για τα ΜΜΕ της νέας εποχής.

Ως PIK, αισθανόμαστε τιμή που εκπροσωπήσαμε την Κύπρο σε αυτό το σημαντικό βήμα διαλόγου και συν-δημιουργίας. Η Μεσόγειος παραμένει ενεργός, κομβικός χώρος συνάντησης πολιτισμών, όπως και τα δημόσια μέσα που την υπηρετούν· παραμένει ένας ζωντανός Οργανισμός συνάντησης πολιτισμών και το PIK θα συνεχίσει ν' αποτελεί μέρος αυτής της σημαντικής προσπάθειας.

*Γενικός Διευθυντής PIK

Η Βρετανία, οι συμφωνίες Λονδίνου-Άγκυρας και οι ανησυχίες της Λευκωσίας

ΑΠΟΨΗ “
ΚΡΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ

Η πρόσφατη διπλωματική κινητικότητα στο τρίγωνο Λονδίνου-Άγκυρας-Λευκωσίας αναζωπύρωσε στο νησί συζητήσεις και ανησυχίες για τον ρόλο που διαδραματίζουν τρίτες δυνάμεις στο Κυπριακό και για τις επιπτώσεις που έχουν σύγχρονες διμερείς συμφωνίες στην περιφερειακή ισορροπία. Από τη μια πλευρά υπάρχει η διαχρονική πικρία για τη στάση ορισμένων Δυτικών δυνάμεων απέναντι στο ιστορικό ζήτημα της Κύπρου· από την άλλη, εγείρονται νέα ερωτήματα μετά τις τελευταίες επαφές μεταξύ του Βρετανού Πρωθυπουργού και του Τούρκου Προέδρου.

Η κυπριακή κοινότητα, αλλά και πολιτικοί αναλυτές στο νησί, παρακολουθούν με προσοχή τις δηλώσεις και τα κείμενα συμφωνιών που συνοδεύουν επίσημες επισκέψεις. Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η ανακοίνωση για συμφωνίες κατά την επίσκεψη του Βρετανού Πρωθυπουργού στην Άγκυρα, οι οποίες -όπως έχει αναφερθεί σε δημόσιες τοποθετήσεις- περιλαμβάνουν και συζητήσεις για αμυντικό υλικό. Η ίδια η παρουσία και οι συμφωνίες υψηλού επιπέδου μεταξύ Λονδίνου και Άγκυρας επαναφέρουν στην επιφάνεια μια παλαιότερη

δυσπιστία: πολλοί στην Κυπριακή Δημοκρατία υπενθυμίζουν ότι η βρετανική πολιτική στην περιοχή δεν υπήρξε πάντοτε σύμφωνη με τα συμφέροντα του νησιού.

Οι επικριτές της βρετανικής πολιτικής επισημαίνουν πως, ανεξάρτητα από τις επίσημες διακηρύξεις, η πραγματικότητα των στρατηγικών συμφερόντων οδηγεί σε συνεργασίες που δεν θεωρούνται πάντα συμβατές με τις προσδοκίες της Λευκωσίας. Στο πλαίσιο αυτό, κάποιες φωνές κα-

ματικές πηγές και ειδικοί τονίζουν ότι η επίλυση τέτοιων διαφωνιών απαιτεί τεκμηριωμένη και νόμιμη προσέγγιση, όχι γενικεύσεις. Η νομική διεκδίκηση και η διπλωματική πίεση, όπως παρατηρούν, μπορούν να είναι αποτελεσματικά μέσα εφόσον υποστηρίζονται από σαφή στοιχεία, συμμαχίες και διεθνή νομιμότητα.

Η αναφορά σε συμφωνίες πώλησης αμυντικού υλικού μεταξύ Λονδίνου και Άγκυρας -όπως έχει γίνει σε δημόσιες τοποθετήσεις-

της Κύπρου, η συζήτηση εσπάζεται και στη στρατηγική συμμαχιών. Πολλοί αναλυτές υπενθυμίζουν ότι η Λευκωσία έχει ήδη αναπτύξει σχέσεις με άλλες χώρες της ΕΕ και πέραν αυτής -μεταξύ άλλων και με τη Γαλλία- για να ενισχύσει την αμυντική και ενεργειακή της θέση στην Ανατολική Μεσόγειο.

Οι συμφωνίες που υπογράφηκαν με το Παρίσι για διευκολύνσεις και συνεργασία σε αεροπορικά και ναυτικά θέματα θεωρούνται από κάποιους ως απαραίτητο συμπλήρωμα της εξωτερικής πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας, ικανό να προσδώσει μεγαλύτερο διαπραγματευτικό βάρος έναντι των άλλων δυνάμεων.

Υποστηρικτές πιο ενεργητικής γραμμής ζητούν από την Προεδρία και το Υπουργείο Εξωτερικών ν' αξιοποιήσουν τα νομικά και διπλωματικά εργαλεία που διαθέτουν: διεθνή δικαστήρια, διπλωματικές διαβουλεύσεις, και περαιτέρω εδραίωση συμμαχιών με χώρες που έχουν κοινά συμφέροντα στην περιοχή. Όπως λένε, μια τέτοια πολιτική δεν σημαίνει περιπέτες εντάσεις, αλλά στοχευμένες πρωτοβουλίες που να υπερασπίζονται τα εθνικά δικαιώματα και την αξιοπρέπεια του κυπριακού λαού.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και φωνές που προειδο-

ποιούν για τους κινδύνους μιας υπερβολικά αντιδραστικής προσέγγισης. Μια ρητορική που εμφανίζεται confrontational κατά πάντων μπορεί να απομονώσει τη Λευκωσία διεθνώς και να δυσχεράνει τη διατήρηση ισορροπιών που χρειάζονται για την επίτευξη λύσεων. Οι υποστηρικτές της μετριοπάθειας τονίζουν ότι η αποτελεσματική εξωτερική πολιτική συνδυάζει διπλωματική σκληρότητα με ρεαλισμό και γνώση των διεθνών συσχετισμών.

Συμπερασματικά, η πρόσφατη ενόχληση των σχέσεων Λονδίνου-Άγκυρας και οι συμφωνίες που συνοδεύουν τέτοιες επαφές θέτουν εκ νέου στο προσκήνιο την ανάγκη για προσεκτικό και ενεργητικό σχεδιασμό από πλευράς Λευκωσίας. Η κυπριακή πολιτική ηγεσία καλείται να ζυγίσει προσεκτικά μεταξύ διατήρησης ειρηνικών σχέσεων, διεκδίκησης δικαιωμάτων και γεωστρατηγικής αυτοπροστασίας. Όπως υποστηρίζουν πολίτες και πολιτικοί, η επιλογή των μέσων -νόμιμων, διπλωματικών και διπλωματικά τολμηρών- θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό το κατά πόσον η Κυπριακή Δημοκρατία θα μπορέσει να υπερασπιστεί τα συμφέροντά της στην επόμενη φάση των περιφερειακών εξελίξεων.

Η πρόσφατη ενίσχυση των σχέσεων Λονδίνου-Άγκυρας και οι συμφωνίες που συνοδεύουν τέτοιες επαφές θέτουν εκ νέου στο προσκήνιο την ανάγκη για προσεκτικό και ενεργητικό σχεδιασμό από πλευράς Λευκωσίας

λούν την κυπριακή διπλωματία ν' αποκτήσει σαφώς πιο ενεργητική και προληπτική στάση: να καταγράφει, ν' αξιολογεί και να αντιδρά σε διεθνείς πρωτοβουλίες που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την κυριαρχία και τα δικαιώματα της Δημοκρατίας.

Από την πλευρά τους, διπλω-

χρήζει συγκεκριμένης αξιολόγησης: ποιο είναι το περιεχόμενο των συμφωνιών, ποιοι οι περιορισμοί και οι επιπτώσεις τους στην περιοχή; Σε απουσία πλήρως δημοσιοποιημένων κειμένων, μεγάλο μέρος της συζήτησης παραμένει σε επίπεδο πολιτικών εκτιμήσεων.

Στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο

Χρήστος Σαρτζετάκης: «Ο Κυριάκος Μάτσος ήταν προετοιμασμένος να πεθάνει για την πατρίδα»

ΑΠΟΨΗ “
ΔΟΞΑ
ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΥ*

Η μορφή του Κυριάκου Μάτσου (1926-1958) δεσπόζει στο Πάνθεον των Ηρώων της ΕΟΚΑ, όχι μόνο για τη θυσία του, αλλά και για το ήθος που εξέπεμπε ως άνθρωπος και στοχαστής. Ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Χρήστος Σαρτζετάκης, ο οποίος τον γνώρισε κατά τη διάρκεια των φοιτητικών τους χρόνων στη Θεσσαλονίκη (1947-1952), μίλησε γι' αυτόν με βαθιά συγκίνηση και σεβασμό. Μέσα από τα λόγια του αναδύεται μια μαρτυρία ειλικρινής, ανθρώπινη και ταυτόχρονα υπαρκτική.

Ο Χρήστος Σαρτζετάκης τότε ήταν φοιτητής της Νομικής, ενώ ο Κυριάκος Μάτσος φοιτητής της Γεωπονίας· αμφότεροι στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ο μετέπειτα Πρόεδρος της Δημοκρατίας περιγράφει μια γενιά νέων που διαμορφώθηκε μέσα στον Εμφύλιο και στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Για τον Μάτσο έλεγε πως διακατέχονταν από βαθύ αίσθημα εθνικής ευθύνης και πίστης σε ιδανικά που

ξεπερνούσαν το ατομικό συμφέρον.

Η μαρτυρία του Σαρτζετάκη, που ακολουθεί, και που δόθηκε στον Σπύρο Παπαγεωργίου, αποτελεί ιστορική κατάθεση για το κλίμα και το ήθος μιας εποχής, όπου ο πατριωτισμός εκφραζόταν μέσα από πράξη και αυτοθυσία.

Η μαρτυρία του Χρήστου Σαρτζετάκη

«Ο Κυριάκος Μάτσος ήταν για μας τους φοιτητές της Θεσσαλονίκης ο αδιαμφισβήτητος αρχηγός. Εξέπεμπε εθνική φλόγα. Ήτο απαράμιλλος ρήτωρ.

»Τη δυνατότητά του την γνωρίσαμε όχι μόνο στους εθνικούς εορτασμούς, αλλά κυρίως κατά τις εξορμήσεις μας στα σύνορα και στις γραμμές του «μετώπου».

»Ήταν γεωπόνος κι ήμασταν νομικοί· φοιτητές δηλαδή όλοι. Είχαμε μια οργάνωση εθνικής διαφώτισης και συμπαραστάσεως προς τον μαχόμενο κατ'ά του κομμουνισμού στρατό μας. Και τρέχαμε παντού.

»Αρχηγός και πρώτος ήταν ο

Κυριάκος, ο «φλογερός» Κύπριος. Οι αξιωματικοί παρέτασαν τους στρατιώτες για ν' ακούσουν αυτόν τον μοναδικό εθνικό ιεροκήρυκα.

»Αφού τελείωσε τις σπουδές του, έφυγε για την Κύπρο. Δεν τον είδα έκτοτε, μόνο τον άκουσα. Άκουσα το ηρωικό του τέλος και τον τρόπο του θανάτου του τον Νοέμβριο του 1958. Σκέφθηκα ότι ήταν η φυσικότερη κατάληξη της ζωής του, γιατί ο Μάτσος ήταν δέκα χρόνια πριν προετοιμασμένος να πεθάνει για την Πατρίδα. Ύστερα πληροφορήθηκα τα της δράσεώς του στην ΕΟΚΑ και, πιο ύστερα, ήλθα σε επαφή με τα θαυμάσια πνευματικά κατάλοιπά του. Ήταν μεγάλο παλληκάρι ο Μάτσος».

Η φιλοσοφία της θυσίας

Η φράση «ήταν δέκα χρόνια πριν προετοιμασμένος να πεθάνει για την Πατρίδα» αποτελεί τον πυρήνα ενός βαθύτερου φιλοσοφικού στοχασμού. Δεν μιλά για τον θάνατο ως μοιραίο γεγονός, αλλά ως συνειδητή στάση ζωής. Ο Μάτσος δεν επιδίωξε τον θά-

νατο· τον αποδέχθηκε ως φυσική συνέπεια της αφοσίωσής του στο ιδανικό της ελευθερίας.

Στην ουσία, ο Σαρτζετάκης αναγνωρίζει ότι ο Μάτσος είχε φθάσει σε ένα ανώτερο επίπεδο ηθικής ετοιμότητας, εκεί όπου η ζωή παύει να μετριέται με τα χρόνια και αρχίζει ν' αποκτά αξία από το νόημα και τον σκοπό που της δίνει ο άνθρωπος. Η προετοιμασία του «να πεθάνει για την Πατρίδα» ήταν αποτέλεσμα μιας βαθιάς συμφιλίωσης με την αλήθεια και τη θυσία.

Έτσι, ο Σαρτζετάκης δεν τον θρηνεί ως νεκρό, αλλά τον αναγνωρίζει ως πνευματικά ολοκληρωμένο άνθρωπο, εκείνον που έζησε με τέτοια συνέπεια, ώστε ο θάνατός του ν' αποτελεί το αποκορύφωμα της ζωής του. Ο Κυριάκος Μάτσος, μέσα από το βλέμμα του Σαρτζετάκη, είναι σύμβολο του ανθρώπου που ζει ενσυνείδητα, με πίστη και ευθύνη.

Και αυτό είναι ίσως το ύψιστο μάθημα που μας κληροδοτούν οι μεγάλοι: ότι η αληθινή προετοιμασία για τον θάνατο είναι η

πληρότητα της ζωής μέσα στην αλήθεια και την προσφορά.

Μάθημα ήθους για τη νέα γενιά

Σήμερα, σε μια εποχή που οι αξίες μοιάζουν να θολώνουν μέσα στον κυνισμό και την ταχύτητα, η μαρτυρία του Σαρτζετάκη για τον Μάτσο αποκτά ξεχωριστή επικαιρότητα. Δεν ζητά από τους νέους να πεθάνουν για μια πατρίδα· τους καλεί να ζήσουν με συνείδηση και ευθύνη γι' αυτήν. Να είναι «προετοιμασμένοι» για πνευματική εγρήγορση, ακεραιότητα και αντίσταση στην αδιαφορία. Να μην υποτάσσονται στο εύκολο, αλλά να στέκονται όρθιοι απέναντι στην αλήθεια, όπως στεκόταν ο Μάτσος στο φως του καθήκοντος.

Η πραγματική κληρονομιά των ηρώων δεν είναι ο θάνατός τους, αλλά η ζωή που μας διδάσκουν: ότι η ελευθερία και η αξιοπρέπεια απαιτούν καθημερινή πίστη, καλλιέργεια και αγώνα.

*Δρ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Πρόταση στην Κυπριακή Προεδρία για τον Πολιτισμό

ΑΠΟΨΗ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η επικείμενη Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη ευκαιρία των τελευταίων ετών για τη Λευκωσία να καταθέσει ένα όραμα ευρωπαϊκού βάθους, με προστιθέμενη πολιτική και διπλωματική αξία. Μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον γεμάτο ανασφάλεια, πολωτική ρητορική και γεωπολιτικές ρωγμές, η επιλογή της ευρωπαϊκής πολιτιστικής σύγκλισης ως κεντρικής προτεραιότητας δεν είναι απλώς συμβολική. Είναι στρατηγική, ρεαλιστική και απολύτως σύμφωνη με τις ανάγκες της Ευρώπης σήμερα. Γιατί αν η ήπειρος θέλει να διατηρήσει τη συνοχή της, χρειάζεται ξανά να μιλήσει τη γλώσσα του Πολιτισμού, όχι μόνο ως κληρονομιά, αλλά ως κοινό μέλλον.

Η Κύπρος έχει το πλεονέκτημα να τολμήσει μια τέτοια πρόταση. Είναι ένα μικρό νησιωτικό κράτος στην περιφέρεια της Ένωσης, αλλά ταυτόχρονα βρίσκεται στο κέντρο των πολιτισμών, των γλωσσών και των ιστορικών αφηγήσεων που γέννησαν την Ευρώπη. Αυτή η γεωπολιτική θέση της προσφέρει την αξιοπιστία να μιλήσει για σύγκλιση, γιατί η ίδια είναι το ζωντανό παράδειγμα της συνύπαρξης και της αντοχής των πολιτισμών.

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει μια βαθιά πολιτισμική κόπωση. Η οικονομική ολοκλήρωση έχει προχωρήσει, η τεχνολογική μετάβαση επιταχύνεται, αλλά το κοινό ευρωπαϊκό αφήγημα μοιάζει να εξασθενεί. Η πολυεπίπεδη κρίση, από το Brexit μέχρι τον πόλεμο στην Ουκρανία και την κατοχή και διαίρεση της Κύπρου, έχει διαβρώσει

την αίσθηση ότι οι λαοί της Ευρώπης μοιράζονται ένα κοινό αξιακό υπόβαθρο. Οι πολιτικές δυνάμεις που αμφισβητούν την Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύονται, ενώ η κοινωνική απογοήτευση συχνά μεταφράζεται σε εσωστρέφεια και πολιτιστική άμυνα. Σ' αυτό το περιβάλλον, η Κύπρος μπορεί να προτείνει έναν διαφορετικό ευρωπαϊκό λόγο, την ανάγκη για πολιτιστική επανένωση της ηπείρου μέσα από την αναγνώριση, τον διάλογο και τη σύγκλιση των πολιτιστικών πολιτικών.

Η ευρωπαϊκή πολιτιστική σύγκλιση δεν σημαίνει ομοιομορφία ή εξομοίωση. Αντίθετα, σημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να συντονίσει τις πολιτιστικές της στρατηγικές, να ενισχύσει τη διασυννοριακή συνεργασία και να οικοδομήσει κοινά πρότυπα πολιτιστικής δημιουργίας, πολιτιστικής εκπαίδευσης, ψηφιακής μετάβασης και πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο στόχος είναι μια Ευρώπη που να σκέφτεται συλλογικά μέσα από τις διαφορές της, που δεν αναγνωρίζει τον πολιτισμό ως πολυτέλεια, αλλά ως μέσο κοινωνικο-πολιτικής συνοχής και σταθερότητας. Εδώ η Κύπρος μπορεί να ηγηθεί, συνδέοντας την ατζέντα της πολιτιστικής σύγκλισης με τα ζητήματα ανθεκτικότητας, δημιουργίας, εκπαίδευσης και ειρηνικής συνύπαρξης.

Η πολιτιστική διάσταση της Ευρώπης δεν είναι δευτερεύουσα. Στην πραγματικότητα, αποτελεί την πιο διαχρονική μορφή "ήπιου ισχύος" που διαθέτει η Ένωση. Ενώ οι Ηνωμένες Πολιτείες προβάλλουν την τεχνολογία και τη βιομηχανία τους, η Ευρώπη διαθέτει κάτι πιο θεμελιώδες. Μια πολυκεντρική ταυτότητα που στηρίζεται στη γνώση,

στις τέχνες, στη φιλοσοφία και στη δημοκρατική κουλτούρα. Όμως αυτή η ταυτότητα σήμερα απειλείται από τη διάσπαση των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών πολιτικών, την υποχρηματοδότηση των μικρών κρατών, και την απουσία κοινού οράματος για τον ρόλο του Πολιτισμού στην οικονομία και στη διπλωματία. Μια προεδρία που θα επαναφέρει το ζήτημα στο επίκεντρο των συζητήσεων του Συμβουλίου Υπουργών Πολιτισμού θ' αποκαταστήσει μια ισορροπία

μιαν αντίληψη που η Κύπρος, με τις δικές της πολιτιστικές καταβολές, προκλήσεις και ευκαιρίες, μπορεί να εκφράσει αυθεντικά.

Η επιλογή αυτής της προτεραιότητας θα λειτουργήσει και ως γεφυροποιός διπλωματική πράξη. Μια μικρή χώρα χωρίς στρατιωτική ισχύ μπορεί να επιβληθεί διεθνώς μόνο μέσα από τη δύναμη του πολιτισμού και των ιδεών της. Με την πολιτιστική σύγκλιση, η Λευκωσία θα καταθέσει ένα θετικό αφήγημα, μακριά από δικαστικές γραμμές της

νόημα. Η Κύπρος, μέσα από την εμπειρία της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς, της διαίρεσης και της ειρηνικής συνύπαρξης, γνωρίζει τι σημαίνει πολιτιστική απώλεια και τι σημαίνει ελπίδα πολιτιστικής αναγέννησης. Αν μεταφέρει αυτήν την εμπειρία στο ευρωπαϊκό επίπεδο, η προεδρία της θ' αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο και ιστορική αξία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται ένα αφήγημα που να υπερβαίνει τις γραφειοκρατικές δομές και να μιλά στις ψυχές των πολιτών της. Και αυτό το αφήγημα μπορεί να γεννηθεί μόνο μέσα από τον πολιτισμό. Μέσα από τη μουσική, τη γλώσσα, τις τέχνες, τη μνήμη και τη δημοκρατική παιδεία. Η Κύπρος έχει την ευκαιρία να φέρει αυτήν τη συζήτηση στο τραπέζι της Ευρώπης, να την καταστήσει πολιτική πράξη, όχι απλή ρητορική.

Συμπερασματικά, η ευρωπαϊκή πολιτιστική σύγκλιση δεν θα είναι απλώς ένα προτεινόμενο πρόγραμμα. Μπορεί να καταστεί πολιτική δήλωση για το ποια Ευρώπη θέλουμε. Μια Ευρώπη που σεβεται τις διαφορές της αλλά δεν εγκλωβίζεται σε αυτές, που αναγνωρίζει τη δύναμη της παράδοσης χωρίς να φοβάται τον εκσυγχρονισμό, που αναζητεί τη συνοχή όχι μέσα από την ομοιομορφία αλλά μέσα από τη δημιουργία κοινού πολιτισμικού ορίζοντα. Η Κύπρος, περισσότερο από κάθε άλλο κράτος-μέλος, γνωρίζει πως ο Πολιτισμός μπορεί να γίνει γέφυρα, θεραπεία και εργαλείο σύγκλισης και επανένωσης. Και αυτό το μήνυμα, αν μετατραπεί σε ευρωπαϊκή πολιτική, θα καταστήσει την Προεδρία της όχι απλώς επιτυχημένη, αλλά ιστορική.

*Πανεπιστημιακός-Ανθρωπολόγος, πρώην Πρόεδρος

Η Κύπρος, περισσότερο από κάθε άλλο κράτος-μέλος, γνωρίζει πως ο Πολιτισμός μπορεί να γίνει γέφυρα, θεραπεία και εργαλείο σύγκλισης και επανένωσης

που η Ευρώπη έχει χάσει.

Η Κύπρος μπορεί να παρουσιάσει την ευρωπαϊκή πολιτιστική σύγκλιση όχι ως αφηρημένο ιδεώδες, αλλά ως σύγχρονη αναπτυξιακή. Η ενίσχυση των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών αποτελεί έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η σύγκλιση πολιτικών χρηματοδότησης, η ανταλλαγή καλών πρακτικών και η δημιουργία κοινού πλαισίου στήριξης της πολιτιστικής δημιουργίας μπορούν να δώσουν νέα ώθηση στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Επιπλέον, η σύνδεση του πολιτισμού με την κοινωνική ένταξη, την ψυχική υγεία, την παιδεία και τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη αντανακλά μια ολιστική αντίληψη του ευρωπαϊκού μοντέλου διακυβέρνησης,

εξωτερικής πολιτικής. Θα δείξει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι απλώς ένας οικονομικός μηχανισμός, αλλά ένα κοινό πολιτιστικό πεδίο αξιών, όπου κάθε μέλος έχει ρόλο και ευθύνη. Ταυτόχρονα, η πρωτοβουλία θα επιτρέψει στην Κύπρο ν' αναδείξει τον γεωπολιτιστικό της ρόλο ανάμεσα στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή, προωθώντας διαλόγους Πολιτισμού και εκπαίδευσης που θα ενισχύσουν το ευρωπαϊκό αποτύπωμα στην ευρύτερη περιοχή.

Σε μια εποχή που οι ευρωπαϊκές κοινωνίες αναζητούν ταυτότητα και προσανατολισμό, ο Πολιτισμός μπορεί ν' αποτελέσει την καρδιά της ευρωπαϊκής επανεκκίνησης. Οι πολίτες δεν συγκινούνται από στατιστικές, αλλά από κοινές αφηγήσεις, από την αίσθηση ότι ανήκουν σε ένα πολιτιστικό σύνολο με

Μια ακόμα Ελλάδα στη Ρουμανία

Πρόσφατα είχα επισκεφθεί για δεύτερη φορά την πόλη Πλοϊέστι της Ρουμανίας ως μέλος μιας αποστολής του Δήμου Λάρνακας με σκοπό την υπογραφή του Συμφώνου Φιλίας και Συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Λάρνακας και του Δήμου Πλοϊεστίου.

Ως προσκεκλημένοι της Ένωσης Ελλήνων Ρουμανίας είχαμε την τιμή και την ευτυχία να παρακολουθήσουμε το ονομαζόμενο «Αλφαβητάριο Συμφιλίωσης», το οποίο διοργάνωσε η Ένωση Ελλήνων Ρουμανίας με καθοδήγηση του εξεχοντος Έλληνα ομογενούς Δρος Ζησόπουλου, βουλευτή στο Ρουμανικό Κοινοβούλιο και Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Πετρελαίου της πόλης.

Κατά τους τριήμερους εορτασμούς 300 νέοι και νέες με ελληνική καταγωγή από γονείς, παππούδες και προπάππους απ' όλη τη Ρουμανία χόρευαν και τραγουδούσαν ελληνικούς χορούς και τραγούδια, ντυμένοι με παραδοσιακές στολές όλων των διαμερισμάτων και νησιών της Ελλάδας καθ' όλη τη διάρκεια του τριημέρου, από τις 13.00 – 23.00 συνεχώς και με τη συμμετοχή εκατοντάδων πολιτών και συγγενών.

Οι νέοι της Ρουμανίας, αισθανόμενοι υπερηφάνεια για την ελληνική καταγωγή των προγόνων τους, διατράνωσαν έμπρακτα και με τον πιο φαντασμαγορικό τρόπο τη συγκίνησή τους γιατί εξακολουθούν να διατηρούν αλώβητη τη μνήμη και την προσήλωσή τους

στις εθνικές τους καταβολές, στις αρχές και αξίες του οικουμενικού Ελληνισμού.

Αξίζει να σημειώσω ότι, κατά την επίσκεψή μου στην ίδια πόλη στις 25 Μαρτίου 2024, οι ίδιοι εκατοντάδες νέοι και νέες, πάλι υπό την εμπνευσμένη καθοδήγηση και φροντίδα του Ελληνορουμάνου Καθηγητή Δρος Ζησόπουλου, πραγματοποίησαν τριήμερες εκδηλώσεις για την εθνική μας επέτειο τόσο στο Πλοϊέστι, το οποίο ντύθηκε στα γαλανόλευκα, όσο και στο ιστορικό Δραγατσάνι, όπου υπάρχει το κοιμητήριο με τους τάφους αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Γράφω αυτό το σημείωμα με ιδιαίτερη συγκίνηση για να καταδείξω πόσο ο Ελληνισμός μεγα-

λουργεί ακόμα και εκτός Ελλάδος ως εθνική μειονότητα, όταν στο πηδάλιο ευρίσκονται εμπνευσμένοι και αφοσιωμένοι ομογενείς όπως ο Δρ Ζησόπουλος, που αγκαλιάζει, εμπνέει, νοθετεί και καθοδηγεί τους νέους.

Ένωσα πραγματικά απογοήτευση και αγανάκτηση γιατί, ενώ οι ομογενείς μας στη Ρουμανία συντελούν ένα εθνικό και κοινωνικό θαύμα, στην Κύπρο της ημικατοχής υψώνονται φωνές γιατί ψάλλουμε ακόμα τον ελληνικό Εθνικό Ύμνο, εξοργίζονται γιατί οι φαντάροι μας στις παρελάσεις κραυγάζουν συνθήματα για την απελευθέρωση και εξυφαίνονται κινήσεις αρρωστημένων συνειδησεων που προσπαθούν ν' αφανίσουν τα ίχνη της εθνικής κατα-

γωγής των Ελλήνων της Κύπρου και να εκκολάψουν τις νοοτροπίες και τις θεωρίες της νεοκυπριακής συνειδήσεως.

Αντίθετα, στη Ρουμανία, μια ιδιωτική πρωτοβουλία με πρωτεργάτη και πρωταγωνιστή τον Έλληνα ομογενή Δρα Ζησόπουλο επιτελεί ένα εθνικό θαύμα με την ίδρυση και λειτουργία της Ένωσης Ελλήνων Ρουμανίας, που αριθμεί πέραν των 30.000 μελών και πρωταγωνιστεί στην κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή της χώρας.

Το παράδειγμα της Ρουμανίας θα πρέπει να κάνει πολλούς να ντρέπονται, ίσως μπορέσουν να προβληματιστούν και να αλλάξουν πορεία πλεύσης και προσανατολισμού.

*Δημοτικός Σύμβουλος Λάρνακας

ΑΠΟΨΗ

ΑΝΔΡΕΑΣ
ΜΟΡΦΙΤΗΣ*

Θωρακίζοντας την Κυπριακή Δημοκρατία

ΑΠΟΨΗ “
ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι το τελευταίο ανάχωμα στη διχοτόμηση. Η απώλειά της θα σημάνει το τέλος της κυριαρχίας και της κρατικής μας υπόστασης. Δεν είναι απλώς μια κουκκίδα στον χάρτη. Είναι η ασπίδα της ύπαρξής μας. Ως διεθνώς αναγνωρισμένο κράτος, μέλος του ΟΗΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η νομιμότητά της αποτελεί θεμέλιο που πρέπει να προβάλλεται με αποφασιστικότητα σε κάθε δημόσια και διπλωματική παρουσία.

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι «κοινότητα» και δεν πρέπει ποτέ να εμφανίζεται ως τέτοια. Στις συνομιλίες για το Κυπριακό, ο Πρόεδρος οφείλει να κάθεται στο τραπέζι ως αρχηγός κράτους, με την πλήρη θεσμική του ιδιότητα. Οποδήποτε λιγότερο ανοίγει τον δρόμο στην τουρκική προπαγάνδα, που εδώ και χρόνια προσπαθεί να μας υποβαθμίσει σε «ελληνοκυπριακή διοίκηση του νότου» και να εξισώσει τον Πρόεδρο με τον εγκάθετο της Τουρκίας. Η παρουσία της Δημοκρατίας είναι αδιαπραγμάτευτη. Η απουσία της σημαίνει ανυπαρξία και νομιμοποιεί την τουρκική ρητορική.

Η ιστορική μνήμη είναι πολυτιμή και αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητάς μας. Οι εθνικές γιορτές της Ελλάδας, η ελληνική σημαία και ο Εθνικός Ύμνος έχουν βαθιές ρίζες και συναισθηματική σημασία για τον κυπριακό λαό. Ωστόσο, η υπερβολική έμφαση σε αυτά τα

στοιχεία θολώνει την εικόνα της Κυπριακής Δημοκρατίας ως ανεξάρτητου κράτους και επιβεβαιώνει την τουρκική ρητορική περί «ελληνοκυπριακής διοικήσεως».

Όταν ένα κράτος προβάλλεται κυρίως μέσα από τα σύμβολα ενός άλλου, ενισχύεται η αντίληψη ότι πρόκειται για «ελληνοκυπριακό κράτος» και όχι για ανεξάρτητη οντότητα. Η ενίσχυση της κυπριακής ταυτότητας, χωρίς να παραμερίζεται η ιστορική σχέση με το Έθνος, είναι απαραίτητη για τη δι-

καλλιέργει της αντίληψη δύο ξεχωριστών οντοτήτων και, ουσιαστικά, επιβεβαιώνει την τουρκική ρητορική των δύο κοινοτήτων. Όταν μιλάμε για «κοινότητες» αντί για «πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας», δημιουργούμε ψυχολογικά και πολιτικά σύνορα. Η αναφορά σε «πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας» προβάλλει την ενότητα και αποδυναμώνει τη διχοτομική λογική.

Οι πρόσφατες δηλώσεις του Τουφάν Ερχιουρμάν είναι αποκαλυπτικές. Όταν μιλά για την Πάφο,

“

Η ενίσχυση της κυπριακής ταυτότητας δεν είναι ανθελληνισμός. Είναι η μόνη οδός για να διατηρήσουμε την κυριαρχία μας και να εξασφαλίσουμε την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας ως κράτους

ατήρηση της κρατικής κυριαρχίας. Η ισορροπία ανάμεσα στη μνήμη και στην πολιτική πραγματικότητα είναι ζωτικής σημασίας.

Η χρήση όρων όπως «Ε/κ» και «Τ/κ» έχει καθιερωθεί στη δημόσια συζήτηση και στις διεθνείς διαδικασίες, ενισχύοντας τη διχοτομική λογική και την τουρκική θέση για δύο κράτη. Επιπλέον, ακόμα και την καθημερινή πρακτική. Δεν είναι σπάνιο, σε ελέγχους διαβατηρίων ή σε συνομιλίες στο εξωτερικό, να τίθεται το ερώτημα αν κάποιος είναι «Τ/κ» ή «Ε/κ». Αυτή η διάκριση

τη Λεμεσό και τη Λάρνακα ως περιοχές που «δεν θα παραδώσει», υποστηρίζοντας ότι «η Τουρκία είναι εγγυήτρια για ολόκληρο το νησί», υιοθετεί πλήρως την τουρκική θέση ότι οι ελεύθερες περιοχές βρίσκονται υπό κατοχή από το «ελληνοκυπριακό κράτος», όπως η Τουρκία αναφέρεται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτή η προκλητική και επικίνδυνη ρητορική αμφισβητεί ευθέως την Κυπριακή Δημοκρατία και προλείπει το έδαφος για τις τουρκικές επιδιώξεις, την οριστική διχοτόμηση. Νομιμοποιεί τις παρα-

βιάσεις του διεθνούς δικαίου και των αποφάσεων του ΟΗΕ. Δεν είναι τυχαία.

Είναι αποτέλεσμα της δικής μας αποδοχής ενός πλαισίου που υποβαθμίζει την Κυπριακή Δημοκρατία σε κοινότητα. Όσο συνεχίζουμε να καθόμαστε στο τραπέζι ως «ηγέτες κοινότητας», τόσο θα ενισχύεται η τουρκική ρητορική και η αντίληψη ότι το κράτος μας είναι εκλιπόν. Η συνεπής προβολή της διεθνούς κρατικής μας ιδιότητας ακυρώνει την τουρκική αφήγηση περί «ελληνοκυπριακής διοίκησης στον νότο». Αντίθετα, η αποδοχή εξίσωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας με το ψευδοκράτος ενισχύει αυτήν τη ρητορική και υπονομεύει την κυριαρχία της ΚΔ.

Αυτή η πραγματικότητα έχει σοβαρές επιπτώσεις στη διεθνή διπλωματία, επηρεάζοντας αποφάσεις, πιέσεις και ισορροπίες. Όταν η Κυπριακή Δημοκρατία εμφανίζεται ως «κοινότητα», η θέση της στην ΕΕ και στον ΟΗΕ υπονομεύεται. Η Τουρκία παρουσιάζει το Κυπριακό ως «διαφορά μεταξύ δύο κοινοτήτων», αποσιωπώντας τις κατάφωρες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου και των αποφάσεων του ΟΗΕ. Έτσι, η ουσία του προβλήματος παραμερίζεται και χάνεται από το επίκεντρο, επηρεάζοντας αρνητικά αποφάσεις και ισορροπίες σε διεθνές επίπεδο.

Η ενίσχυση της κυπριακής ταυτότητας δεν είναι ανθελληνισμός. Είναι η μόνη οδός για να διατη-

ρήσουμε την κυριαρχία μας και να εξασφαλίσουμε την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας ως κράτους. Δεν υπάρχει ουδέτερη στάση: ή υπερασπιζόμαστε την πατρίδα μας, την Κυπριακή Δημοκρατία, ή γινόμαστε θεατές στη διάλυσή της. Η ιστορία μάς διδάσκει ότι τα κράτη χάνονται όταν οι λαοί σιωπούν.

Η διεθνοποίηση του Κυπριακού και η επίσημη καταγγελία της Τουρκίας σε διεθνή κλίμακα για τις κατάφωρες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου και των αποφάσεων του ΟΗΕ είναι επιτακτική. Η Κυβέρνηση οφείλει να αναλάβει αυτήν την πρωτοβουλία και να την προωθήσει με συνέπεια. Οι τριμερείς ή πενταμερείς συναντήσεις υπό τον ΟΗΕ, όταν παρουσιάζουν την Κυπριακή Δημοκρατία ως «κοινότητα», υπονομεύουν την κρατική μας υπόσταση και εξυπηρετούν την τουρκική στρατηγική.

Η συμμετοχή χωρίς θεσμική σαφήνεια ισοδυναμεί με υπονόμηση της κρατικής μας υπόστασης. Η Κυβέρνηση πρέπει να απαιτεί θεσμική σαφήνεια και να προβάλλει την ιδιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας ως κράτους μέλους του ΟΗΕ και της ΕΕ. Μόνο έτσι θα δημιουργηθεί διεθνής πίεση και θα αναγκαστούν ΟΗΕ και ΕΕ να λάβουν δραστικά μέτρα, αντί να περιορίζονται σε κλιμακωτές δηλώσεις. Η σιωπή είναι συνηθισμένη. Η δράση είναι υποχρέωση. Η Ιστορία δεν συγχωράει την αδράνεια.

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

Επαγρύπνηση ενόπλιων τουρκικών σχεδιασμών

ΑΠΟΨΗ “
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

Ο Ταγίτ Ερντογάν, σε ένα ρεσιτάλ επίδειξης νεο-οθωμανικής αμετροέπειας, αφού ανέδειξε τα νέα εξοπλιστικά επιτεύγματα με πρώτιστο την απόκτηση των βρετανικών Eurofighter – Typhoon, επιδόθηκε σε κατηγορίες για «ιμπεριαλιστικά σχέδια» σε βάρος της Τουρκίας, με επίκεντρο την Κύπρο.

Αξιοσημείωτο, ωστόσο, είναι αυτό που ανέφερε για τη λύση του Κυπριακού. Παρά τη φαινομενική διαφοροποίηση του νέου κατοχικού ηγέτη Ερχιουρμάν με θολές δηλώσεις για ομοσπονδία, ως ψευδώνυμο συνομοσπονδίας, ο Ερντογάν επανέλαβε με έμφαση την προσήλωση σε λύση δύο κρατών. Δίνοντας για μια ακόμα φορά το μήνυμα ότι αυτός που αποφασίζει είναι η Τουρκία και όχι η υποχείρια τ/κ ηγεσία.

Είναι φανερό ότι επιχειρείται

μια ιδιότυπη «διαφοροποίηση» Τουρκίας - ψευδοκράτους, η οποία να παρέχει στην κατοχική δύναμη την ευχέρεια ελιγμών με στόχο την εξυπηρέτηση των επιδιώξεων για αποδοχή της Τουρκίας στο πρόγραμμα «SAFE» άμυνας της ΕΕ και ευρύτερα για εξομάλυνση των ευρωτουρκικών σχέσεων.

Αγνοώντας τις υποχρεώσεις που ανατέθηκαν στην Τουρκία, τις λεγόμενες κυπρογενείς, όπως αυτές αποφασίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ήδη από το 2005.

Είναι πρόδηλο ότι η Τουρκία θ' αξιοποιήσει τις δηλώσεις Ερχιουρμάν για μια ομοσπονδιακή λύση, ψευδώνυμο συνομοσπονδίας, για να παρουσιαστεί ως δήθεν διαλλακτική για να εκμιαεύσει τη συναίνεση της ΕΕ στην ικανοποίηση των τουρκικών ευρωπαϊκών αιτημάτων.

Επειδή οι τουρκικές μεθοδεύσεις είναι προβλέψιμες και επειδή ορι-

Μία η απαίτηση. Η πλήρης εκπλήρωση από πλευράς Τουρκίας των κυπρογενών της υποχρεώσεων

σμένες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πολύ πρόθυμα θα σπεύσουν να υιοθετήσουν τα τουρκικά αφηγήματα, καθήκον Κύπρου και Ελλάδας είναι να κινηθούν προληπτικά και δραστήρια προκειμένου να ματαιώσουν τους τουρκικούς σχεδιασμούς. Άλλωστε οι κυπρογενείς υποχρεώσεις της Τουρκίας είναι απολύτως σαφείς, μη επιδεχόμενες οποιαδήποτε παρερμηνεία.

Πρώτη υποχρέωση, η ανεπιφύλακτη αναγνώριση της Κυπριακής

Δημοκρατίας. Δεύτερη, η εφαρμογή της Τελωνειακής Ένωσης από πλευράς Τουρκίας με όλα ανεξαιρέτα τα κράτη - μέλη της ΕΕ. Που σημαίνει άνοιγμα των τουρκικών λιμανιών και αεροδρομίων σε κυπριακά πλοία και αεροπλάνα.

Και η τρίτη και πιο σημαντική κυπρογενής υποχρέωση αφορά το Κυπριακό. Η Τουρκία καλείται να συνεργαστεί για λύση του Κυπριακού στη βάση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ και των αρχών και των αξιών της ΕΕ.

Κανένας ελιγμός και καμιά στεψοδικία της Τουρκίας δεν πρέπει να γίνει αποδεκτή. Οφείλουμε, τόσο η Κύπρος όσο και η Ελλάδα, να υποδείξουμε στα ευρωπαϊκά συλλογικά θεσμικά όργανα ότι για λόγους αυτοσεβασμού της ευρωπαϊκής έννομης τάξης και ορθής θεσμικής λειτουργίας δεν πρέπει να υποπέσουν σε πλάνη

σε σχέση με τους όποιους τουρκικούς ελιγμούς.

Μία η απαίτηση. Η πλήρης εκπλήρωση από πλευράς Τουρκίας των κυπρογενών της υποχρεώσεων. Χωρίς αστερίσκους και χωρίς υποσημειώσεις.

Κάθε διαφορετική στάση εντός ΕΕ, προς την κατεύθυνση αποδοχής των παραπλανητικών σχεδιασμών της Τουρκίας, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με όλα τα δικαιώματα που μας παρέχονται από τις ευρωπαϊκές συνθήκες. Περιλαμβανομένου και του δικαιώματος άσκησης αρνησικυρίας στην υιοθέτηση τελικών συμπερασμάτων, που δεν θα περιέχουν αθέμιτες και αναλλοίωτες τις κυπρογενείς υποχρεώσεις της Τουρκίας. Η περίοδος των ευκολογίων και των ανεκπλήρωτων διακηρύξεων πρέπει να τερματιστεί.

*Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων

Στη Λεμεσό χτυπά η καρδιά του βιβλίου

Η 4η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου επιστρέφει δυναμικά

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Η Λεμεσός ετοιμάζεται να φιλοξενήσει ξανά τη μεγάλη γιορτή του βιβλίου και του Πολιτισμού. Από τις 21 έως τις 23 Νοεμβρίου, οι Χαραυπί-μυλοι Λανίτη μετατρέπονται σε σημείο συνάντησης συγγραφέων, εκδοτών, βιβλιοπωλών, αναγνωστών και δημιουργών απ' όλον τον κόσμο. Με 114 εκθέτες, πάνω από 120 εκδηλώσεις και περισσότερους από 150 ομιλητές, η φετινή 4η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού επιβεβαιώνει τον ρόλο της ως του πιο σημαντικού πολιτιστικού θεσμού του νησιού.

Στο επίκεντρο της φετινής διοργάνωσης βρίσκεται το ενισχυμένο Επαγγελματικό Συνέδριο, το οποίο αναπτύσσεται πλέον σε δύο ημέρες, φιλοξενώντας 36 ομιλητές από οκτώ χώρες και μια σειρά από θεματικές που αγγίζουν όλο το φάσμα του βιβλίου - από τις βιβλιοθήκες και τη μετάφραση, μέχρι την τεχνική νοημοσύνη και την εκδοτική καινοτομία.

Μιλώντας στη «Σημερινή», ο Μιχάλης Καραμαράς, συνιδρυτής και επικεφαλής του Επαγγελματικού Προγράμματος της Έκθεσης, αναλύει τις φετινές καινοτομίες, τον διεθνή προσανατολισμό του θεσμού και τη σημασία της Λεμεσού ως εκδοτικού κόμβου ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Παράλληλα, αναφέρεται στη δυναμική του B2B Space, στην αναβάθμιση των Limassol Networking Meetings και στη φετινή εστίαση στη γαλλική λογοτεχνία και κουλτούρα, που προσθέτει έναν ακόμη κρίκο στην αλυσίδα των διεθνών συνεργασιών.

Ο Μιχάλης Καραμαράς μιλά για το όραμα, τις προκλήσεις και τη στρατηγική πίσω από τη διοργάνωση που, μέσα σε μόλις τέσσερα χρόνια, έχει καταφέρει ν' αναγνωριστεί διεθνώς ως σημείο αναφοράς για το βιβλίο και την ανάγνωση στην Κύπρο.

Ακολουθούν οι ερωτήσεις που του απευθύνουμε:

Φέτος το Επαγγελματικό Συνέδριο της Έκθεσης παρουσιάζεται σημαντικά ενισχυμένο. Ποιες είναι οι βασικές καινοτομίες που το διαφοροποιούν από τις προηγούμενες χρονιές;

Το φετινό μας επαγγελματικό Συνέδριο είναι κατά πολύ διευρυμένο και περισσότερο διεθνές από ποτέ. Όλη η Παρασκευή, 21 Νοεμβρίου, είναι αφιερωμένη σε ομιλίες και σεμινάρια για επαγγελματίες του βιβλίου, ενώ συνεδρίες για επαγγελματίες πραγματοποιούνται φέτος και το Σάββατο, 22 Νοεμβρίου, την ημέρα που πλέον η Έκθεση είναι ανοιχτή και στους

αναγνώστες. Συνολικά 36 ομιλητές και ομιλήτριες από την Κύπρο, την Αίγυπτο, τη Βρετανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιταλία και το Λίβανο θα συμμετάσχουν στο Συνέδριο του 2025.

Στο επίκεντρο του Συνεδρίου βρίσκονται οι θεματικές γύρω από τις βιβλιοθήκες, τις εκδόσεις και τα βιβλιοπωλεία. Πώς επιλέχθηκαν οι άξονες αυτοί και ποια ανάγκη του χώρου έρχεται να καλύψει το φετινό πρόγραμμα;

Κάθε χρονιά επιλέγουμε θεματικές που είναι ταυτόχρονα χρήσιμες για την ενδυνάμωση του κυπριακού κλάδου του βιβλίου αλλά και βασισμένες στη διεθνή αιχμή του κλάδου. Συντονιζόμαστε και συνεργαζόμαστε με τους φορείς των εκδοτών και των βιβλιοθηκών και αντλούμε ιδέες από τη δική μας εργασία στον κλάδο και από τη συμμετοχή μας στις Διεθνείς Εκθέσεις Βιβλίου, όπως στη Φρανκφούρτη, την Μπολόνια, το Άμπερντν, την Σάριζα και τη Θεσσαλονίκη. Φέτος έχουμε τη χαρά να ενεργοποιήσουμε και τη σύμπραξη ThinkPub, όπου συμμετέχουμε μαζί με άλλους 11 εταιρείες από συνολικά 11 ευρωπαϊκές χώρες - είναι ένα εγχείρημα που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η συμμετοχή 36 ομιλητών από οκτώ διαφορετικές χώρες δείχνει μια διεθνή δυναμική. Ποια είναι η σημασία αυτής της πολυφωνίας για το μέλλον του βιβλίου στην Κύπρο;

Χάρη στο εκτενές διεθνές επαγγελματικό μας πρόγραμμα, θέλουμε να πιστεύουμε ότι έχουμε συμβάλει ώστε να μπει το κυπριακό βιβλίο στον χάρτη και να αποτελέσουν τόσο η Κύπρος γενικότερα όσο και η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού ειδικότερα έναν εκδοτικό κόμβο ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Είναι μια ευκαιρία και για τους Κύπριους συγγραφείς να βρουν τον δρόμο προς τη μετάφραση του έργου τους σε άλλες γλώσσες, αλλά είναι ευκαιρία και το βιβλίο στην Κύπρο

να εμπλουτιστεί με μεταφράσεις και μεταφορά τεχνογνωσίας.

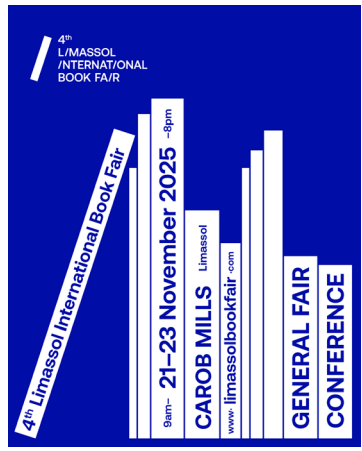
Το B2B Space και τα Limassol Networking Meetings αποτελούν πέρσι μια ενδιαφέρουσα καινοτομία. Τι προσδοκάτε φέτος από αυτήν τη δεύτερη διοργάνωση επαγγελματικών συναντήσεων;

Φέτος οι διεθνείς επαγγελματικές συναντήσεις έχουν 42 εγγεγραμμένους επαγγελματίες και προσκεκλημένους οργανισμούς, αριθμός υπερδιπλάσιος σε σχέση με πέρσι. Εγκαινιάζουμε επίσης τη συνεργασία μας με τον Σύνδεσμο

“

«Το φετινό επαγγελματικό συνέδριο είναι πιο διεθνές και πιο διευρυμένο από ποτέ»

Εκδοτών Αιγύπτου, που συμμετέχει με αντιπροσωπία και συλλογικό περίπτερο, και έχουμε τις πρώτες συμμετοχές από τη Γαλλία και την Ιταλία, πέρα από την Έκθεση Βιβλίου της Φρανκφούρτης που έχει σταθερή παρουσία. Είναι μια ευκαιρία για κατ' ιδίαν συναντήσεις, εμβάθυνση σε καλές πρακτικές αλλά και πλαίσιο για την πραγματοποίηση συμφωνιών, όπως η αγοραπωλησία δικαιωμάτων μετάφρασης.

Ποιες ενότητες ή παρουσιάσεις του Συνεδρίου θεωρείτε ότι θα συγκεντρώσουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των επαγγελματιών του βιβλίου;

Στο κέντρο του Συνεδρίου μας βρίσκεται το αφιέρωμα στην Τεχνητή Νοημοσύνη στο βιβλίο με κεντρική ομιλήτρια τη Sara Lloyd, την υπεύθυνη ΤΝ του μεγάλου βρετανικού εκδοτικού ομίλου Pan Macmillan. Το ενδιαφέρον της προσοχής εκδοτών, συγγραφέων και εικονογράφων θα συγκεντρώσει επίσης το πρώτο μας αφιέρωμα στο παιδικό βιβλίο. Διοργανώνουμε επίσης αφιέρωμα στη μετάφραση και τα δικαιώματα και ειδική συνεδρία για την Κύπρο ως εκδοτική γέφυρα μεταξύ Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου. Επανερχόμαστε επίσης στο ζήτημα της Κυπριακής Βιβλιοθήκης και εξετάζουμε τη θέση των ηλεκτρονικών βιβλίων και τις επιστημονικές πληροφόρησης στις βιβλιοθήκες.

Πέρα από το Συνέδριο, η Έκθεση περιλαμβάνει πλήθος εκδηλώσεων για το ευρύ κοινό. Πώς καταφέρνετε να ισορροπήσετε ανάμεσα στη μαζικότητα και τον επαγγελματικό χαρακτήρα της διοργάνωσης;

Υπάρχει η Παρασκευή, 21 Νοεμβρίου, που είναι αφιερωμένη στους επαγγελματίες, ενώ το Σάββατο, 22 και 23 Νοεμβρίου, που η Έκθεση είναι ανοιχτή στο κοινό, λειτουργεί για τους επαγγελματίες το B2B Space. Για τους επισκέπτες, έχουμε φροντίσει να προσφέρουμε εγκαίρως επαρκή ενημέρωση ψηφιακά και έντυπα, αλλά έχουμε οργανώσει επίσης τις Σκηνές, ώστε οι αναγνώστες, μικροί και μεγάλοι, καθώς και οι επαγγελματίες να βρίσκουν αυτό που τους ενδιαφέρει. Ακολουθούμε σε αυτό, εξάλλου, τις καλές πρακτικές των Διεθνών Εκθέσεων Βιβλίου.

Η Έκθεση έχει εξελιχθεί σε έναν από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς θεσμούς της Κύπρου. Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το «κλειδί» αυτής της επιτυχίας;

Η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού είναι ένα γεγονός που

συνεχώς αναπτύσσεται και είναι οργανωμένο επαγγελματικά, με όραμα και στρατηγική, και με τη συνεργασία ανθρώπων με μακρά ενασχόληση με το βιβλίο. Μόλις στην 4η χρονιά της παρουσίας της, η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού έχει κατακτήσει υψηλή αναγνωρισιμότητα διεθνώς χάρη ακριβώς στο επαγγελματικό της πρόγραμμα, κάτι που της ανοίγει δρόμους και στην πρόκληση συγγραφέων. Η Έκθεσή μας δυναμώνει από τη συνεργασία ανάμεσα στους εκθέτες, στο πολιτιστικό πρόγραμμα για τους αναγνώστες και το επαγγελματικό πρόγραμμα.

Φέτος αναδεικνύεται ιδιαίτερα η γαλλική λογοτεχνία και κουλτούρα. Πώς επιλέγεται κάθε χρόνο η χώρα ή η πολιτιστική εστίαση της Έκθεσης;

Η γαλλική λογοτεχνία και κουλτούρα έχουν μια ειδική βαρύτητα στο ελληνόφωνο βιβλίο, τόσο ενήλικων όσο και για παιδιά, με πλήθος μεταφράσεων διαχρονικά, ενώ είναι πολύ οργανωμένη και η διεθνής γαλλική παρουσία από το κράτος και από ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Στόχος μας είναι να ερχόμαστε κάθε χρόνο σε επαφή με τις μεγάλες λογοτεχνικές σχολές της Ευρώπης, αλλά και να αναδεικνύουμε τη λογοτεχνία χωρών και γλωσσών μικρότερων και εγγύτερα στην ευρύτερη περιοχή της Κύπρου.

Τι μήνυμα θα θέλατε να στείλετε στους νέους επαγγελματίες του βιβλίου και στους αναγνώστες που θα επισκεφθούν φέτος την έκθεση;

Για τους νέους επαγγελματίες του βιβλίου η 4η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού είναι μια μεγάλη ευκαιρία για ενημέρωση για τις τελευταίες τάσεις, για επιμόρφωση και για δικτύωση, εθνική, περιφερειακή και διεθνή. Για τους αναγνώστες, μικρούς και μεγάλους, θα πρότεινα να προγραμματίσουν εγκαίρως και προσεκτικά την παρουσία τους, καθώς με 120 εκδηλώσεις σε 6 σκηνές και 114 εκθέτες θα θελήσουν να βρίσκονται πολλές φορές σε δύο σημεία της Έκθεσης ταυτόχρονα!

Έσοδα

Ο Σύνδεσμος «Οι Φίλοι της Παιδικής Στέγης και των Εφηβικών Ξενώνων Λευκωσίας» διενήργησε στις 8 Νοεμβρίου 2025 φιλανθρωπικό τσάι και παζαράκι (Αρ. Αδειας 16/2025), με σκοπό την κάλυψη αναγκών σε ψυχαγωγία, βοηθητικά μαθήματα, δραστηριότητες και εξοπλισμό της Παιδικής Στέγης και των Εφηβικών Ξενώνων του Γραφείου Ευημερίας Λευκωσίας. Τα έσοδα της εκδήλωσης ήταν €8.348, τα έξοδα €2.321,81 και τα καθαρά έσοδα €6.026,19.

Γενική και Έκτακτη Συμπληρωματική Εκλογική Συνέλευση

Ο Παγκύπριος Αντιλευκαίμικος Σύνδεσμος «ΖΩΗ» θα πραγματοποιήσει τη Γενική και Έκτακτη Συμπληρωματική Εκλογική του Συνέλευση την Πέμπτη, 27 Νοεμβρίου 2025, η ώρα 6:00 το απόγευμα, στο Πολιτιστικό Κέντρο Αγίων Ομολογητών (Αρχοντικό Ιεροδιακόνου, Αγκιάλου 1, 1080 Λευκωσία). Θέματα: 1) Πεπραγμένα του Δ. Συμβουλίου, 2) Ταμειακή έκθεση, 3) Προϋπολογισμός - Ισολογισμός, 4) Έκτακτη Συμπληρωματική εκλογή. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όσα μέλη θα είναι οικονομικά τακτοποιημένα μέχρι την ώρα της Συνέλευσης. Θα ακολουθήσει δεξίωση.

Το Joey σάς πάει στην Τυφλίδα για τον τελικό της Junior Eurovision

Το Joey, η κυπριακή τραπεζική εφαρμογή για παιδιά και εφήβους της Τράπεζας Κύπρου, σας εκπλήσσει με συναρπαστικές εμπειρίες! Μέσω του Joey μπαίνετε αυτόματα στην κλήρωση και έχετε τη δυνατότητα να ταξιδέψετε με το παιδί σας στην Τυφλίδα της Γεωργίας και να παρακολουθήσετε από κοντά τον μεγάλο τελικό της Junior Eurovision 2025, που θα γίνει στις 13 Δεκεμβρίου. Η Τράπεζα Κύπρου χορηγεί την κυπριακή αποστολή και κληρώνει 2 ταξιδιωτικά πακέτα (1 για ενήλικα και 1 για παιδί ανά πακέτο). Το κάθε πακέτο περιλαμβάνει: Αεροπορικά εισιτήρια, μεταφορά από και προς το αεροδρόμιο, διαμονή σε ξενοδοχείο και εισιτήρια για τη Junior Eurovision. Απολαύστε μια μαγευτική βραδιά στην Τυφλίδα, αποκλειστικά και μόνο με την εγγραφή σας στο JOEY App, μέχρι τις 25 Νοεμβρίου 2025. Ισχύει και για υφιστάμενα μέλη. Στις 27 Νοεμβρίου θα γίνει η κλήρωση και μπορεί να είστε οι μεγάλοι τυχεροί που θα ζήσουν μια μοναδική εμπειρία. Η Κύπρος θα εκπροσωπηθεί στην Junior Eurovision από τη Ραφαέλλα Παντελή και τον Χρίστο Γεωργίου με το τραγούδι AWAY.

Ο «Χιονούλης» ο Πιγκουίνος του TELETHON είναι εδώ

Λίγο πριν από τις γιορτές, το TELETHON μάς συστήνει τον «Χιονούλη τον Πιγκουίνο», το νέο, συλλεκτικό limited edition λούτρινο της φεινής εκοιτρατείας, που έρχεται να γεμίσει τις καρδιές μας με χαρά, συγκίνηση και αγάπη. Ο «Χιονούλης» δεν είναι απλώς ένα χαριτωμένο λούτρινο, είναι ένα σύμβολο προσφοράς και ελπίδας. Με το λογότυπο του TELETHON να κοσμεί το μπλουζάκι του, ο αξιγάπητος πιγκουίνος θυμίζει πως κάθε μικρή πράξη καλοσύνης μπορεί να κάνει τη μεγάλη διαφορά. Διατίθεται σε περιορισμένο αριθμό και σε συμβολική τιμή των €15, με όλα τα έσοδα να ενισχύουν το φιλανθρωπικό έργο του TELETHON υπέρ των ατόμων με νευρολογικές και γενεικές παθήσεις. Αξίζει ν' αναφερθεί πως ο «Χιονούλης» πρωταγωνιστεί και στο βίντεο κλιπ του ολοκαίνουργιου χριστουγεννιάκου τραγουδιού «Όλα τα Χριστουγεννά μου» της ταλαντούχας Στέφανης

Κρασσά, που με τη μαγευτική της φωνή αφιερώνει αυτό το τραγούδι στο TELETHON, μεταφέροντας το αληθινό μήνυμα των γιορτών: αγάπη, προσφορά και ελπίδα. Φέτος, κάνε ένα δώρο με ουσία. Αποκτήσε και εσύ τον δικό σου «Χιονούλη» και χάρισε χαμόγελα σε όσους το χρειάζονται περισσότερο, γιατί η καλοσύνη είναι το πιο όμορφο δώρο των Χριστουγέννων! Για παραγγελίες και περισσότερες πληροφορίες καλέστε στο 22 392772.

Eurolife και Καραϊσκάκειο: Μια στρατηγική συνεργασία με επίκεντρο τον άνθρωπο

Eurolife και Καραϊσκάκειο Ίδρυμα επισημοποίησαν τη στρατηγική τους συνεργασία, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας κοινής πορείας. Στόχος, η ενίσχυση του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Ιδρύματος, καθώς και η καλλιέργεια της έννοιας του εθελοντισμού και της κοινωνικής προσφοράς στη νέα γενιά της Κύπρου. Η συνεργασία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας της Eurolife και αντικατοπτρίζει τις αξίες της Εταιρείας για στήριξη της ζωής, της υγείας και της ελπίδας. Η Eurolife, πιστή στο όραμά της για μια κοινωνία με περισσότερη φροντίδα και αλληλεγγύη, συνε-

χίζει να επενδύει σε δράσεις που προάγουν την υγεία, την επιστήμη και τον εθελοντισμό, ενισχύοντας ουσιαστικά την κοινωνική πρόοδο και την ανθρώπινη ζωή.

Η Black Friday στα Public έρχεται

Η Black Friday 2025 πλησιάζει και τα Public προετοιμάζονται για μια ακόμη χρονιά γεμάτη εντυπωσιακές προσφορές και μοναδικές ευκαιρίες σε κάθε κατηγορία προϊόντων. Η Black Friday έχει πλέον καθιερωθεί και στην Κύπρο ως θεσμός που προσφέρει σημαντικά οφέλη στους καταναλωτές, δίνοντάς τους τη δυνατότητα ν' αποκτήσουν προϊόντα σε πιο συμφέρουσες τιμές. Στα Public, οι ενδιαφερόμενοι θα βρουν προτάσεις για κάθε ανάγκη και προϋπολογισμό: Στην τεχνολογία, με κορυφαίες προσφορές σε τηλεοράσεις, smartphones, laptops, tablets, wearables, περιφερειακά και αξεσουάρ. Στην ψυχαγωγία, με εκπώσεις σε βιβλία, παιχνίδια, κονσόλες και gaming τίτλους. Στις οικιακές συσκευές, με οικονομι-

κές λύσεις για κάθε σπίτι - από μικροσυσκευές έως προϊόντα μεγάλων οικιακών συσκευών, που αναβαθμίζουν την καθημερινότητα. Οι καταναλωτές που επιθυμούν να ενημερώνονται έγκαιρα για τις προσφορές μπορούν να κάνουν εγγραφή στη φόρμα στη διεύθυνση <https://www.public.cy/root/black-friday>, ώστε να λαμβάνουν πρώτοι όλα τα νέα και τα αποκλειστικά deals που ετοιμάζονται.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Besher Karmel, Λεωφ. Αθαλάσσης 86 Γ και Δωριέων, έναντι καταστήματος Mothercare, Στρόβολος, τηλ.: 22313677. Σπρίτου Μαρία, Λεωφ. Τσερίου 109 Δ, απέναντι από την υπεραγορά Σκλαβενίτης και δίπλα από τον φούρνο Πανδώρα, Στρόβολος, τηλ.: 22320553, 22496649. Καπούλα Χρυσούλλα, Λεωφόρος Λάρνακος 57 Η-Ζ, δίπλα από το Flower Works by Marina, έναντι από το βιβλιοπωλείο Πάργα, 200 μ. αριστερά από το Σουνλακι Lovers προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου, Αγλαντζιά, τηλ.: 22255266. Μάλαμα Βασιλική, Λεωφ. Αρх. Μακαρίου Γ & Δοϊράνης 1, κάτω από πρώην κλινική Αγγελή, τηλ.: 22374939. Τσοπανή Μιχαέλλα, Νέας Έγκωμης 7, απέναντι από το ταχυδρομείο Έγκωμης, τηλ.: 22355640. Αντωνίου Ανδρέας, Ιωάννη Κρανιδιώτη 111, έναντι φούρνου Vienna, Λατσιά, τηλ.: 22105395.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Θεοδώρου Δήμητρα, Ηλία Καννάουρου 19, πλησίον φωτών Ύψωνα, απέναντι από βενζινα ΕΚΟ, Ύψωνας, τηλ.: 25393171, 99134478. Παπαφυλακτού - Τερίδη Ελένη, Λεωφ. Ομονοίας 37, δίπλα από το ζαχαροπλαστείο Ερμής, τηλ.: 25567526, 25714469. Πατέλλης Νομικός, Αθηνών 31, πλησίον Σαρπιόλου, απέναντι από πρώην βιβλιοπωλείο Ιωαννίδη,

τηλ.: 25362373, 96747241. Αγαθοκλέους Αγαθοκλής, Γρηγόρη Αυξεντίου 8 Δ, πλησίον Δημοτικού Σχολείου Χαλκούτσας, Μέσα Γειτονιά, τηλ.: 25751275, 25753942. Γεωργίου Γεώργιος, Λεωφ. Αμαθούντας 104, κατ. 14, απέναντι από Four Seasons, Zavos Center, δίπλα από Pizza Hut, Άγιος Τύκωνας, τηλ.: 25431454, 96143433.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Καλαϊτζή Άντρη, Λεωφ. Ηνωμένων Πολιτειών 9, δρόμος Νέου Νοσοκομείου, εκκλησία Αγίου Γεωργίου Κοντού, τηλ.: 24638387, 24532906. Κωνσταντίνιδου Αναστασία, Αρх. Μακαρίου Γ 69, Λιβάδια, απέναντι από την εκκλησία Αγίας Παρασκευής, τηλ.: 24660069, 99966030. Ευλαβής Ανδρέας, Γρηγόρη Αυξεντίου και Νικοδήμου Μυλωνά Γωνία, Μέγαρο Κάριδερς, φώτα Αμερικανικής Ακαδημίας, τηλ.: 24651317, 24662689.

ΠΑΦΟΣ

Έλληνα Ειρήνη, Δανάης 31Β, έναντι Olympic Lagoon Resort (πρώην Amathus), Προδρόμι, τηλ.: 26652110, 97678977. Κοκκίνου Δωροθέα, Γρίβα Διγενή 51, Πόλις Χρυσοχούς, τηλ.: 26322220, 97680660.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Κιαγιάς Γιώργος, Σωτήρας 6 Α, πλησίον Κλινικής Λιτώ, Παραλίμνι, τηλ.: 23827020, 23744353. Σταυρή Αντιγόνη, Πλατεία Ηρώων αρ.6 Β, Σωτήρα, απέναντι από Τράπεζα Κύπρου, τηλ.: 23825511.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη. **ΛΕΜΕΣΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα. **ΛΑΡΝΑΚΑ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό

Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα. **ΠΑΦΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος. **ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λιτώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

Ολονύκτια Ακολουθία στην Ιερά Μονή Κύκκου

Λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας, η οποία πλήττει τα τελευταία χρόνια την Κύπρο, με καταστροφικές, όπως όλοι βιώνουμε, συνέπειες για τον τόπο μας, η Ιερά Μονή Κύκκου ανακοινώνει ότι την Παρασκευή, 21 προς Σάββατο, 22 τρέχοντος μηνός Νοεμβρίου, θα τελεσθεί στο Καθολικό της Μονής Ολονύκτια Ακολουθία (Εσπερινός, Μεσονυχτικό, Όρθρος, Θεία Λειτουργία). Κατά τη διάρκεια της Ακολουθίας θα αναπεμφθούν δεήσεις και ικεσίες προς την Υπεραγία Θεοτόκο ίνα μεσιτεύσει προς τον φιλάνθρωπο και «ταχύν εις αντίληψιν Υιόν της και Θεόν» για να «φανή ίλεος και δώση ημίν όμβρους ειρηνικούς προς αναψυχήν και καρποφορίαν της γης». Μετά τη Θεία Λειτουργία, το πρωί του Σαββάτου, και γύρω στις 9.00 πρωινή ώρα, θα ακολουθήσει λιτάνευση της θαυματουργού Αγίας Εικόνας της Ελεούσας του Κύκκου, προς το Θρονί της Παναγίας, όπου θα αναπεμφθεί ειδική δέσνη.

Της όλης Παννυχίας Ακολουθίας, όπως και της Λιτανείας, θα προΐσταται ο Πανιερότατος Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρος, συμπαραστατούμενος από τους Πατέρες της Μονής και άλλους Κληρικούς. Τους ύμνους θα αποδίδει ο Βυζαντινός Χορός Ιεροψαλτών της Ιεράς Μονής Κύκκου. Καλούνται οι θεοσεβείς πιστοί όπως συμμετάσχουν της όλης Ακολουθίας, η οποία θα αρχίσει στις 8.00 μ.μ. της Παρασκευής, 21 Νοεμβρίου, ώστε «εν ενί στόματι και μία καρδία, κλήρος και λαός, ικετεύσωμεν τον Θεόν ημών τού δούναι ημίν τον ποθητόν υιόν».

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

ΠΕΝΤΑΠΛΗ, ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΗ ΚΟΥΡΣΑ ΤΙΤΛΟΥ

Ομόνοια, Άρης, Πάφος, ΑΠΟΕΛ και ΑΕΚ «τρέχουν»
έχοντας ελάχιστες μεταξύ τους αποστάσεις

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ (10 ΑΓΩΝΕΣ)

1. ΟΜΟΝΟΙΑ	23-6	23
2. ΑΡΗΣ	22-6	23
3. ΠΑΦΟΣ F.C.	19-7	22
4. ΑΠΟΕΛ	23-8	21
5. ΑΕΚ	18-10	20

ΝΤΕΡΜΠΙ (11η-13η ΑΓΩΝ.)

11η αγωνιστική
Πάφος-Άρης
Απόλλων-Ομόνοια
ΑΠΟΕΛ-ΑΕΛ
12η αγωνιστική
ΑΕΛ-Απόλλων
Ανόρθωση-ΑΠΟΕΛ
12η αγωνιστική
ΑΠΟΕΛ-Άρης
Απόλλων-Ανόρθωση

Μόλις τρεις βαθμοί χωρίζουν την 1η από την 5η ομάδα στη βαθμολογία. Παρουσιάζεται μάλιστα και το φαινόμενο να μην υπάρχει απόσταση πέραν του ενός βαθμού από την αμέσως επόμενη θέση. Είναι 23, 23, 22, 21, 20 κατά σειρά. Αν κοιτάξει κάποιος και τα στατιστικά, σε ό,τι αφορά επίθεση και άμυνα, υστερεί κάπου η ΑΕΚ, είναι η μόνη ομάδα που η διαφορά στο γκολ υπέρ-κατά είναι μονοψήφια (+8). Πιθανότατα γι' αυτό είναι 5η, αλλά αυτό μπορεί ν' αλλάξει σύντομα. Με βάση την εικόνα είναι ξεκάθαρο πως στο βαγόνι τίτλου υπάρχουν πέντε ταξιδιώτες. Έκαστος με τη δική του δυναμική.

ΟΜΟΝΟΙΑ: Αν θέσουμε ένα θεωρητικό ταβάνι στην απόδοση των ομάδων (αναφερόμαστε μόνο στο πρωτάθλημα), η γενική εκτίμηση είναι πως η Ομόνοια πήγε λίγο παραπάνω από τους άλλους. Όχι επειδή είναι πρώτη επιθετικά (με τον ΑΠΟΕΛ), αλλά για την ένταση που έχει στο παιχνίδι της και την ευχέρεια να φιάχνει φάσεις. Όπως το ματς με την Πάφο. Γυμνασμένη και ιδιαίτερα καλοδουλεμένη ομάδα. Παρόλ' αυτά, οι «πράσινοι» έχασαν δραστηκές ευκαιρίες για ν' αυξήσουν τη δυναμική τους σε σημαντικά σημεία. Αναφερόμαστε στο ματς με τον Άρη, όπου έπαιξαν για 65 λεπτά με παίκτη παραπάνω, αλλά και την ισοφάριση που δέχτηκαν στο «αιώνιο» στην τελευταία ανάσα. Σημείο αναφοράς, στον δεύτερο γύρο, θα δώσουν και τα τέσσερα ντέρμπι με τους ανταγωνιστές εκτός.

ΑΡΗΣ: Ίσως λόγω της απουσίας από την Ευρώπη να μην τραβά τόσο τα φώτα. Ολίγον τι «σιγανό ποταμάκι» και τα «σιγανά ποταμάκια» να τα φοβάσαι. Πλήρης ομάδα, γρήγορη, με συγκεκριμένη σταθερή αγωνιστική φιλοσοφία. Οι προσθήκες των Χαλαμπους και Κακουλλή έπιασαν τόπο, αφού οι παίκτες αποδίδουν και οι επιλογές πρώτης γραμμής αυξήθηκαν. Στην όλη πορεία έχει μόνο μία ανορθογραφία. Μπορεί να μέμφεται τον εαυτό της μόνο στην ήττα από την ΑΕΚ, όταν έπαιξε με αριθμητικό πλεονέκτημα. Σημαντικές πάντως οι επόμενες αγωνιστικές, αφού θα χρειαστεί να περάσει πρώτα από την έδρα της Πάφου και μετά από την έδρα του ΑΠΟΕΛ.

ΠΑΦΟΣ: Η πρωταθλήτρια μπορεί να σε αφήσει ώρες-ώρες άφωνο (η φοβερή απόδοση στο παιχνίδι με την ΑΕΚ), αλλά και να βγάλει μέσα στο γήπεδο μεγάλα διαστήματα «μαγκώματος». Γίνεται πολλή συζήτηση για το πόσο την επηρεάζει η συμμετοχή στο Τοάμπιους Λιγκ. Αλλά, από την άλλη, θεωρητικά έχει τόσο μεγάλο και ποιοτικό ρόστερ, που θα έπρεπε να «γυρίζει» καλύτερα τον διακόπτη

στο πρωτάθλημα. Είναι σημαντικό να πάρει ουσία και, για να είμαστε πιο ακριβείς, να πάρει τέρματα από τα σέντερ φορ του. Όταν ο Κασέδο διαθέτει τους Ντιμάτα, Μπασουαμινά και Άντερσον, αλλά επιλέγει να παίξει με επιθετικό κορυφή τον μέσο Νιράγκομιρ, σημαίνει πως κάτι δεν πάει καλά. Η αλήθεια είναι πως μέχρι σήμερα το κενό του Ζάιρο δεν καλύφθηκε.

ΑΠΟΕΛ: Με το καλοκαιρινό σκηνικό, σαφέστατα κανένας δεν ανέμενε ότι οι «γαλαζοκίτρινοι» θα ήταν σήμερα σε τροχιά τίτλου. Πρέπει να πιστωθεί ο Πάμπλο Γκαρσία για την εξαιρετική δουλειά του. Για το πώς μέτρησε το ρόστερ του, το πώς έστησε και δούλεψε την ομάδα με βάση τα δεδομένα του. Το πόσο πόνταρε και πέτυχε στις σημερινές μπάλες. Από άποψη ποιότητας και ποσότητας, οι «γαλαζοκίτρινοι» υστερούν σε κάποιο βαθμό. Αλλά υπάρχει σχεδόν πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων, η μέγιστη ανάμεσα στους «μνηστήρες». Σε ένα μείγμα προσωπικοτήτων, εμπειρίας, νιάτων και παικτών με συγκεκριμένες αποστολές. Στα τεστ χαρακτήρα (με ΑΕΚ και Ομόνοια) έμεινε όρθιος, με τους «μικρούς» είναι σχεδόν αλάνθαστος. Έχει πάντως έναν κύκλο τριών δύσκολων αναμετρήσεων. ΑΕΛ, Ανόρθωση, τις οποίες βρίσκει σε άνοδο και Άρη.

ΑΕΚ: Το ότι είναι στην 5η θέση, δεν σημαίνει πως είναι και η 5η σε ισχύ. Είναι η ομάδα που καταπονήθηκε περισσότερο (ξεκίνησε αγώνες μέσα Ιουλίου) και που αντιμετώπισε πολλά σοβαρά θέματα τραυματισμών. Αλλά είναι εκεί, κοντά. Γιατί έχει ποιότητα, πολύ καλό βάθος και παίκτες που μπορούν ν' αποδώσουν καλά σε άλλο ρόλο από τον βασικό. Όπως ο Μπίτις, που δεν είναι σέντερ φορ, αλλά τα πήγε εξαιρετικά στην κορυφή. Έδειξε χαρακτήρα σε ματς που βρέθηκε στα σκονιάρια και τα κέρδισε (Άρη, Απόλλωνα). Έχει και κάποια βραδία μεριδιότητας (με Ομόνοια), αλλά είναι λογικά. Η ΑΕΚ έχει και ένα στοιχείο που μπορεί ν' αξιοποιήσει. Έχει τελειώσει στον πρώτο γύρο με τα ντέρμπι, τη στιγμή που όλοι οι άλλοι έχουν από ένα μέχρι και τρία να δώσουν. Άρα στις επόμενες τρεις αγωνιστικές, αν δεν στραβοπατήσει, θα βγει σίγουρα κερδισμένη.

Περίπτωση ανατροπής;

Ο Απόλλωνας είναι 6ος, τέσσερις βαθμούς πίσω από την ΑΕΚ και εφτά από τις πρώτες. Μπορεί να εμπλακεί και αυτός σε παιχνίδι τίτλου; Πολύ δύσκολο. Μπορεί όμως να μπει σφήνα και ν' ανακατέψει τα πράγματα. Για να το πράξει, δεν πρέπει να έχει άμεσες απώλειες. Κάτι που συνεπάγεται ν' ανταποκριθεί στο πρόγραμμα φωτιά που έχει με Ομόνοια, ΑΕΛ και Ανόρθωση. Διαφορετικά υπάρχει και το ενδεχόμενο η συμπολίτιδα που ανεβαίνει να τον «τσιμπήσει» στην 6η θέση. Για την Ανόρθωση δεν μπαίνει αυτήν την ώρα τέτοιο βαθμολογικό σενάριο. Η έγνοια της είναι να βγει από την τελευταία εξαδα. Όμως, όπως και η ΑΕΛ είναι ανεβασμένη, βελτιωμένη, οπότε και οι δύο είναι πλέον πιο απειλητικές στα ματς των BIG8.

